

CRNA GORA
TREĆI GODIŠNJI NACIONALNI PROGRAM
CRNE GORE

PODGORICA, oktobar 2012

I UVOD

Crna Gora ulazi u III ciklus MAP sa pozitivnim iskustvom iz prethodna dva ciklusa koja će joj pomoći u kvalitetnoj implementaciji obaveza i u ovoj fazi evroatlantskih integracija. Zacrtni ciljevi III MAP ciklusa proizilaze iz prioriteta države u njenom daljem razvoju i ispunjavanju strateških opredjeljenja članstva u NATO i EU, preporuka iz NATO Izvještaja o napretku za II MAP ciklus kao i prethodnog ANP za 2011/2012. Pozitivne poruke i pohvale za dosadašnji učinak Crne Gore sa samita NATO u Čikagu, kao i ocjene i preporuke sa sastanka NAC i Crna Gora u junu, prilikom evaluacije II MAP ciklusa, služe kao dobre smjernice za dalji put ka punoravnom članstvu u NATO, koji će u narednom periodu biti ključni prioritet njene spoljne politike.

Crna Gora jasno vidi obaveze pred sobom: nastavak sveobuhvatnih reformi u političkom, odbrambeno-vojnom i bezbjednosnom sektoru, u cilju dostizanja NATO standarda, kao i nastavak čvrste opredijeljenosti da svojim doprinosom jača stabilnost i bezbjednost svog okruženja ali i šire, na globalnom nivou. Kao partner u Avganistanu, Crna Gora trenutno ima 40 pripadnika tima u ISAF-u, od kojih su dva policijski savjetnici u okviru PAT (Police Advisory Team). Angažovanje vojnog instruktora u Kabulu, u okviru inicijative Američko-jadranske povelje (A5), predstavlja doprinos Crne Gore razvoju i unapređenju bezbjednosnih institucija Avganistana. U skladu sa tim Crna Gora je izrazila interes da, u skladu sa svojim mogućnostima, ostane prisutna u Avganistanu i nakon 2014.

U političkom dijelu reformi, integracija u EU i otvaranje pretpristupnih pregovora, kao komplementaran proces NATO integracijama, umnogome će pomoći ispunjavanju obaveza iz MAP-a. Prioritet i u ovom ciklusu MAP biće dalje jačanje javne podrške. Otvaranje NATO info centra je veliki korak u tom pravcu, koji će doprinijeti razvijanju široke debate u javnosti Crne Gore o članstvu u NATO. Aktivnosti Vlade i Koordinacionog tima za implementaciju komunikacione strategije Vlade Crne Gore u sprovođenju kampanje će se takođe prilagoditi aktuelnoj fazi i očekivanjima. Očekuje se dodatno snaženje javne kampanje za jačanje podrške članstvu u NATO nakon parlamentarnih izbora u Crnoj Gori. Kontinuitet reformi u evroatlantskim integracijama i dalje će biti obezbijeđen nadzorom Savjeta za PzM, kao i radom Interresorne Komisije za PzM, što se pokazalo kao efikasan model u dosadašnjim fazama integracionih procesa.

ANP III ima pet poglavlja: I Političko-ekonomska pitanja; II Vojno-odbrambena pitanja; III Resursi; IV Bezbjednosna pitanja; V Pravna pitanja. Slijedi opis najvažnijih aktivnosti i ciljeva u ovom ciklusu MAP-a u okviru svakog od ovih poglavlja.

I POLITIČKO-EKONOMSKA PITANJA

1.1. Integracija u NATO i EU

Crna Gora će nastaviti sa aktivnom bilateralnom i multilateralnom saradnjom sa EU i NATO i zemljama članicama. U III ciklusu MAP, dalje političke i vojno-odbrambene i bezbjednosne reforme će biti prioritet, kao i jačanje javne podrške. Crna Gora nastavlja sa reformama u bezbjednosnom sektoru i u toku narednog ciklusa. Kao i do sada, u aktivnostima na ovom i drugim poljima, Crna Gora će usko sarađivati sa saveznicima.

Obezbjeđenje stabilnog odbrambenog budžeta se postavlja kao imperativ u uslovima ekonomske krize, u cilju nastavka reforme sistema odbrane, modernizacije Vojske i dostizanja potrebnog nivoa interoperabilnosti.

U evropskim integracijama, nakon odluke Evropskog savjeta u junu da EU otvori pregovore sa Crnom Gorom, naponi Vlade i čitavog društva biće usmjereni ka kvalitetnoj pripremi za otvaranje pojedinačnih poglavlja za pregovore. Uspostavljene su neophodne strukture i izvršen je skrining za poglavlja koja će prva biti otvorena. Crna Gora je pozdravila novi pristup u pregovorima, koji podrazumijeva otvaranje zahtjevnijih poglavlja koji se odnose na

vladavinu prava na samom početku pregovora. Komunikacija institucija i EK je intenzivna i konstruktivna, i na osnovu priloga crnogorskih institucija koje koordinira MVPEI, EK će sredinom oktobra objaviti Izvještaj o napretku, kojem će prethoditi Izvještaj Europolu.

1.2. Jačanje odnosa sa susjedima i regionalne saradnje i saradnje sa međunarodnim organizacijama

Regionalna saradnja i jačanje dobrosusjedskih odnosa je jedan od ključnih principa spoljne politike Crne Gore. I u narednom periodu Crna Gora ostaje posvećena primjeni bilateralnih ugovora iz oblasti pravosudne saradnje, a naročito ugovora o izručenju sopstvenih državljana optuženih za najteža krivična djela zaključenih sa Republikom Hrvatskom, Republikom Srbijom, Republikom Makedonijom, koji su se pokazali kao dobar međunarodni alat za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. S tim u vezi, usaglašen je tekst ugovora sa Bosnom i Hercegovinom i njegovo potpisivanje je stvar tehničkog dogovora a otvoreni su pregovori sa Republikom Italijom i utvrđena osnova za pregovore sa Republikom Kosovo.

Nakon što je Crna Gora predsjedavala najznačajnijim regionalnim inicijativama u 2010/11, njeni prioriteti su ostali kvalitetno učešće u radu ovih inicijativa i kontinuitet u odnosu na ključne rezultate njenog predsjedavanja, stavljanje u širi kontekst evropskih integracija, usmjerenje na projektno orijentisane aktivnosti, kao i jačanje saradnje na ključnim poljima od zajedničkog interesa, kao što je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, pravosuđe, integracije, i dr.

Saradnja sa međunarodnim organizacijama UN, OEBS, SE biće unaprijeđivana sa akcentom na što kvalitetnije ispunjavanje obaveza i još vidljivije učešće Crne Gore u tijelima ovih organizacija, u čemu će važno biti očekivano članstvo u UN Savjetu za ljudska prava.

1.3. Razvoj demokratije i vladavine prava, poštovanje ljudskih i manjinskih prava

Poslanici Skupštine Crne Gore donijeli su Odluku o skraćanju mandata Skupštine Crne Gore na 24 saziva. Imajući u vidu činjenicu da se Crna Gora nalazi pred značajnim obavezama koje proizilaze iz već započetih procesa pretpristupnih pregovora, neophodno je da državni organi - Vlada i Skupština u ovu fazu procesa pridruživanja uđu u punom mandatu od četiri godine. Izbori za poslanike Skupštine Crne Gore održaće se 14. oktobra 2012. godine.

Crna Gora u predstojećem periodu ostaje snažno posvećena reformi pravosuđa kao glavnom elementu sveobuhvatnih reformi u oblasti vladavine prava. Aktivnosti planirane u III Godišnjem nacionalnom programu predstavljaju kontinuitet i dodatne napore na ovom planu. U tom pogledu predstoji donošenje nove petogodišnje Strategije reforme pravosuđa i Akcionog plana za njeno sprovođenje kao i nastavak aktivnosti u pravcu usvajanja amandmana na Ustav Crne Gore sa ciljem uspostavljanja nezavisnog, profesionalnog i pouzdanog pravosuđa.

Sprovedene i planirane aktivnosti na planu unaprjeđenja ljudskih prava i sloboda i njihove zaštite, kao i na planu borbe protiv diskriminacije koje su predstavljene u ovom ANP-u, jasna su potvrda koliko je Crna Gora posvećena promociji antidiskriminacije i jačanju sistema zaštite i afirmacije ljudskih prava i osnovnih sloboda generalno. Posebna pažnja biće posvećena zaštiti i promociji LGBT prava, rodnoj ravnopravnosti i prava osoba sa invaliditetom, a niz aktivnosti će biti usmjeren prema marginalizovanim društvenim grupama.

1.4. Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala

Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala ostaje prioritet Vlade Crne Gore i u narednom periodu, što je prepoznato u strateškim dokumentima za evroatlantske integracije kao jedan od ključnih ciljeva. U tom pogledu nastaviće se sa posvećenošću rad na unaprjeđenju zakonske regulative i njene efiksane implementacije. Pored strateškog, pažnja će biti usmjerena i na dalje unaprjeđenje institucionalnih okvira, naročito kroz jačanje kapaciteta jedinica koje sprovode visokoprofilne istrage korupcije i organizovanog kriminala kao što je Specijalni istražni tim. Na tom planu je veoma važno potpisivanje amandmana Sporazuma o sprovođenju zakona između Vlade Crne Gore i Vlade SAD, kojim se produžava program američke pomoći jačanju vladavine prava u našoj zemlji do kraja 2013. godine. Rezultati u oblasti borbe protiv korupcije najbolje su ilustrovani kroz Aneks o najznačajnijim slučajevima organizovanog kriminala i korupcije koji je dat uz ovaj plan.

Nastaviće se sa daljim jačanjem Sekretarijata Nacionalne komisije za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i koordinacione uloge UAI, daljim unaprijeđenjem institucionalnog i zakonodavnog okvira za borbu protiv korupcije i izradom analitičkih materijala o preventivnom djelovanju protiv korupcije. U fokusu će biti i implementacija preporuka GRECO-a i završetak procesa evaluacije primjene UNCAC-a u Crnoj Gori.

1.5. Kontrola naoružanja i borba protiv terorizma

Nastaviće se kontrola izvoza/uvoza oružja, vojne opreme i robe dvostruke namjene u skladu sa važećom legislativom, vršiće se usklađivanje Nacionalnih kontrolnih lista za robu dvostruke namjene, naoružanje i vojnu opremu u skladu sa listama EU, ažuriranje Nacionalnih kontrolnih lista u skladu sa relevantnim direktivama EU uz poštovanje međunarodnih obaveza Crne Gore, naročito sankcija Ujedinjenih nacija, Evropske unije i Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju, međunarodnih sporazuma o neširenju naoružanja, kao i drugih međunarodnih obaveza.

Posebna pažnja biće posvećena Cyber odbrani kao jednom od vidova borbe protiv terorizma. Cyber odbrana na nacionalnom nivou će se razvijati donošenjem Nacionalne Strategije Cyber odbrane i izradom Elaborata s jasno definisanim nadležnostima državnih organa u borbi protiv Cyber prijetnji.

Razvijaće se sposobnost Computer Security Incident Response (CSIRC)- CIRT-a na nacionalnom nivou, kroz uvezivanje sa CIRT-ovima (CSIRC) u ostalim državnim organima kao i uspostavljanje real-time mehanizama za koordinaciju sa drugim državama u cilju pravovremenog reagovanja na incedente u cyber prostoru.

1.6. Ekonomski razvoj

U ovom ciklusu MAP-a, prioriteti u oblasti ekonomskog razvoja su održavanje stabilnog makroekonomskog ambijenta kroz održiv ekonomski rast, nisku stopu inflacije i privlačenje stranih direktnih investicija. Ciljevi u oblasti javnih finansija u narednom periodu odnose se na: nastavak fiskalne konsolidacije, smanjenje budžetskog deficita i stvaranje uslova za smanjenje javnog duga. Nastaviće se aktivnosti u cilju povećanja poreskih prihoda i smanjenja sive ekonomije kao i racionalizacije broja zaposlenih u javnoj upravi i smanjenje javne potrošnje. Shodno Smjernicama makroekonomske i fiskalne politike za period od 2012-2015. godine, u 2013. godini projektovani privredni rast iznosi 1,5% BDP-a, dok će stopa inflacije biti na nivou od 2,5%.

Nastaviće se napori na jačanju konkurentnosti crnogorske privrede kroz implementaciju Strategije za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015 i Strategije za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou, i nastavak implementacije projekta razvoja biznis zona u manje razvijenim opštinama Crne Gore. Takođe, poštuju se svi principi slobodne trgovine koje nalaže CEFTA 2006 sporazum kao i članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

U oblasti stranih investicija, nastaviće se sa promocijom stranih ulaganja kroz izradu Vodiča za investiciona ulaganja u Crnoj Gori i raspisivanje novih tendera. U oblasti energetike radiće se na povećanju korišćenja hidro potencijala Crne Gore kroz izradu Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, izradu Akcionog plana za implementaciju Strategije kao i praćenje realizacije ugovora o koncesijama za male hidroelektrane.

1.7. Upravljanje u kriznim situacijama

Na osnovu iskustava iz nedavnih vanrednih situacija uzrokovanih prirodnim katastrofama u Crnoj Gori, posebna pažnja u narednom periodu biće posvećena iznalaženju optimalnog modela organizacije upravljanja u vanrednim situacijama koji će biti u skladu i sa najboljom međunarodnom praksom i preporukama međunarodne zajednice. Biće obezbijeđeno i redovno učešće nadležnih institucija na sastancima plenarnih zasjedanja i radnih grupa NATO Komiteta za civilno planiranje u vanrednim situacijama.

1.8. Naučna saradnja i ekološka bezbjednost

Harmonizacijom regionalne karte seizmičkog hazarda sa parametrima prema zahtjevima Eurokoda 8, stvorena je jedinstvena baza seizmoloških podataka za Zapadni Balkan. Crna Gora dalje nastavlja sa unaprijeđenjem uvođenjem najsavremenijih tehnika probabilističkog utvrđivanja hazarda i integracijom savremenih evropskih studija hazarda uz profesionalnu saradnju u regionu.

II VOJNO-ODBRAMBENA PITANJA

2.1. Bezbjednosna i odbrambena politika

Crna Gora će nastaviti sa procesom razvoja sistema odbrane u cilju izgradnje institucija, neophodne infrastrukture i sticanja sposobnosti za izvršavanje obaveza iz okvira punopravnog članstva u NATO i EU, kao i ostvarivanje bezbjednosnih ciljeva na nacionalnom nivou. U kontekstu regionalne saradnje, Crna Gora je članica Američko-jadranske povelje (A5), Procesu saradnje ministara odbrane JI Evrope (SEDM), SEECP (South-Eastern Europe Cooperation Procces), SEECH (South-Eastern Europe Claring House). Učešćem u ovim organizacijama, Crna Gora će razvijati vojne sposobnosti, sposobnosti kriznog menadžmenta, doprinostiti unapređenju povjerenja, saradnje i stabilizacije regiona. Takođe, Crna Gora će nastaviti sa rješavanjem viškova municije i naoružanja i sprovođenjem obaveza o kontroli naoružanja, koje proističu iz međunarodnih sporazuma.

Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore će pružiti doprinos za unaprijeđenje saradnje svih elemenata sistema zaštite i spasavanja prilikom prirodnih i vještački izazvanih katastrofa i u drugim kriznim situacijama, kroz zajedničko planiranje, obuku i vježbe. Pored toga, Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore će učestvovati i na regionalnim aktivnostima koje se odnose na krizno upravljanje, kako bi pružili doprinos regionalnoj saradnji.

2.2. Planovi odbrane

U toku su izmjene i dopune Strategijskog pregleda odbrane, usvojen 2010. godine, koji će dati smjernice za razvoj budućih relevantnih vojnih sposobnosti, upravljanje kadrom i novi finansijski okvir za finansiranje odbrambenih troškova. Dugoročni plan razvoja odbrane će definisati način, rokove i finansijski okvir za dostizanje vojnih sposobnosti, koje je definisao izmjenjeni Strategijski pregled odbrane Crne Gore. Dugoročni plan razvoja odbrane

obuhvata period od 10 godina. Implementacija Dugoročnog plana razvoja će se vršiti kroz Srednjeročne planove razvoja, koji obuhvataju period planiranja od 5 godina. Ministarstvo odbrane će nastaviti sa uvođenjem sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja, koji primjenjuju članice NATO.

Radi unaprijeđenja bezbjednosti i sigurnosti na moru u toku je realizacija projekta „Mornarički informacijski upravljajući sistem- MIMS“, koji će omogućiti integrisani nadzor mora i C2I sistem. Kontrola i nadzora vazdušnog prostora, realizovaće se kroz regionalnu saradnju radi iznalaženja optimalnih modela integrisanih sistema.

U toku je proces implementacije Zakona o odbrani i formiranja Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove u Ministarstvu odbrane. Zakonom o odbrani je definisano da će se vojno obavještajni, kontraobavještajni i bezbjednosni poslovi vršiti u U Odjeljenju za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove, čime će se stvoriti pretpostavke za razvijanje vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih elemenata u jedinicama Vojske, u skladu sa njenim misijama i zadacima i rezultirati podizanjem nivoa spremnosti i sposobnosti vojno-obavještajnog personala. Takođe, sačinjen je konceptijski dokument u skladu sa NATO doktrinom koji je poslužio kao osnova za usaglašavanje potrebnih vojno obavještajnih elemenata i pozicija u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore. Urađeni su podzakonski akti neophodni za formiranje Odjeljenja i u toku je procedura njihovog usvajanja. U zgradi Ministarstva odbrane je opredijeljen prostor u kojem će biti smještene kancelarije Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove, u skladu sa NATO standardima. Prema sadašnjoj dinamici, odabir personala i sve pravne pretpostavke za formiranje Odjeljenja će biti obezbijeđene do kraja 2012. g.

2.3. Upravljanje odbranom

Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore namjerava da povećava kapacitete za saradnju sa NATO, kroz unaprijeđivanje interoperabilnosti. To će postići kroz realizaciju aktivnosti iz Individualnog programa za partnerstvo i saradnju, što će uticati i na efikasniju implementaciju Partnerskih ciljeva. U skladu sa intenziviranjem obaveza u MAP-u i mogućnostima, Crna Gora će nastaviti popunjavanje Misije u Briselu i vojno diplomatskih predstavništava. U cilju efikasnijeg upravljanja resursima sistema odbrane, prema Partnerskom cilju (G0002), sprovodiće se aktivnosti na implementaciji i poboljšanju sistema za planiranje, programiranje, budžetiranje i izvršenje (PPBES).

Snažno podržavajući Rezoluciju 1325 SBUN Ministarstvo odbrane je, na osnovu Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori za period 2008-2012, donijelo Program sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2009-2010. godine i Program sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2011–2012. godine.

Ministarstvo odbrane je podržalo pokretanje regionalnog projekata „Jačanje regionalne saradnje na planu integracije rodne perspektive u reformi sektora bezbjednosti u zemljama zapadnog Balkana“, kroz potpisivanje zajedničke izjave sa Ministarstvom odbrane BiH, Ministarstvom odbrane Republike Makedonije, Ministarstvom odbrane Republike Srbije i UNDP (Razvojni projekat UN) / SEESAC (Regionalna inicijativa za kontrolu malog i lakog naoružanja u JIE – Centar za jugoistočnu i istočnu Evropu).

Ministarstvo odbrane je podržalo inicijativu „Building Integrity“ u cilju smanjivanju rizika od korupcije u sektoru bezbjednosti, kroz jačanje transparentnosti, odgovornosti i razvoj kontrolnih mehanizama. Prepoznajući značaj izgradnje zdravih institucija u oblasti odbrane, kao i identifikovanje rizika od korupcije u odbrani, Ministarstvo odbrane je u julu 2012. poslalo pismo namjera u NATO štab u kome smo izrazili želju da učestvujemo u projektu „Building Integrity“. Trenutno Crna Gora radi na popunjavanju Sigurnosne procjene-“Self Assessmenta“ kao i faze realizacije ovog projekta.

U cilju obezbjeđenja adekvatnog kadrovskog potencijala, nastaviće se sa procesom obrazovanja i usavršavanja vojnog osoblja, školovanja kadeta u stranim vojnim akademijama, usavršavanjem profesionalnih vojnih lica (generalštabno i komandnoštabno usavršavanje), usavršavanjem državnih službenika i namještenika, kao i sa rješavanjem viška zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore.

2.4. Vojska Crne Gore

Crna Gora će nastaviti sa razvojem operativnih kapaciteta za NATO vođene misije i druge multinacionalne operacije, kao i za izvršavanje zadataka odbrane Crne Gore. Pripadnici Vojske Crne Gore će nastaviti sa angažovanjem i rotacijama u sljedećim misijama: ISAF, UNMIL i misiji EU - ATALANTA. U fokusu de biti unapređenje interoperabilnosti Vojske Crne Gore kroz implementaciju Partnerskih ciljeva (III paket 49 PC). Nastaviće se implementacija Koncepta operativnih sposobnosti (OCC), vojno-vojne saradnje sa partnerskim zemljama, kao i učešće na zajedničkim vježbama u zemlji i inostranstvu. Crna Gora obučava jednu pješadijsku četvu iz brigade kopnene vojske po OCC. U narednom planskom ciklusu pješadijska četa će da realizuje ocjenjivanje na nivou SEL-2.

Obuka, školovanje i usavršavanje kadrova će se vršiti u zemlji i u inostranstvu. U inostranstvu će se realizovati osposobljavanje kadrova za koje ne postoje mogućnosti u zemlji: komandnoštabno i generalštabno usavršavanje, viši nivoi učenja stranih jezika, razni kursevi i vježbe.

Planskim razvojem projekata nadzora mora i vazdušnog prostora, kao i operativnih centara, unaprijediće se komandovanje i upravljanje resursima u cilju unaprijeđenja bezbjednosti i sigurnosti.

Težište u razvoju logistike Vojske Crne Gore u narednom periodu biće obuka kadra za korišćenje NATO logističkih procedura i postupaka, podizanje nivoa kvaliteta održavanja naoružanja i vojne opreme, poboljšanje uslova skladištenja sredstava, rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme. Jačanje logističkih kapaciteta će se vršiti kroz usvajanje NATO logističkih standarda. U cilju dodatnog osposobljavanja instruktora iz sastava Centra za obuku nastaviće se sa osposobljavanjem podoficira upućivanjem na osnovne i napredne instruktorske kurseve.

III RESURSI

Odbrambeni izdaci

Novi talas krize u eurozoni krajem 2011. godine, negativno je uticao na ekonomske performanse Crne Gore, što se u krajnjem negativno odrazilo i na izdvajanja za potrebe odbrane. Nakon 2010. godine kada je učešće odbrambenog budžeta (ne računajući izdvajanje za vojne penzije) iznosilo 1.29% BDP i 2011. godine kada je ono iznosilo 1.12%, u 2012. godini, nakon usvojenog Rebalansa (smanjenje za odbranu od 1.25 mil €), planirano izdvajanje iz Tekućeg budžeta Države iznosi 36.4 mil €, odnosno 1.07% BDP-a. Zakonom o budžetu Crne Gore za 2012. godinu, napravljen je pomak u finansiranju kapitalnih izdataka, na način što je Ministarstvu odbrane ustupljen dio prihoda koji se ostvari od prodaje naoružanja i vojne opreme, kao i izvršenih usluga. Prihodi ostvareni po ovom osnovu koristiće se isključivo za finansiranje realizacije partnerskih ciljeva i modernizaciju i osavremenjavanje naoružanja i vojne opreme. Ostvarenje prihoda po ovom osnovu, planirano je na nivou od 2,98 mil€ u 2012. godini. Uvećanje kapitalnih izdataka posebno je značajno, imajući u vidu da je prilikom redukovanja javne potrošnje u prethodnim godinama, kod najvećeg broja budžetskih korisnika zabilježeno smanjenje kapitalnih izdataka u značajnijem obimu, nego što je to slučaj sa Ministarstvom odbrane. Ukoliko se navedeni prihodi ostvare u procijenjenom iznosu, učešće odbrambenog budžeta (Tekući budžet+prihodi) u odnosu na procijenjeni BDP za 2012. godinu iznosilo bi 1.16%.

O p i s	Iznos (€)	%
PLATE I NAKNADE	26.326.140	66,85
MATERIJALNI RASHODI	8.015.585	20,36
OPREMANJE I MODERNIZACIJA (sa planiranim prihodima)	5.035.000	12,78
U K U P N O	39.376.725	100,00
UČEŠĆE ODBRAM. BUDŽETA U BDP		1,16

Učešće ukupnih troškova za odbranu u BDP, koji uključuju neto vojne penzije i kapitalne investicije, iznosilo je u 2008. godini 1,96%, 2009. godini 1,77%, 2010. godini 1,78% BDP-a i 2011. 1,77% BDP. Ukoliko se odbrambenom budžetu (39.4 mil eura) dodaju izdaci za neto vojne penzije (16.08 mil eura), ukupni troškovi za odbranu u 2012. godini iznose 55.48 mil eura ili 1,63% procijenjenog BDP.

U 2013. godini, shodno Nacrtu zakona o budžetu, očekuje se nominalno povećanje budžeta Ministarstva odbrane za 2,6 mil€. Shodno projekcijama, učešće ukupnih troškova za odbranu u BDP-u biće na nivou od 1,64%. Imajući u vidu navedeno povećanje, struktura ukupnih troškova za odbranu biće poboljšana u korist kapitalnih izdataka.

Kretanje odbrambenog budžeta 2009 – 2013. godina

	2009	2010	2011	2012	2013 Predlog
Vojne penzije (u mil. €)	12.4	12.6	19.9	16.08	17.08
Odbrambeni budžet (u mil. €)	39.5	40.0	36.5	39.4	36.98
Kapitalni budžet	1.0	2.7	0.9	0.00	4.00
U K U P N O	52.9	55.3	57.3	55.48	58.06
Učešće izdvajanja za odbranu u BDP	1.77%	1.78%	1,75%	1,63%	1.64%

U razdoblju 2005-2008. godine, postignuti su pozitivni rezultati u uspostavljanju standardne strukture troškova unutar odbrambenog budžeta, pri čemu je učešće izdataka za plate i naknade smanjeno sa 80% u 2005. godini, na 54% u 2008. godini. U 2009. godini učešće personalnih izdataka iznosilo je

62%, u 2010. godini njihovo učešće iznosilo je 66% odbrambenog budžeta, da bi u 2011. godini bilo uvećano do nivoa od 72%. Ovaj trend uvećanja personalnih izdataka u strukturi odbrambenog budžeta poslednjih godina (i pored značajnog smanjenja brojnog stanja), dijelom je posljedica smanjenja ukupnog budžeta za odbranu, a dijelom i zbog novih troškova koji se odnose na naknade vojnicima koji učestvuju u operacijama podrške i očuvanja mira u svijetu. U 2012. godini očekuje se učešće ovih izdataka na nivou 2011. godine.

Iznos za opremanje i modernizaciju u strukturi odbrambenog budžeta (sa planiranim iznosom prihoda) za 2012. godinu čini 12,78%, što predstavlja značajno uvećanje u odnosu na prethodne godine. Imajući u vidu projekcije budžeta Ministarstva odbrane za narednu godinu, tendencija povećanja izdvajanja za ove namjene biće nastavljena i u 2013. godini. Zbog uticaja ekonomske krize ovaj procenat je, sa 23,20% koliko je iznosio u 2008. godini, smanjen na 14,66% u 2009. godini, u 2010. godini uslijedilo je dalje smanjenje na 8,82% odbrambenog budžeta, da bi u 2011. godini bilo izdvojeno 4.12% odbrambenog budžeta.

Pored navedenih rashoda, u 2011. godini, Ministarstvo finansija preuzelo je i isplatilo dugove po osnovu sudskih presuda Ministarstvu odbrane u iznosu od 1,92 mil€. Po ovom osnovu u 2012. godini isplaćeno je 0,39 mil€, dok se za procese koji su u toku, očekuje da će do kraja godine na naplatu dospjeti još 5,00 mil€.

I pored činjenice da je SPO koji je donijela Vlada Crne Gore sredinom 2010. godine, za potrebe odbrane predviđeno izdvajanje iz Tekućeg budžeta na nivou od 1,3% BDP, uslijed negativnih fiskalnih pokazatelja u prethodnim godinama, ono nije ostvareno u predviđenim iznosima. Imajući u vidu da je u toku revizija SPO, izdvajanje za potrebe odbrane će u velikoj mjeri zavisiti od finansijskih mogućnosti države, stanja ekonomije i njenog oporavka od uticaja ekonomske i finansijske krize. Obezbjedeње stabilnog odbrambenog budžeta postavlja se kao imperativ u uslovima ekonomske krize u cilju nastavka reforme sistema odbrane, modernizacije vojske i dostizanja potrebnog nivoa interoperabilnosti.

IV BEZBJEDNOSNA PITANJA

Aktivnosti u narednom periodu u dijelu koji se odnosi na legislativu biće usmjerene na izradu podzakonskih akata, čije donošenje proizilazi iz poslednjih izmjena i dopuna Zakona o tajnosti podataka iz avgusta mjeseca tekuće godine. Nastaviće se sa razmjenom NATO tajnih podataka i izdavanjem sertifikata za pristup NATO tajnim podacima, kao i realizacijom programa edukacije službenika državne uprave za rad i rukovanje tajnim podacima.

U skladu sa potrebama, nastaviće se sa uspostavljanjem podregistara tajnih podataka za potrebe ministarstava i drugih državnih organa, te redovnim inspeksijskim nadzorom nad radom postojećih podregistara. Nastaviće se sa korišćenjem i, po potrebi, proširenjem mreže zaštićenih kriptografskih sistema za siguran prenos NATO tajnih podataka. Takođe će se raditi na razvijanju sposobnosti Cyber odbrane.

U cilju ispunjavanja partnerskog cilja "Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO-om" biće nastavljena revizija postojeće nacionalne bezbjednosne politike i pravila u oblastima: bezbjednosti lica, bezbjednosti podataka, INFOSEC-a i fizičke bezbjednosti. Nastaviće se aktivnosti na zaključivanju bilateralnih sporazuma kojima će biti regulisana razmjena i zaštita tajnih podataka između Crne Gore i drugih država i međunarodnih organizacija.

V PRAVNA PITANJA

U III ciklusu MAP Radna grupa za pravna pitanja pod vođstvom savjetnika premijera za pravna pitanja će nastaviti inenzivan rad na analizi obavezujućih pravnih dokumenata NATO-a i raditi na pripremama za njihovu implementaciju i usvajanje na nivou države.

Ciljevi	Nosilac	Realizacija aktivnosti/Prioriteti	Vremenski rok	Finansijska sredstva	Napomena
I POLITIČKO – EKONOMSKA PITANJA					
1.1. Cilj Integracija u NATO i EU	Vlada, Skupština, MVPE, MO				
1.1.1. Integracija u NATO					
Aktivnost 1 Nastavak i jačanje saradnje Crne Gore i NATO	Vlada, MVPEI, MO, ANB	<ul style="list-style-type: none"> -Unapređenje i jačanje političkog dijaloga sa NATO, uključujući format 28+1 -Aktivno učešće na sastancima EAPC/PfP -Implementacija ANP 2012/13, -Jačanje bilateralne saradnje sa saveznicima i partnerima -Jačanje saradnje sa CPE Slovenija -Nastavak aktivne saradnje sa PASP -Nastavak realizacije projekata u okviru programa SPS* -Organizacija Info dana u saradnji sa NATO, Odjeljenje za nove bezbjednosne izazove -Jačanje saradnje sa Odjeljenjem za javnu diplomatiju -Realizacija IPP aktivnosti -Implementacija PARP -Implementacija Partnerskih ciljeva -Učešće na sastancima CEPC-a** -Učešće na sastancima u ISAF formatu** * -Redovno učešće na sjednicama Parlamentarne skupštine NATO**** -Aktivno učešće u SEE grupi 	2012-13.		<p>* Radi razmatranja mogućnosti daljeg angažovanja Crne Gore, institucija, akademskim jedinicama i civilnog društva u okviru ovog Programa.</p> <p>**Imenovane kontakt osobe institucija Crne Gore uključenih u sistem upravljanja kriznim situacijama pojačaću učešće na plenarnim i redovnim sastancima CEPC, radi jačanja saradnje sa NATO u ovoj oblasti</p> <p>***Učešće ministara vanjskih poslova na sastancima u ISAF formatu, i ministra odbrane na sastancima ministara odbrane zemalja kontributora u ISAF misiji i sastancima ministara odbrane zemalja koje imaju snage u Regionalnoj Komandi Sjever u Avganistanu.</p> <p>****Delegacija Skupštine Crne Gore učestvovala je u radu proljećnjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO, koje je održano u periodu od 25. do 28. maja 2012 godine. u Talinu, Estonija.</p> <p>*****Na osnovu sporazuma koji su potpisali Ministarstvo vanjskih poslova i Agencija za nacionalnu bezbjednost, određen je predstavnik, koji će, od 1. novembra, u svojstvu I savjetnika u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija u Misiji Crne Gore pri NATO u Briselu, obavljati poslove iz oblasti bezbjednosti</p>

		<p>-Saradnja sa NATO na bezbjednosnom planu****</p> <p>- Učešće u radu Vojnog Komiteta NATO u NATO štabu u Briselu</p> <p>-Usaglašavanje aktivnosti za IPCP za 2013.</p> <p>- Godišnja analiza implementacije III paketa partnerskih ciljeva</p>		
Aktivnost 2 Doprinos Crne Gore operacijama NATO – učešće u ISAF misiji	Vlada, MO, GŠ,VCG	<p>- Nastavak angažovanja VI kontingenta</p> <p>- Upućivanje VII kontingenta</p> <p>- Upućivanje VIII kontingenta</p>	Februar 2013. Avgust 2013	Sastav kontingenta u skladu sa Odlukom Skupštine Crne Gore
Aktivnost 3 Javna diplomatija – aktivnosti na jačanju podrške javnosti integraciji Crne Gore u NATO	Kordinaci oni tim za implemen taciju Komunika cione strategije o evroatlant skim integracij ama CG, MO, MVPEI	<p>-Sprovođenje desetog Akcionog plana za implementaciju Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama; u saradnji sa partnerima, planirano preko 40 projekata*</p> <p>Aktivnosti KOORDINACIONOG TIMA (KT)</p> <p>-Jačanje unutrašnje kohezije između KT i partnera, kao i širenje djelovanja sa različitim strukturama društva (učenici-maturanti, nastavnici, studenti, ženske organizacije, državni i lokalni službenici i namještenici, penzioneri, borci i antifašisti)</p> <p>-Izrada Faktografa (fact sheet) i komunikacionih teza</p> <p>-Izrada liste eksperata iz CG u oblasti NATO integracija</p> <p>-Izrada kalendara posjeta zvaničnika i eksperata iz oblasti NATO integracija</p> <p>-Seminar u RH »NATO i mediji« (predsjedavanje RH Američko jadranskom poveljom)</p> <p>-Nastavak saradnje sa Odjeljenjem NATO za javnu diplomatiju</p> <p>-Organizovanje informativnog dana u Crnoj Gori na ekspertskom nivou uz učešće i podršku NATO o mogućnosti za angažovanje i kandidovanje projekata u okviru programa „Nauka za mir i bezbjednost“</p> <p>-Prezentacija i debata »NATO i ekonomija«</p> <p>-Seminar o planiranju civilnih vanrednih situacija</p> <p>-Edukacija poslanika Skupštine o NATO</p> <p>-Seminar za rukovodeće policijske starješine</p>		<p>*Polaznu osnovu za X AP čine: preporuke - zaključci iz Izvještaja NATO o realizaciji drugog ANP; poruka i završna deklaracija sa Samita NATO u Čikagu; sugestije ambasada država članica NATO u CG; evaluacioni izvještaji dobijeni od NVO kao nosilaca aktivnosti po njihovom završetku; zaključci i sistematski osvrti članova Tima na ostvarene rezultate; istraživanja javnog mnjenja; istraživanje Međunarodnog republikanskog instituta-fokus grupe (IRI); radionica za izradu X Akcionog plana održana jula 2012. na kojoj su učešće uzeli partneri – predstavnici nevladinog sektora, medija, DKP-a i fakulteta; sugestije članova Vlade Crne Gore sa političkog i ekspertskog stanovišta.</p> <p>**DeFacto Consultancy, agencija za istraživanje tržišta, ispitivanje javnog mnjenja, politički i biznis konsalting, sprovela je u martu 2012. istraživanje javnog mnjenja na uzorku od 1000 stanovnika, prema kojem 41% građana podržava članstvo Crne Gore u NATO, 42,3% ne podržava, a 17% nema stav. Istraživanje uključuje i pregled podrške u odnosu na pol, godine starosti, nacionalnu pripadnost, prihod, sektor zapošljavanja, status zaposlenja, mjesto boravka, redovno praćenje političkih dešavanja, podršku EU, partijsku preferenciju itd.</p> <p>Prema istraživanju iste Agencije koje je sprovedeno u julu 2012. godine 35,6% ispitanika podržava članstvo u NATO, 42,1% je protiv, dok je 22,3% neopredijeljeno.</p> <p>Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) je u julu 2012. sproveo istraživanje javnog mnjenja koje je pokazalo da se 37% građana pozivno izjašnjava kada je u pitanju ulazak Crne Gore u NATO, 43% je protiv, dok preostalih 20% nema stav.</p> <p>Istraživanje CEDEM-a iz decembra 2011. sprovedeno na 1042 punoljetna ispitanika u 16 opština, pokazalo je da 38% građana podržava članstvo u NATO, 36% je protiv, dok je 26% neodlučno.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -Nastavak edukacije državnih i lokalnih službenika i odbornika u lokalnim parlamentima -Edukacija profesora i članova uprava srednjih škola -Nastavak saradnje sa Ambasadom Slovenije – kontakt NATO ambasada - i ambasadama država članica NATO -Studijsko putovanje za privrednike i predstavnike lokalnih samouprava u sjedište NATO u Briselu -Radionica za novinare u Sloveniji -Sastanak novinara sa ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija i/ili odbrane -Mjesečni newsletter -Redovna istraživanja javnog mnjenja** -Web sajt www.nato-montenegro.me (održavanje i unapređenje) -Dostavljanje dnevnih press klipinga štampanih i elektronskih medija -Izrada brošure za maturante »Vodič kroz EU i NATO« -Nastavak saradnje sa medijima - aktivnosti će, na osnovu medijskog plana, biti distribuirane komunikacionim kanalima: radijske i tv emisije, štampani mediji, web sajtovi, društvene mreže, štampana publikacija. -Nastavak aktivnosti na kvalitetnoj implementaciji Memoranduma o saradnji sa NVO (u mreži više od 60 NVO koje podržavaju ulazak Crne Gore u NATO -Priprema i usvajanje Izvještaja o realizaciji desetog Akcionog plana za period jul-decembar 2012 -Izrada i implementacija jedanaestog Akcionog plana za realizaciju Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama, januar – jun 2013*** - Ad hock događaji -Izrada Komunikacione strategije Ministarstva odbrane sa ciljem dostizanja široke političke i javne podrške oružanim snagama; -Priprema Kriznog plana komunikacije za 	<p><i>Istraživanje je pokazalo i trend rasta povjerenja građana u NATO kao instituciju(33,1%).</i></p> <p><i>***Vlada je 4. oktobra 2012. usvojila Izvještaj o realizaciji IX Akcionog plana, za period januar – jun 2012. I donijela novi, X Akcioni plan za period jul-decembar 2012.</i></p> <p><i>****Jedan od prioriteta u radu KT je otvaranje i početak rada NATO info centra, što će biti i najvažniji događaj tokom implementacije X Akcionog plana. Vlada/KT je u koordinaciji sa ambasadama država članica NATO u CG i NVO Centar za demokratsku tranziciju, koja je od strane NATO izabrana za nosioca ovog projekta, inicirala njegovo što skorije otvaranje. Vlada je, u skladu sa konceptom funkcionisanja sličnih NATO info centara, zakupom obezbijedila odgovarajući prostor, čime su se stekli uslovi da NVO CDT obavi neophodne pripreme radnje u cilju otvaranja Centra koje je planirano za kraj oktobra/početak novembra 2012. NATO Info centar će biti nosilac velikog broja aktivnosti sa nevladinim organizacijama, studentima i mladoom populacijom. NATO Info centar imaće za cilj unapređenje znanja, informisanosti i razumijevanja NATO i evroatlantskih integracija Crne Gore, prije svega, kod crnogorskih građana, ali i kod predstavnika medija, akademske zajednice i civilnog društva. Centar će imati punu podršku Vlade Crne Gore. Radni kapaciteti Centra biće korišćeni za organizaciju sastanaka, brifinga, konferencija, okruglih stolova koji će tretirati pitanja od važnosti za NATO i integraciju Crne Gore. Takođe, u okviru Centra biće aktivni sajt Info centra, besplatna NATO telefonska linija, kao i NATO biblioteka. Centar će igrati važnu ulogu u cjelokupnoj crnogorskoj komunikacionoj strategiji i pomoći će uspostavljanju neposredne interakcije sa građanima.</i></p>
--	---	--

		<p>učestvovanje u misiji „ISAF“ u Avganistanu <u>Otvaranje i aktivnosti NATO INFO CENTRA****</u> -Internet stranica (izrada i održavanje) -Pres konferencije i saopštenja -Sastanci sa predstavnicima NVO -Sastanci sa predstavnicima medija -Formiranje biblioteke i baze podataka Centra -Upućivanje građana u rad i nadležnosti Centra -Građanski sat -Organizovanje zajedničkih aktivnosti sa drugim NVO -TV Ping Pong - sučeljavanja eksperata iz oblasti bezbjednosti i evroatlantskih integracija koji imaju suprotstavljene stavove - Obuka maturanata - Noć filmova - Socijalne mreže (facebook, twitter) - ad hock događaji <u>Aktivnosti NVO, UNIVERZITETA, INSTITUTA, PRIVREDNIH/BIZNIS ASOCIJACIJA</u> -»Sigurni u budućnost«, predavanja i diskusije za studente -»Moja Evropa«, predavanja i diskusije -»Bezbjednost i turizam«, predavanja za preduzetnike - NATO i ekonomija – izrada brošure - MONET – online časopis o ekonomiji i bezbjednosti -Škola evroatlantskih integracija za mlade - druga generacija - NATO info punkt - Berane - REACT 2013, Regionalni evroatlantski kamp -»NA PUTU U NATO«, predavanja u sjevernim opštinama CG za profesore srednjih škola</p>		
Aktivnost 4 Demokratska kontrola oružanih snaga	Skupština ,Vlada, MO, ANB	<p>-Implementacija Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane* -Dostavljanje Skupštini Crne Gore Izvještaja o radu MO Crne Gore u 2012.g. i Izvještaja o ukupnom stanju u Vojsci Crne Gore za 2012.</p>	2012-13.	<i>*Odbor za bezbjednost i odbranu u maju razmatrao Izvještaj o radu Ministarstva odbrane i Izvještaj o stanju u Vojsci CG za 2011. Odbor je razmatrao i Izvještaj o učešću pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama, mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu u 2011. Razmatran je i Izvještaj o radu</i>

		-Nastavljene koordinirane aktivnosti Ministarstva odbrane i ANB radi dinamizacije procesa reformi odbrambeno-bezbjednosnog sistema u cilju dostizanja NATO standarda i postizanja interoperabilnosti **		<i>Ministarstva unutrašnjih poslova za 2011. godinu i Izvještaj o stanju sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori u 2011.g. kao i Izvještaj o sprovedenim mjerama i aktivnostima preduzetim neposredno prije i tokom vanrednog stanja, s predlogom mjera za poboljšanje ukupnog sistema Crne Gore u vanrednim situacijama (više u odjeljku 1.7.)</i> ** U skladu sa Zakonom o odbrani, u toku formiranje Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove u MO (više u II poglavlju, 2.1, akt 1)
1.1.2. Integracija u EU				
Aktivnost 1 Ostvarivanje daljeg napretka u procesu evropske integracije nakon otvaranja pregovora s EU	Vlada, MVPEI	-Uspostavljanje svih potrebnih struktura za vođenje pregovora o pristupanju CG EU* -Sprovođenje analitičkog pregleda (skrininga) po pojedinim poglavljima pravne tekovine** -Početak pregovora po poglavljima pravne tekovine*** -Kordinacija sprovođenja i učestvovanje u upravljanju programima u kojima Crna Gora učestvuje u okviru projekata IPA.****	2012-13.	*Evropski parlament je 29. juna 2012. potvrdio odluku Evropskog Savjeta o otvaranju pregovora o pristupanju Crne Gore EU, i zvanično otvoreni pregovori na Međuvladinoj konferenciji CG i EU. Glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju CG EU imenovan je 29. decembra 2011. Struktura za pregovore o pristupanju CG EU uspostavljena je 2. februara 2011. Formirano je 11 radnih grupa za pripremu pregovora o pristupanju CG EU (3. Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, 5. Javne nabavke, 6. Privredno pravo, 7. Pravo intelektualne svojine, 8. Konkurencija, 12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, 20. Preduzetništvo i industrijska politika 23. Pravosuđe i temeljna prava, 24. Pravda, sloboda i bezbjednost, 25. Nauka i istraživanje, 26. Obrazovanje i kultura) i imenovani su sekretar pregovaračke grupe i tri člana Pregovaračke grupe. **Osnovna svrha analitičkog pregleda je utvrđivanje postojeće razlike u svakom poglavlju pregovora između zakonodavstva države kandidata i pravne tekovine EU s kojom je do trenutka pristupanja u članstvo potrebno uskladiti nacionalno zakonodavstvo. Eksplanatorni analitički pregled je skrining u kome predstavnici Evropske komisije predstavljaju pravnu tekovinu u određenom poglavlju i očekivanja od države što treba uraditi u narednom periodu. Na bilateralnom analitičkom pregledu, crnogorska strana predstavlja stanje u datom poglavlju. Samim tim, potrebno je što preciznije predstaviti usklađenost s pravnom tekovinom. Analitički pregled je već završen za poglavlja 23. 24. i 25 dok se za preostalih 30 poglavlja analitički pregledi očekuju da budu sprovedeni do jula 2013. ***Može se očekivati da se nakon sprovedenog analitičkog pregleda, stvore uslovi za otvaranje pregovora u pojedinim poglavljima. Proces analitičkog pregleda se već završio za poglavlja

				<p>23. i 24. gdje se očekuje objavljivanje Izvještaja s analitičkog pregleda, nakon čega će biti izrađeni Akcioni planovi, koji će sadržati dalji plan aktivnosti u ovim poglavljima. Imajući u vidu ovakvu dinamiku aktivnosti, može se uskoro očekivati i zvanično otvaranje pregovora u ovim poglavljima.</p> <p>EU u pregovorima s CG primjenjuje novi pristup, koji podrazumijeva da se poglavlja 23. i 24. otvaraju na početku i ostaju otvorena do samog kraja pregovora. CG je pozdravila taj pristup.</p> <p>Pojedina poglavlja, kao što su 25. i 26. imaju vrlo malo pravne tekovine, pa se može očekivati njihovo brzo otvaranje nakon analitičkog pregleda.</p> <p>****Crna Gora dobijanjem statusa kandidata za članstvo u EU stekla pravo da koristi svih pet komponenti (IPA I – Podrška tranziciji i izgradnja institucija; IPA II – Prekogranična saradnja, IPA III – Regionalni razvoj; IPA IV – Razvoj ljudskih resursa; IPA V – Ruralni razvoj, ali trenutno koristi prve dvije IPA komponente)</p>
Aktivnost 2 Implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju	Vlada, Skupština, MVPEI	-Tromjesečno izvještavanje o izvršenim obavezama koje proizilaze iz Sporazuma, kao osnovnog okvira za pristupanje Crne Gore EU -Nastavak izrade Kvartalnih izvještaja o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU, koji Vlada dostavlja Skupštini na uvid -Učešće u radnim tijelima formiranim u okviru dijaloga o pridruživanju po SSP**	2012-13.	<p>*Sporazum omogućava postupne pripreme Crne Gore za članstvo u EU, dok u svom političkom dijelu SSP naglašava potrebu regionalne saradnje. U toku je procedura usvajanja VII izvještaja.</p> <p>**III sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje očekuje se u III ili IV kvartalu 2012. Četvrti sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje EU i Crne Gore (POSP) održan je 2-3. aprila u Podgorici.2012.</p>
Aktivnost 3 Nacionalni program usvajanja pravne tekovine	Vlada, MVPEI	-Izrada i usvajanje Nacionalnog programa za usvajanje pravne tekovine -Uspostavljanje baze crnogorskih prevoda pravne tekovine EU	2012 -13.	<p>Centralna jedinica u koordinaciji i uspostavljanju baze crnogorskih prevoda pravne tekovine EU je Direkcija za prevođenje u sastavu MVPEI.</p> <p>Najvažniji zadatak direkcije je prevođenje pravne tekovine s hrvatskog jezika uz pomoć originala na engleskom jeziku.</p> <p>Zvanično prevođenje se odvija u četiri faze i to: Informatičko – terminološka faza, stručna redakcija, pravna redakcija, lektura.</p>
Aktivnost 4 Doprinos Crne Gore operacijama EU učešće u operaciji EU „NAVFOR“ ATALANTA	Vlada, MO, GŠ,VCG	-Rotacija pripadnika VCG u operaciji EU „NAVFOR“ ATALANTA.*	2012-2013.	<p>*Vrši se četvoromjesečno na grčkim i italijanskim ratnim brodovima, do 3 pripadnika u jednoj rotaciji</p>
1.2. Cilj Jačanje odnosa sa susjedima i regionalne saradnje i saradnje s međunarodnim organizacijama	Vlada, MVPEI			

1.2.1. Jačanje saradnje sa susjedima

<p>Aktivnost 1 Unapređenje saradnje sa susjednim državama</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Intenziviranje ukupnih bilateralnih odnosa i posjeta na visokom nivou* -Jačanje normativno-pravne osnove saradnje -Nastavak razgovora o razgraničenju sa susjednim državama -Nastavak saradnje u oblasti pravosuđa i bezbjednosti -Jačanje saradnje u oblastima ekonomije, saobraćaja i komunikacija, zdravlja i dr** -Nastavak saradnje u oblasti odbrane -Međudržavne resome konsultacije i konsultacije na nivou ministarstava vanjskih poslova o bilateralnoj i multilateralnoj saradnji, evropskim i evroatlantskim integracijama, te konzularnim pitanjima*** -Unapređenje saradnje u oblasti regionalnih inicijativa, te evropskih i evroatlantskih integracija**** -Jačanje parlamentarne saradnje</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>*Jačanje dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje je jedan od prioriteta spoljne politike Crne Gore i predstavlja konstitutivni element njenih evropskih i evroatlantskih integracija. I u proteklom periodu nastavljene su zvanične i radne posjete na visokom nivou sa susjednim državama, kao i redovne bilateralne konsultacije i saradnja na nivou ministarstava vanjskih poslova. Crna Gora nije direktan učesnik pregovora o sukcesiji imovine bivše SFRJ. U skladu sa potpisanim bilateralnim sporazumom sa Srbijom, neposredno nakon obnove crnogorske državnosti, ovo pitanje će se rješavati na bilateralnom nivou.</i> <i>**Važan segment jačanja bilateralne saradnje biće intenzivnija saradnja u oblasti ekonomije, te realizacija zajedničkih infrastrukturnih projekata u oblasti saobraćaja.</i> <i>*** MVPEI će, u okviru svojih redovnih aktivnosti, i u narednom periodu nastaviti da sprovodi aktivnosti na unapređenju statusa crnogorske dijaspore u susjednim zemljama.</i> <i>****Na planu evropskih integracija značajna pažnja biće posvećena što većem stepenu iskorišćenosti fondova IPA-e za projekte finansirane iz Programa prekogranične saradnje.</i></p>
		<p>Saradnja između Crne Gore, Albanije, BiH, Hrvatske, Makedonije i Slovenije u okviru Američko-jadranske povelje (A5): Intenziviranje saradnje kroz zajedničke aktivnosti u mirovnim misijama</p>		
		<p><i>Doprinos Vojno policijskoj školi u okviru NATO misije za obuku u Avganistanu, u okviru ISAF-a, a na bazi Memoranduma o razumijvanju između ministarstava odbrane Albanije, BiH, RH, RM, Slovenije i CG</i></p>		

<p>Aktivnost 2 Unapređenje saradnje sa Albanijom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Formiranje mješovitog crnogorsko-albanskog komiteta i održavanje zajedničkog poslovnog foruma -Nastavak aktivnosti na jačanju ugovorne baze* -Nastavak i jačanje saradnje u oblasti saobraćaja ** -Nastavak saradnje u oblasti unutrašnjih poslova posebno u dijelu zajedničke kontrole granica i borbe protiv organizovanog kriminala -Saradnja u oblasti zaštite životne sredine i turizma*** -Nastavak saradnje na projektima finansiranim sredstvima IPA (CBC) **** -Potpisivanje Programa saradnje u oblasti kulture za period 2012-13. -Saradnja u cilju unapređenja prava crnogorske manjine i njihovog autentičnog predstavljanja u institucijama</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>*U proceduri usaglašavanja: Sporazum o saradnji i uzajamnoj pomoći u slučaju prirodnih i drugih katastrofa; Sporazum o razgraničenju epikontinentalnog pojasa, Sporazum u oblasti zdravstva, Sporazum o recipročnom priznavanju vozačkih dozvola, Sporazum o prosvjetnoj saradnji (parafiran 6.aprila) i nastavak aktivnosti na potpisivanju memoranduma o razumijevanju u oblasti poljoprivrede. **Ekspertski sastanak povodom izgradnje dionice puta Plav-Gusinje-Grnčar-Dinoša Podgorica preko Albanske teritorije i dogovor o učešću Vlade CG sa 5mil eura u finalizaciji uz uslov da radove izvode crnogorske kompanije. ***Nastavak realizacije projekata: „Integralno upravljanje ekosistemom Skadarskog jezera“ i razmatranje mogućnosti produženja projekta i nakon oktobra 2012; Projekta “Uređenje vodnog režima Skadarskog jezera i rijeke Bojane”; u cilju regulacije režima voda Skadarskog jezera, Bojane i Drima u cilju prevencije poplava, evaluacija inicijative za otvaranje brodske linije Bar-Drač i brodske veze Virpazar-Skadar **** 03. septembra 2012. objavljen III Poziv za projekte u okviru programa prekogranične saradnje Albanija – Crna Gora</i></p>
<p>Aktivnost 3 Unapređenje saradnje sa Bosnom i Hercegovinom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Potpisivanje Sporazuma o granici* -Jačanje ugovorne baze** -Implementacija plana bilateralne saradnje u oblasti odbrane za 2012/13 -Nastavak aktivnosti na izgradnji saobraćajne infrastrukture *** -Saradnja u oblasti energetike -Operacionalizacija jedinstvenog graničnog režima raftinga naTari i potpisivanje Protokola -Nastavak implementacije zajedničkih projekata naučne i tehnološke saradnje za period 2012/2013. -Nastavak realizacije Prekograničnog programa CG i BiH za 2007-2013. i realizacija projekata sredstvima IPA -Nastavak realizacije projekta povratka raseljenih lica u pljevaljskoj MZ Bukovica**** -Jačanje saradnje u oblasti unutrašnjih poslova i pravosuđa (više u poglavlju 1.3.3. Reforma pravosuđa, aktivnost 6)*****</p>	<p>2012-13</p>	<p><i>*Imenovanje članova Komisije za granicu od strane Vijeća ministara BiH kao uslov za finalizaciju pregovora i potpisivanje sporazuma **Potpisivanje Memoranduma o saradnji na planu evropskih integracija i evroatlantskih integracija, Protokola o prekograničnom nadzoru dvije vlade, Protokola o saradnji u oblasti forenzičkih ispitivanja i vještačenja dva MUP-a, Sporazum o uzajamnom podsticanju i zaštiti investicija (parafiran 2011), Ugovor o izručenju (usaglašen aprila 2012), Potpisivanje sporazuma o socijalnom osiguranju, Sporazuma u oblasti zdravstva i medicinskih nauka, Sporazuma o uzajamnom priznanju sertifikata za poljoprivredne proizvode, potpisivanje Memoranduma o saradnji u oblasti vazdušnog saobraćaja ***Nastavak aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje Jadransko-jonskog autoputa (formiranje trilateralne komisije sa RH), pruge Nikšić-Čapljina (traženje investitora), izrada glavnog projekta rekonstrukcija dijela puta Foča-Plužine, nastavak aktivnosti na uspostavljanju direktne avio linije Podgorica-Sarajevo ****Predviđeno 0,5 mil eura za izgradnju infrastrukturnih objekata u okviru Projekta *****Potpisivanje Sporazuma o otvaranju Centra za policijsku</i></p>

				saradnju CG SR i BiH u Trebinju
Aktivnost 4 Unapređenje saradnje sa Srbijom	Vlada, MVPEI	<p>-Jačanje ugovorne baze*</p> <p>-Prenos iskustava crnogorske strane na planu evropskih integracija</p> <p>-Jačanje saradnje u oblasti unutrašnjih poslova i nastavak uspješne saradnje na implementaciji Sporazuma o ekstradiciji**</p> <p>-Jačanje saradnje u oblasti odbrane i sprovođenje Plana bilateralne saradnje za 2013.</p> <p>-Nastavak aktivnosti na uspostavljanju direktnog platnog prometa između dvije zemlje</p> <p>-Nastavak jačanja ekonomske saradnje i reafirmisanje rada Međuvladine komisije za ekonomsku i trgovinsku saradnju</p> <p>-Saradnja u oblasti saobraćaja***</p> <p>-Nastavak dijaloga o mogućnostima uključenja crnogorskih predstavnika u rad Komisije za sukcesiju imovine bivše SFRJ</p> <p>-Nastavak realizacije zajedničkih projekata</p>	2012-13	<p>*Nastavak pregovora o zaključivanju Sporazuma o readmisiji i Sporazuma o pružanju konzularne zaštite i usluga u trećim zemljama; seta sporazuma o graničnim prelazima; Sporazuma u oblasti turizma; Sporazuma o regulisanju režima pograničnog saobraćaja.</p> <p>**Potpisivanje Sporazuma o otvaranju Centra za policijsku saradnju CG, SR i BiH u Trebinju</p> <p>***Nastavak aktivnosti na revitalizaciji željeznice i rekonstrukciji pruge Bar-Beograd i njeno uvrštavanje u evropsku mrežu koridora i izgradnje putnog autoputa Bar- Boljare (dio koridora 11)</p> <p>Crna Gora nije direktan učesnik pregovora o sukcesiji imovine bivše SFRJ. U skladu sa potpisanim bilateralnim sporazumom sa Srbijom, neposredno nakon obnove crnogorske državnosti, ovo pitanje će se rješavati na bilateralnom nivou.</p>

<p>Aktivnost 5 Unapređenje saradnje sa Hrvatskom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>finansiranih iz IPA-e (CBC)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Nastavak saradnje u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija* -Nastavak razgovora o razgraničenju - Prevlaka ** -Rješavanje preostalih imovinsko- pravnih odnosa između dvije države (nastavak rada mješovite Komisije na čelu sa ministrima pravde) -Jačanje ugovorne baze*** -Potpisivanje Plana saradnje u oblasti odbrane za 2012/13 (nacrt u izradi), dalja saradnja u Avganistanu**** -Imenovanje Hrvatsko-crnogorske grupe prijateljstva u Saboru Republike Hrvatske u julu 2012 -Jačanje saradnje u oblasti bezbjednosti, unutrašnjih poslova i pravosuđa(više u poglavlju 1.3.3. Reforma pravosuđa, aktivnost 6) -Formiranje Mješovitog odbora za sprovođenje Sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina -Snaženje prekogranične saradnje i razmjena znanja u oblasti IPA-e -Održavanje sjednice međudržavnog Savjeta za ekonomsku saradnju -Potpisivanje Programa saradnje u oblasti kulture 	<p>2012-13.</p>	<p><i>*Formiranje Zajedničke komisije na osnovu Ugovora o evroatlantskom partnerstvu potpisanog prilikom prve zvanične posjete ministra vanjskih i evropskih poslova Hrvatske Vesne Pusić Crnoj Gori</i></p> <p><i>**Planiran ekspertski sastanak u cilju postizanja dogovora oko daljih koraka. Po pitanju Prevlake šefovi diplomatija su dogovorili da se ulože napor i pitanje razgraničenja pokuša rješavati i na bilateralnom nivou I da se, samo u slučaju da takav pristup ne da rezultate spor preda međunarodnom sudu/arbitraži</i></p> <p><i>***Potpisivanje Sporazuma o međusobnoj zaštiti i podsticanju investicija; potpisivanje Sporazuma o međunarodno pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, Sporazuma o uzajamnoj zaštiti i razmjeni tajnih podataka, Sporazuma o uzajamnom priznavanju uvjerenja o osposobljenosti pomoraca i Sporazuma o saradnji u oblasti traganja i spašavanja na moru, Sporazuma o saradnji u oblasti turizma; usaglašavanje Sporazuma o socijalnom osiguranju i Sporazuma o saradnji u oblasti zaštite životne sredine, Sporazuma o regulisanju pograničnog režima i graničnih prelaza u toku 2012. sa organizacijom obuke za policijske snage koje će kontrolisati zajedničku granicu</i></p> <p><i>****Na osnovu MoU sa MO Hrvatske, dva pripadnika UP upućena u PAT koju vodi Hrvatska</i></p>
<p>Aktivnost 6 Unapređenje saradnje sa Kosovom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Saradnja i podrška Kosovu u okviru regionalnih inicijativa i procesa evropskih i evroatlantskih integracija -Nastavak aktivnosti na otvaranju ambasada -Nastavak saradnje sa ciljem punog priznanja crnogorske manjine na Kosovu i njihovog autentičnog predstavljanja u institucijama -Nastavak aktivnosti u cilju što skorije demarkacije državne granice -Modernizacija i otvaranje novih graničnih prelaza, unapređenje saradnje u oblasti saobraćaja i izgradnja saobraćajne infrastrukture -Jačanje ugovorne baze* -Jačanje saradnje na planu odbrane i bezbjednosti 	<p>2012-13.</p>	<p><i>*U proceduri usaglašavanja su: Sporazuma o povratku interno raseljenih lica na Kosovo ; zaključivanje seta sporazuma o pravosudnoj saradnji (1. o uzajamnoj pomoći u krivičnim stvarima; 2. o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i 3. o izručenju) Sporazuma o ekonomskoj saradnji i sporazuma o uzajamnoj promociji i zaštiti investicija, sporazuma u oblasti turizma, sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, o socijalnom osiguranju, Sporazuma o regulisanju režima pograničnog saobraćaja; Memorandum o saradnji u oblasti evropskih integracija, Sporazum o otvaranju međunarodnog drumskog graničnog prelaza Kula-Savine vode; Sporazum o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Kotlovi-Kučište za međunarodni drumski putnički saobraćaj i Sporazum o prevozu putnika i tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju,</i></p>

		<ul style="list-style-type: none"> -Intenziviranje napora za stvaranje uslova za održivi povratak raseljenih lica iz Crne Gore na Kosovo -Nastavak rada Zajedničkog odbora za praćenje implementacije Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade R.Kosovo o vraćanju i prihvatanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit -Uspostavljanje saradnje u oblasti pravosuđa i borbe protiv organizovanog kriminala (više u poglavlju 1.3.3. Reforma pravosuđa, aktivnost 6) 		
<p>Aktivnost 7 Unapređenje saradnje sa Italijom</p>	Vlada, MVPEI	<ul style="list-style-type: none"> -Formiranje Zajedničkog komiteta za realizaciju međudržavnog Sporazuma o strateškoj saradnji* -Nastavak saradnje na planu evropskih i evroatlantskih integracija -Nastavak saradnje u oblasti odbrane -Jačanje ugovorne baze i nastavak pregovora povodom konsolidacije ugovornog stanja** -Implementacija projekta energetskog povezivanja Crne Gore i Italije, izgradnje podmorskog kabla od Tivta do Peskare, projektna dokumentacija u fazi izrade -Nastavak saradnje u oblasti ekonomije*** -Nastavak aktivnosti u oblasti prekogranične saradnje 	2012-13.	<p><i>Ministar vanjskih poslova Crne Gore boravio u prvoj zvaničnoj posjeti Italiji 20. septembra 2012. Posebno naglašena podrška Italije evroatlantskim integracijama Crne Gore.</i></p> <p><i>*Nakon okončanja internih procedura za stupanje na snagu Sporazuma, pristupiće se formiranju Komiteta</i></p> <p><i>**Potpisivanjem Ugovora o olakšanju primjene Evropske konvencije o ekstradiciji i ugovora o olakšanju primjene Evropske konvencije o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima (više u poglavlju 1.3.3. Reforma pravosuđa, aktivnost 6); Memoranduma o razumijevanju iz oblasti zdravlja i medicinskih nauka, Sporazuma o prevozu putnika i tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju, Sporazuma o traganju i spašavanju, Sporazuma u oblasti obrazovanja, Sporazuma o naučnoj i tehnološkoj saradnji, Sporazum o saradnji između regije Friuli Venecija Đulija i CG;</i></p> <p><i>***Nastavak realizacije Ugovora o izvozu Fiatovih automobila proizvedenih u kragujevačkoj fabrici preko Luke Bar</i></p>
<p>Aktivnost 8 Unapređenje saradnje sa Makedonijom</p>	Vlada, MVPEI	<ul style="list-style-type: none"> -Intenziviranje saradnje u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija -Implementacija Memoranduma o evropskim integracijama -Jačanje ugovorne baze* -Jačanje saradnje u oblasti pravosuđa (više u poglavlju 1.3.3. Reforma pravosuđa, aktivnost 6) -Implementacija Godišnjeg plana saradnje u oblasti odbrane -Intenziviranje saradnje u oblasti unutrašnjih poslova -Jačanje saradnje u oblasti kulture, prosvjete i nauke** 	2012-13.	<p><i>*Potpisivanjem Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima; Sporazuma o saradnji u borbi protiv terorizma, Sporazuma o saradnji direkcija za zaštitu povjerljivih informacija, Sporazuma o recipročnoj zaštiti manjina, Memorandum o saradnji zavoda za zapošljavanje, Sporazum o uzajamnoj pomoći i saradnji u oblasti carina, Sporazum o saradnji u oblasti sporta, Sporazum o zapošljavanju sezonskih radnika, Sporazum o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, Sporazum o saradnji u oblasti unutrašnje kontrole, usklađivanje teksta Nacrta Sporazuma o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima</i></p> <p><i>**Realizacija naučno istraživačkih projekata koji se sufinansiraju na osnovu godišnjeg konkursa predviđenog ovimim sporazumom</i></p>

<p>Aktivnost 9 Unapređenje saradnje sa Slovenijom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Nastavak saradnje u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija* -Nastavak realizacije Programa međunarodne razvojne saradnje za 2011-2012 -Unapređenje saradnje u oblasti odbrane** -Unapređenje saradnje i prenos iskustva u oblasti zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama u dijelu civilne zaštite -Jačanje ugovorne baze*** - Nastavak saradnje u oblasti ekonomije -Intenziviranje saradnje u oblasti nauke i sprovođenje Radnog programa saradnje****</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*Ambasada Slovenije je kontakt ambasada NATO-a za Crnu Goru **U proceduri usaglašavanja Memorandum o razumijevanju između MO CG i MO Slovenije o školovanju i obuci pripadnika VCG na višem štabnom kursu u Sloveniji. ***U proceduri usaglašavanja su: Konvencija o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i Sporazum o podsticanju i zaštiti investicija. Prva sjednica Crnogorsko-slovenačke mješovite komisije za ekonomsku saradnju održana je 24. i 25 aprila 2012. u Ljubljani. ****Realizacija projekata iz različitih naučnih oblasti za naredni dvogodišnji period, kao i uključivanje Crne Gore u evropski istraživački prostor tokom procesa evropskih integracija, potpisan prilikom drugog zasjedanja Mješovite komisije za naučnu i tehnološku saradnju, 25. oktobra 2011.</p>
<p>1.2.2. Regionalne organizacije i inicijative</p>				
<p>Aktivnost 1 Aktivno učešće Crne Gore u radu regionalnih organizacija i inicijativa: -nastavak dosadašnje proaktivne uloge Crne Gore sa akcentom daljeg jačanja regionalne saradnje u ključnim poljima, uključujući sa aspekta evropskih i evroatlantskih integracija -fokus na projektno-orijentisanu saradnju -kontinuitet u odnosu na inicijative započete pod CG predsjedavanjem 2010/2011</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Redovno učešće na sastancima u okviru regionalnih inicijativa* -Nastavak implementacije strateško-političkog dokumenta Inicijative nazvanog "Budvanske preporuke za jačanje CEI" (iniciran i donesen tokom crnogorskog predsjedavanja CEI) -Implementacija Budvanske deklaracije o jačanju regionalne saradnje i koordinacije u borbi protiv organizovanog kriminala u JIE, u okviru SEECP (inicirane i donesene tokom crnogorskog predsjedavanja) -Dalje aktivnosti na povezivanju EU i Jadransko-jonskog regiona – u okviru JJI -Doprinos implementaciji Strategije EU za region Dunava</p>	<p>2012-13</p>	<p>*CEI, JJI, SEECP, RCC, BSEC, RACVIAC, SELEC, MARRI, Neumska inicijativa, CEFTA 2006, DPPI, Strategija EU za region Dunava, RCC i Unija za Mediteran -Učešće na Neformalnom ministarskom sastanku SEECP, Beograd, 31. januar 2012</p>
<p>Aktivnost 2 Aktivno učešće u radu regionalnih bezbjednosnih organizacija i inicijativa</p>	<p>Vlada, MVPEI, MO</p>	<p>-Aktivno učešće u radu Američko-jadranske povelje (A5) pod predsjedavanjem Hrvatske i Makedonije* -Nastavak zajedničkog učešća zemalja članica A5 u ISAF Misiji Avganistanu kao podrška NATO trening misiji u Školi za obuku vojne policije u Kabulu -Nastavak učešća u RACVIAC: reforma sektora bezbjednosti, cyber bezbjednost i konverzija vojne imovine - Nastavak aktivnosti u okviru ADRION**</p>	<p>2012-13.</p>	<p>* Crna Gora će biti predsedavajuća u drugoj polovini 2013. **Saradnja mornarica u okviru Jadransko-jonske inicijative</p>

1.2.3. Jačanje saradnje sa međunarodnim organizacijama

<p>Aktivnost 1 Jačanje prisustva u radu UN i ostalih međunarodnih organizacija 1.1. Članstvo u komisijama i drugim tijelima 1.2. Saradnja sa UN agencijama u Crnoj Gori</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Članstvo u Savjetu za ljudska prava (kandidatura je usaglašena na nivou Istočnoevropske grupe)* -Učešće u UN Komisiji za održivi razvoj 2011-2014 -Implementacija integrisanog programa Delivering as One -Petogodišnji programi za saradnju sa UNDP I UNICEF **</p>	<p>2012-13</p>	<p><i>*U septembru/oktobru se očekuje odluka o kandidaturi CG je kandidat je za članstvo Izvršnog odbora UNDP/UNFPA 2014-2015 i Savjeta bezbjednosti 2026-2027. **Potpisani 16. januara 2012. Generalni sekretar UN Ban Ki Mun posjetio je Crnu Goru 22.07.2012. čime je ojačano partnerstvo između CG i UN</i></p>
<p>Aktivnost 2 Doprinos Crne Gore operacijama UN – učešće u UNMIL misiji</p>	<p>Vlada, MO, GŠ,VCG</p>	<p>-Rotacija pripadnika VCG u UNMIL misiji</p>	<p>Dec 2012 Apr 2013 Dec 2013</p>	<p><i>Trenutno se u misiji UNMIL nalaze 2 oficira VCG</i></p>
<p>Aktivnost 3 Implementacija aktivnosti iz Akcionog plana za saradnju Crne Gore i Savjeta Evrope</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Ratifikacija preostalih konvencija Savjeta Evrope* -Saradnja i afirmacija Crne Gore u važnim tijelima SE ** -Nastavak aktivnosti na unapređenju ljudskih prava i jačanju demokratske stabilnosti kroz efikasnu implementaciju zakona, dalji rad na reformi pravosudnog sistema, nastavak saradnje sa Venecijanskom komisijom i evaluacionim komisijama SE u vezi sa implementacijom preporuka i usklađivanjem domaćih zakona sa evropskim (GRECO, MONEYVAL, GRETA, CPT, ECRI)*** -Saradnja sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope**** -Podrška reformi Savjeta Evrope i unapređenju rada Evropskog suda za ljudska prava (ECHR) -Koordinacija i praćenje sprovođenja preporuka iz izvještaja monitoring delegacija Savjeta Evrope*****</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>*Ukupno ratifikovano 83 konvencije-ratifikovane sve konvencije za koje je Crna Gora preuzela obavezu ratifikacije u roku od tri godine od ućlanjenja; za ratifikaciju preostale 4 konvencije koje su preporuke Savjeta Evrope; u proceduri poslednja potpisana Konvencija SE o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici; uskoro će biti pokrenuta i procedura potpisivanja i ratifikacije MEDICRIME konvencije (Konvencija SE o falsifikovanju medicinskih proizvoda i sličnim krivičnim djelima koja ugrožavaju javno zdravlje), koja nije među 4 navedene. **Crna Gora postala član EPAS ***Crna Gora od februara 2012. godine uključena u kampanju Savjeta Evrope „Jedno od petoro” čiji je cilj da se smanji i zaustavi seksualno nasilje nad djecom. Na regionalnoj konferenciji u Budvi, 27-29. juna 2012. godine, zvanično otvorena Regionalna kancelarija sa sjedištem u Podgorici, zadužena za realizaciju trogodišnjeg regionalnog projekta pod nazivom “Promocija ljudskih prava i zaštita manjina u jugoistočnoj Evropi” vrijednog 3,6 miliona eura koji finansira EU, a čiji je glavni cilj unapređenje ljudskih prava sa posebnim akcentom na prava manjina u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Srbiji, Makedoniji i na Kosovu. Crna Gora u septembru 2011. godine postala prva zemlja korisnik LGBT projekta SE koji podrazumijeva podršku mjerama za borbu protiv diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta. Pod pokroviteljstvom predsjednika Vlade Crne Gore Igora Lukšića, 19. marta 2012. godine, u Budvi, organizovana Konferencija o LGBT pravima „Zajedno protiv diskriminacije”. ****Banka za razvoj SE uključena u finansiranje izrade i implementacije budućih projekata u Crnoj Gori u sferi socijalne</i></p>

			<p>politike, rješavanja pitanja izbjeglih i raseljenih lica, lokalne infrastrukture, obrazovanja, razvoja malih i srednjih preduzeća. Saradnja u okviru Regionalnog procesa rješavanja izbjeglih i interno raseljenih lica.</p> <p>****Dostavljanje komentara na izvještaje relevantnih monitoring tijela SE, koji su uglavnom pozitivno ocijenjeni i uz konstatovanje vidnog napretka na svim poljima, te sprovođenje preporuka iz izvještaja Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, Evropskog komiteta za prevenciju torture i nehumanog ili ponižavajućeg ponašanja ili kažnjavanja (CPT), Evropskog komiteta protiv rasizma i netolerancije (ECRI), Grupe zemalja protiv korupcije (GRECO), Grupe eksperata za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA), Komiteta eksperata za evaluaciju mjera protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL), Komesara za ljudska prava teku predviđenom dinamikom.</p>
<p>Aktivnost 4</p> <p>1.1. Nastavak saradnje sa OEBS</p> <p>1.2. Nastavak saradnje sa Misijom OEBS u Crnoj Gori na zajedničkim projektima</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Nastavak saradnje sa institucijama OEBS i Misijom OEBS u CG</p> <p>-Nastavak realizacije projekata u skladu sa planom rada Vlade Crne Gore i Misije OEBS u Crnoj Gori (pravosuđe, policija, vladavina prava, efikasnost lokalnih vlasti i Parlamenta, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, dalja realizacija MONDEM programa i programa međuagencijske saradnje prilikom implementacije politike integrisanog upravljanja granicom)</p> <p>-Dalja saradnja sa Misijom OEBS na projektu "Najbolje prakse za integraciju Roma" *</p> <p>-Šestomjesečno predsjedavanje Članom IV**</p>	<p>OEBS/ODIHR pozvan, u skladu sa praksom, da posmatra parlamentarne izbore u Crnoj Gori u oktobru (ko još posmatra, provjeriti)</p> <p>*Projekat sprovodi ODIHR-a u saradnji sa OEBS misijama u Podgorici, Beogradu, Prištini, Sarajevu, Skoplju i Tirani. Trajaće do 30. novembra 2013.</p> <p>**Sporazum o subregionalnoj kontroli naoružanja, Član IV, Aneks 1-B, Dejtonskog sporazuma, čije su članice Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Crna Gora, predstavlja jedan od ključnih mehanizama za očuvanje i unapređenje bezbjednosti i stabilnosti u regionu. Crna Gora je u Rimu početkom maja predsjedavala vanrednim sastankom Subregionalne konsultativne komisije (SRKK) Najznačajnija odluka donijeta na sastanku bila je o otpočinjanju druge faze prenosa vlasništva nad Sporazumom, čime su stvoreni i formalni uslovi da se proces okonča do kraja 2014. kako je predviđeno Akcionim planom. Sporazum ostaje značajan za dalje jačanje međusobnog povjerenja, regionalne saradnje i evro-atlantskih integracija. U Budvi će 16. i 17. oktobra biti održan sastanak SRKK, posljednji pod predsjedavanjem Crne Gore.</p>
<p>1.3. CILJ</p> <p>Demokratija, poštovanje ljudskih i manjinskih prava i vladavina prava</p>	<p>Vlada, Skupština, MP, MUP, MPLJP, MO,</p>		

	ZZZI			
1.3.1. Parlamentarne reforme				
Aktivnost 1 Jačanje zakonodavne i nadzorne funkcije, efikasnosti rada, administrativnih i materijalnih kapaciteta Skupštine Crne Gore	Skupština	<p>-Sprovođenje planova rada za 2012. i usvajanje novih, sa sadržajem i planom nadzornih aktivnosti</p> <p>-Priprema kalendara i rasporeda održavanja sastanaka radnih tijela, kao i godišnjih izvještaja o radu</p> <p>-Implementacija Zakona o parlamentarnoj istrazi*</p> <p>-Implementacija Poslovnika Skupštine za jačanje zakonodavne i nadzorne uloge Parlamenta**</p> <p>-Praćenje i kontrola realizacije preporuka Evropske komisije iz Mišljenja o aplikaciji za članstvo u EU i Analitičkog izvještaja koju sprovodi Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije ***</p> <p>-Realizacija Idejnog projekta za informacijski sistem koji bi omogućio informatičko praćenje ukupnog zakonodavnog procesa</p> <p>-Sprovođenje strategije ljudskih resursa i strateškog plana obuka****</p>	2012-13.	<p>*Zakon (donijet u julu) reguliše rad Anketnog odbora koji sprovodi parlamentarne istrage, način odlučivanja, ovlaštenja, finansiranje, način sprovođenja istrage i izvještavanje. Odbor je ovlašten da traži od svih državnih organa, organa lokalne samouprave, ustanova i pravnih lica na uvid dokumentaciju od značaja za istrage koje sprovodi. U slučaju da se radi o dokumentima sa oznakom tajnosti, članovima anketnog odbora se, u skladu sa posebnim zakonom koji reguliše pristup tajnim podacima, mora omogućiti da ostvare uvid u dokumentaciju. Po Zakonu o dopuni Zakona o tajnosti podataka propisano da članovi anketnog odbora povodom otvaranja parlamentarne istrage imaju pristup tajnim podacima bez dozvole za pristup tajnim podacima. Zakon o parlamentarnoj istrazi i Zakon o dopuni Zakona o tajnosti podataka usvojeni su na predlog poslanika Skupštine.</p> <p>**Skupština donijela Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine usmjerene ka jačanju uloge Skupštine u procesu evropskih integracija i njene kontrolne uloge (nova radna tijela i proširenje nadležnosti postojećih, unapređenje mehanizama nadzora poput parlamentarnog saslušanja i poslaničkog pitanja, veća prohodnost predloga akata poslanika parlamentarne manjine na dnevni red. Značajna novina u Poslovniku je osnivanje Odbora za antikorupciju koji će nadgledati rad državnih organa u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Zatim, umjesto dosadašnjeg Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, formiraju se Ustavni odbor i Zakonodavni odbor. Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije podijeljen je na Odbor za međunarodne odnose i iseljenike i Odbor za evropske integracije.</p> <p>***Priprema mišljenja, sastanci članova Odbora sa predstavnicima institucija koji rade na procesu integracija, i sl.</p> <p>****Usvojena trogodišnja Strategija razvoja ljudskih resursa sa Strateškim planom za period od januara 2011. do januara 2014. Nedostatak prostornih kapaciteta u Skupštini je i dalje prisutan. Na srednji rok ovaj problem se pokušava rješavati zakupom poslovnog prostora putem javne nabavke za šta su u Budžetu obezbijedjena sredstva. Dugoročno, nedostatak prostornih kapaciteta ce se riješiti izgradnjom nove zgrade Skupštine. Odredjena je lokacija za izgradnju, a uskoro se očekuje raspisivanje konkursa za izradu idejnog rješenja.</p>

<p>Aktivnost 2 Jačanje otvorenosti i transparentnosti</p>	<p>Skupština</p>	<p>-Sprovođenje Memoranduma o razumijevanju između Skupštine i NVO -Jačanje komunikacije sa javnošću*(pres konferencije, redovno ažuriranje web sajta Skupštine, odgovori na zahtjeve u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama). -Dalje sprovođenje programa »Otvoreni parlament« u saradnji sa Centrom za demokratsku tranziciju (CDT) -Implementacija Zakona o javnim radio-difuznim servisima **</p>		<p>*Na web sajtu Skupštine objavljena Informacija o zakonodavnoj i nadzornoj aktivnosti Skupštine 24. saziva do kraja proljećnog zasjedanja u 2012 (1. januar do 31. jul 2012) **Zakonom o izmjenama Zakona o javnim radio-difuznim servisima se uvodi novi kanal RTCG (Radio-Televizija Crne Gore) pod nazivom Parlamentarna televizija, radi potpunijeg informisanja o radu Skupštine i njenih radnih tijela, i drugim važnim aktivnostima</p>
<p>1.3.2. Ljudska prava</p>				
<p>Aktivnost 1 Institucionalna i normativna reforma</p>	<p>MPLJP, Ombudsman</p>	<p>-Jačanje institucije Ombudsmana: usklađivanje Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda sa preporukama Savjeta Evrope* -Nastavak aktivnosti u okviru novih nadležnosti institucije -Zaštita od diskriminacije i implementacija nadležnosti predviđenih OPCAT-om ** -Jačanje kapaciteta Ministarstva pravde i ljudskih prava: Kadrovska popunjavanje Sektora za ljudska prava i odnose sa vjerskim zajednicama*** -Unaprjeđenje slobode vjeroispovjesti: Donošenje Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica****</p>	<p>2012-13</p>	<p>*U pravcu daljeg jačanja institucije zaštitnika ljudskih prava i sloboda pristupiće se usklađivanju zakona sa preporukama SE **U oblasti prevencije torture do kraja godine očekuje se donošenje odluke o formiranju savjetodavnog tijela sastavljenog od stručnjaka iz odgovarajućih oblasti. Odlukom će biti razrađeni zadaci i ovlašćenja tog tijela. Zaštitnik je definisan kao institucionalni mehanizam za prevenciju i zaštitu od diskriminacije; i određen kao nacionalni mehanizam za prevenciju od mučenja i drugih oblika nečovječnih postupanja ili kažnjavanja. U radu neposredno saraduje sa Potkomitetom CAT. -U junu o.g. Skupština imenovala zamjenika zaštitnika ljudskih prava i sloboda za prevenciju torture, u cilju jačanja te institucije. Donijeta su Pravila o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, kao i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Stručne službe. ***Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave od maja., sektor ljudskih prava se nalazi u sastavu Ministarstva pravde i ljudskih prava. Donijet Pravilnik o sistematizaciji unutrašnjoj oprganizaciji MPLJP ****Potrebno je donijeti novi zakon kojim će se odnos između države i vjerskih zajednica urediti po evropskim standardima -U cilju unaprjeđenja položaja vjerskih zajednica zaključen je Temeljni ugovor između Crne Gore i Svete Stolice, a potpisani su Ugovor o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i islamske zajednice u Crnoj Gori i Ugovor o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade i jevrejske zajednice u Crnoj Gori</p>

<p>Aktivnost 3 Rodna ravnopravnost</p>	<p>MPLJP, MO, Odjeljenje za rodnu ravnoprav nost</p>	<p>-Nastavak implementacije Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti: i donošenje Plana za period 2013-2017* - Podizanje svijesti o obavezama koje proističu iz CEDAW Konvencije UN i Opcionog protokola uz Konvenciju** -Jačanje regionalne saradnje *** -Jačanje saradnje sa civilnim društvom: Organizacija sastanaka Foruma za dijalog sa predstavnicima civilnog društva**** -Jačanje saradnje sa lokalnom samoupravom: Izrada i usvajanje Lokalnih akcionih planova ***** -Jačanje ekonomskog položaja žena: Izrada Strategije ženskog preduzetništva, Programa za bolje zapošljavanje žena sa sela kao i dalje aktivnosti na uspostavljanju obrtnog fonda za žene***** -Jačanje političkog aktivizma žena: realizacija kampanje za podršku ženama u politici***** -Borba protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama: dalja implementacija Strategije o zaštiti od nasilja u porodici i Protokola o postupanju u slučajevima nasilja u porodici, uspostavljanje jedinstvene baze podataka i SOS linije za žrtve nasilja u porodici</p>	<p><i>*Plan predstavlja razvojni dokument za ovu oblast. MPLJP će izraditi i predložiti Vladi usvajanje PAPRR-a za period 2013-2017. **Javna medijska kampanja o obavezama koje proističu iz CEDAW Konvencije UN i Opcionog protokola uz konvenciju organizovana u julu. Do sada sproveden niz aktivnosti i dodatne aktivnosti predstoje do kraja godine. ***Godišnje se organizuje skup Vladinih tijela koje se bave rodnom ravnopravnošću. Ove godine je organizator Crna Gora i tema će biti unaprjeđenje položaja žena sa sela. ****U cilju uspostavljanja dijaloga i sistema razmjene informacija između vladinog i sektora civilnog društva, Odjeljenje za rodnu ravnopravnost u martu organizovalo sastanak Foruma, drugi susret će biti organizovan do kraja godine. ***** Lokalni akcioni Plan LPAPRR je razvojni dokument opština koji utvrđuje politiku za postizanje rodne ravnopravnosti. Vlada potpisala Memorandum o saradnji iz oblasti rodne ravnopravnosti sa 14 opština *****Urađen nacrt Programa za bolje zapošljavanje žena sa sela i očekuje se njegovo skoro usvajanje. Prethodno organizovane dvije radionice sa ciljem izrade Programa kao i studijska posjeta BiH gdje je pokrenuta i inicijativa za saradnju dviju država. Takođe organizovane obuke na lokalnom nivou za rad na računarima za nezaposlene i žene sa ruralnog područja. *****U susret predstojećim parlamentarnim izborima u Crnoj Gori organizovaće se kampanje za veće učešće žena u politici i praktične primjene kvota. Organizovani treninzi za žene sa odborničkih lista u opštinama Tivat i Herceg Novi, kao i studijska posjeta Sloveniji za parlamentarne političke partije kao i trening trenera iz političkih partija. -Odjeljenje za rodnu ravnopravnost MPLJP u saradnji sa NVO Liga žena glasača u junu organizovalo radionicu „Implementacija rezolucije Ujedinjenih nacija 1325 - žene, mir i bezbjednos-ka izradi akcionog plana. Odjeljenje je organizovalo u maju obuku trenera iz redova sudija i tužilaca. -U julu objavljena je studija o nasilju nad ženama i nasilju u porodici</i></p>
		<p>1.3.3. Manjinska prava</p>	

<p>Aktivnost 2 Zbrinjavanje tražilaca azila</p>	<p>ZZZI</p>	<p>-Obezbeđivanje smještaja tražiocima azila* -Završetak gradnje i otvaranje Centra za azilante**</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*Zavod obezbeđuje smještaj u dva objekta koja će biti korištena do otvaranja Centra. Zavod je u toku 2012. zbrinuo 698 tražilaca azila. Trenutno se u objektima za smještaj azilanata nalazi 220 tražilaca azila. **Završetak svih radova, i stavljanje Centra u funkciju je predviđeno za četvrti kvartal 2012. godine.</p>
<p>1.3.4. Reforma pravosuđa</p>				
<p>Aktivnost 1 Nastavak reforme pravosuđa - implementacija Strategije reforme pravosuđa 2007-2012 i Akcionog plana za njenu implementaciju; Jačanje nezavisnosti i samostalnosti pravosuđa</p>	<p>MPLJP, Vrhovni sud, Vrhovni državni tužilac, Sudski i tužilački savjet, Centar za edukaciju, Komisija za implementaciju akcionog plana</p>	<p>-Promjene Ustava Crne Gore u oblasti pravosuđa: Usvajanje Amandmana na Ustav Crne Gore* -Donošenje Strategije reforme pravosuđa 2013-2018** -Izmjene Zakona o sudovima u skladu sa promjenom Ustava -Izmjene Zakona o sudskom savjetu u skladu sa promjenama Ustava i uspostavljanje Sudskog savjeta kao nezavisnog u skladu sa promjenama Ustava -Izmjene Zakona o državnom tužilaštvu u skladu sa promjenama Ustava i uspostavljanje Tužilačkog savjeta kao nezavisnog u skladu sa promjenama Ustava</p>	<p>2012-13</p>	<p>*Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo u maju utvrdio Predlog amandmana na Ustav kao i Predlog ustavnog zakona za sprovođenje amandmana na Ustav. Predlog amandmana dostavljen Venecijanskoj komisiji na mišljenje. Promjene Ustava u dijelu pravosuđa obuhvatiće sastav Sudskog savjeta, sastav Tužilačkog savjeta, izbor predsjednika Vrhovnog suda, nadležnosti Skupštine kod izbora i razrješenja predsjednika Vrhovnog suda, vrhovnog državnog tužioca, državnih tužilaca i Tužilačkog savjeta, kao i nadležnosti za izbor i razrješenje predsjednika i sudija Ustavnog suda. Promjene će takođe obuhvatiti i sastav i izbor sudija i predsjednika Ustavnog suda. **Donošenje Strategije predviđeno Programom rada Vlade za kraj 2012. Strategija i Akcioni plan za njenu implementaciju su ključni strateški dokumenti za oblast pravosuđa. Vlada u aprilu usvojila Izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme pravosuđa (2007-2012) za 2011.g. -Centralna baza podataka o izboru i napredovanju nosilaca pravosudne funkcije uspostavljena je u Sudskom i Tužilačkom savjetu u skladu sa izmjenama Zakona o sudskom savjetu i Zakona o tužilaštvu. U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu u junu održana konstitutivna sjednica novog sastava Sudskog savjeta. Novi sastav Tužilačkog savjeta Skupština izabrala u julu.</p>
<p>Aktivnost 2 Jačanje efikasnosti pravosuđa</p>	<p>Vlada, MPLJP, Vrhovni sud, državni tužilac, Sudski i tužilački savjet, Skupština</p>	<p>Racionalizacija sudske i državnotužilačke mreže: -Izrada analize postojeće mreže pravosudnih organa u pogledu nadležnosti, produktivnosti rada, kadrovskih kapaciteta, smještajnih uslova i tehničke opremljenosti kao i uticaja primjene novih zakona* -Donošenje plana reorganizacije pravosudne mreže/Izrada propisa za potrebe racionalizacije pravosudne mreže u skladu sa Planom reorganizacije ** -Dalje smanjenje broja zaostalih sudskih predmeta***</p>	<p>2012 2012-13</p>	<p>*Analiza će biti urađena u pogledu nadležnosti, kadrovskih kapaciteta, smještajnih uslova i tehničke opremljenosti i između ostalog će sadržati i predlog nove organizacione šeme pravosudnih organa. Usvajanje Analize je predviđeno za III kvartal 2012. godine **U skladu sa Analizom i u cilju racionalizacije sudske i državnotužilačke mreže uradiće se Plan reorganizacije – racionalizacije pravosudne mreže. ***Do sada ostvaren zavidan napredak. Na kraju 2011. g., u Vrhovnom, Apelacionom i Upravnom sudu nije bio nijedan nezavršen predmet iz 2010. g., kao i u dva viša suda u žalbenim</p>

		<p>-Implementacija Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku****</p> <p>-Dalja implementacija Zakona o prekršajima: Izrada analize primjene Zakona o prekršajima, nastavak edukacije za Zakon o prekršajima</p> <p>-Implementacija Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku*****</p> <p>-Jačanje instituta notara: Otvaranje novih notarskih mjesta u Crnoj Gori i izbor novih notara*****</p> <p>-Implementacija Zakona o javnim izvršiteljima: Stvaranje uslova za početak rada javnih izvršitelja*****</p> <p>-Implementacija i dalji razvoj Pravosudnog informacionog sistema (PRIS)*****</p>	<p>postupcima.</p> <p>****Vlada u junu usvojila Izvještaj o primjeni zakona. Zakon je u primjeni već četiri godine i predviđa mehanizme za zaštitu ovog prava u toku postupka (kontrolni zahtjev za ubrzanje postupka). U izvještajnom periodu bilo 115 zahtjeva od toga ostala neriješena 3. Nakon okončanja postupka, u skladu sa EKLJP stiče se pravo tužbe za pravično zadovoljenje, koja se podnosi Vrhovnom sudu. Tužbi je bilo 25 i sve su riješene. Zakon se pokazao kao djelotvorno pravno sredstvo za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku na nacionalnom nivou, čime će se smanjiti broj slučajeva obraćanja sudu u Strazburu.</p> <p>****Zakon se primjenjuje se od 1.09.2012. U martu Vlada usvojila Plan implementacije. MPLJP donijelo Pravilnik o evidencijama o izrečenim alternativnim mjerama i Pravilnik o evidenciji o izrečenim krivičnim sankcijama. U skladu sa Planom usvojen poseban program za obuku sudija i državnih tužilaca. U ZIKS-u organizovana posebna organizaciona jedinica za maloljetnike.</p> <p>*****Ministarstvo donijelo Pravilnik o izmjenama Pravilnika o broju mjesta i službenim sjedištima notara, kojim je povećan ukupan broj notarskih mjesta za teritoriju CG sa 54 na 63. U maju imenovana još 3 notara u dvije Opštine.</p> <p>*****Ministarstvo donijelo Pravilnik o broju mjesta i službenim sjedištima javnih izvršitelja, Pravilnik o obliku i sadržaju službene legitimacije javnog izvršitelja i zamjenika javnog izvršitelja, Pravilnik o radu javnih izvršitelja a u toku su aktivnosti na donošenju Pravilnika o programu i načinu polaganja ispita za javne izvršitelje.</p> <p>*****ICT Strategijom za pravosuđe 2011-2014 date su dobre strateške smjernice za dalji razvoj PRIS-a. Radna grupa za nadzor i implementacije PRIS-a redovno održava sastanke. Mjerama za razvoj PRIS unaprijeđuje se metodologija vođenja pravosudne statistike i uspostavljaju uslovi za sve oblike izvještavanja – prema smjernicama utvrđenim od strane međunarodnih organizacija (UN/UNODC, SE/CEPEJ, Evropska komisija), kao i na nacionalnom nivou (organizovani kriminal i korupcija, trgovina ljudima, zaštita potrošača, zaštita od diskriminacije itd.) Istovremeno, na ovaj način se omogućava pouzdano praćenje rada pravosudnih organa sa različitih aspekata.</p> <p>-Usvojen i javno prezentovan Plan rada za Odjeljenje za IKT i multimediju za 2012/13. i započet projekat Data Centra sudova.</p>
Aktivnost 3	Vlada,	-Dalja implementacija Zakona o besplatnoj pravnoj	*Zakon donijet aprilu 2011.g. a primjena počela 1. januara 2012. Od početka rada službi za besplatnu pravnu pomoć u osnovnim

Jačanje dostupnosti pravosudnih organa	MPLJP, Vrhovni sud, Državni tužilac, Sudski i tužilački savjet, Skupština	pomoći: Izrada analize rezultata uspostavljenog sistema besplatne pravne pomoći zajedno sa NVO, izrada informativnih biltena o ostvarivanju prava iz Zakona * -Donošenje Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela/Edukacije o primjeni zakona**	2012-13.	sudovima pa do jula o.g. podnijeto 234 zahtjeva. 152 zahtjeva usvojena, 41 odbijeno, 4 postupka obustavljena, 12 zahtjeva odbačeno, 25 predmeta u radu. **Zakonom će se urediti pravo na novčanu naknadu štete žrtvama krivičnih djela, uslovi i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, nadležni organi u postupku odlučivanja o pravu na naknadu, organi i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima. Radi se o novom institutu u crnogorskom zakonodavstvu i nakon donošenja zakona pristupiće se edukaciji o primjeni zakona
Aktivnost 4 Jačanje javnog povjerenja u pravosuđe	MPLJP, Sudovi, Tužilaštvo	-Nastavak aktivnosti na jačanju javnog povjerenja u pravosuđe -Izdavanje godišnjih izvještaja o radu -Redovne konferencije za štampu -Objavljivanje presuda -Informisanje javnosti putem web sajta*	2012-13.	*Uspostavljen portal www.sudovi.me na kojem su dostupne informacije o pojedinačnom radu svih sudova i raspored suđenja, kao i pravosnažne odluke. Na web stranici Vrhovnog suda obavljaju se odluke, načelni pravni stavovi i mišljenja, kao i praksa Apelacionog i dva viša suda, a u pripremi je i zbirka odluka Vrhovnog suda. Na web sajtu Sudskog savjeta objavljuju se godišnji izvještaji o radu. Vrhovni sud je organizovao dan Otvorenih vrata za ambasadore država koji imaju diplomatska predstavništva u Crnoj Gori, na kojima je predstavljen Izvještaj o radu sudova za 2011, što predstavlja realizaciju obaveze utvrđene Strategijom za reformu pravosuđa. U Sudskom i Tužilačkom savjetu su određene osobe za odnose sa javnošću – PR, kao i u pojedinim sudovima i državnim tužilaštvima.
Aktivnost 5 Edukacija u pravosudnim organima	MPLJP, Sudski savjet, Tužilački savjet, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	-Dalja implementacija Zakona o edukaciji u pravosudnim organima -Nastavak edukacije nosilaca pravosudne funkcije o primjeni članova Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, aktuelnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava kao i o pravu Evropske Unije. -Izrada analize kapaciteta Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i njegove organizacione pozicije -Nastavak saradnje Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije sa Evropskim institutom za javnu upravu – Centar za sudije i pravnike EIPA Luksemburg* -Nastavak saradnje Centra sa njemačkom fondacijom za međunarodnu pravnu saradnju / IRZ Fondacijom	2012-13.	*Ugovoren projekat tehničke pomoći CG u 2012, 2013 i 2014 koji se odnosi na Potrebe za edukacijom i Institucionalne potrebe Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, kao i organizaciju seminara o aktuelnim temama kada je pravo EU u pitanju. **Saradnja će se odvijati u pružanju podrške Centru u organizaciji seminara za sudije, državne tužioce, pripadnike Specijalnog istražnog tima koji se tiču borbe protiv organizovanog kriminala, finansijskih istraga sa početkom od novembra 2012, zatim pružanju podrške Centru u organizaciji aktivnosti vezano za ZKP, kao i podršci Centru kroz nabavku tehničke opreme za rad. ***Planirana saradnja odnosiće se na organizovanje seminara za sudije krivičnih odjeljenja i državne tužioce na različite teme u vezi sa ZKP-om. ****U okviru projekta koji sprovodi UNICEF, predstavništvo u CG - Specijalizovani seminari vezani za primjenu Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, za državne tužioce za maloljetnike, sudije za maloljetnike i sudije vijeća za maloljetnike, kao i za policajce za maloljetnike i advokate.

		<p>-Saradnja sa Američkom ambasadom u Crnoj Gori**</p> <p>-Saradnja sa OEBS misijom u CG***</p> <p>-Sprovođenje aktivnosti edukacije vezanih za Program obuke nosilaca pravosudne funkcije o borbi protiv korupcije (podrška UNDP-a, OEBS-a)</p> <p>-Sprovođenje aktivnosti edukacije vezanih za projekat EU »Justice for Children« IPA 2011****</p>		
<p>Aktivnost 6</p> <p>Jačanje međunarodne i regionalne pravosudne saradnje</p>	<p>Ministarstvo pravde i ljudskih prava</p>	<p>-Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima*</p> <p>-Donošenje Zakona o međunarodnom privatnom pravu**</p> <p>-Primjena zaključenih međunarodnih ugovora, praćenje novousvojenih međunarodnih instrumenta i pristupanje njihovoj ratifikaciji***</p> <p>BILATERALNI UGOVORI</p> <p>-Otpočinjanje pregovora o zaključenju Ugovora sa Evropskom jedinicom za pravosudnu saradnju EUROJUST</p> <p>-Potpisivanje Ugovora između Crne Gore i Bosne i Herecegovine o izručenju</p> <p>-Zaključivanje ugovora iz oblasti pravosudne saradnje sa Republikom Makedonijom</p> <p>-Zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima</p> <p>-Zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Italije o olakšanju primjene Evropske konvencije o ekstradiciji i Ugovora o olakšanju primjene Evropske konvencije o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima</p> <p>-Otvaranje pregovora o zaključenu seta ugovora iz oblasti pravosudne saradnje sa Kosovom</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>*Formirana radna grupa. Do kraja godine se očekuje utvrđivanje Predloga Zakona nakon čega će isti biti upućen u skupštinsku proceduru.</i></p> <p><i>**Vlada u junu utvrdila Predlog zakona. Donošenje zakona neophodno imajući u vidu da je u oblasti međunarodnog privatnog prava trenutno u primjeni Zakon bivše SFRJ odnosno SRJ.</i></p> <p><i>***Vlada u junu usvojila Izvještaj o primjeni postojećih međunarodnih ugovora u oblasti međunarodne pravne pomoći u krivičnim i građanskim stvarima. Takođe u junu usvojen Inicijalni izvještaj o primjeni međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Nastaviće se sa praćenjem usvajanja novih međunarodnih instrumenata i preduzimanje aktivnosti u pravcu njihove ratifikacije.</i></p> <p>BILATERALNI UGOVORI:</p> <p><i>-U aprilu delegacije MP CG i BIH usaglasili tekst Ugovora kojim je po prvi put predviđeno izručenje sopstvenih državljana za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca.</i></p> <p><i>-Skupština usvojila Zakon o potvrđivanju Ugovora između CG i Makedonije o izručenju kojim se dozvoljava izručenje sopstvenih državljana za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca. Nakon bilateralnih kontakata, Ministarstvo će otpočeti pregovore sa Ministarstvom pravde Republike Makedonije u cilju potpisivanja Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima.</i></p> <p><i>-Tokom posjete ministra pravosuđa Hrvatske u junu dogovoren nastavak pregovora o zaključenju Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, kojim će, nakon Ugovora o izručenju i Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, biti zaokružena ugovorna baza za pravosudnu saradnju između dvije zemlje.</i></p> <p><i>-U junu utvrđena Osnova za vođenje pregovora i zaključenje pomenutih ugovora sa Italijom. Među pitanjima koja će biti razmatrana u cilju potpisivanja Ugovora o olakšanju primjene</i></p>

				<p>Evropske konvencije o ekstradiciji jeste i mogućnost izručenja sopstvenih državljana, čime bi se stvorili bolji uslovi za borbu protiv svih oblika kriminala. Prva runda pregovora održana je prilikom posjete ministra pravde i ljudskih prava Italiji u julu.</p> <p>-Kosovo: utvrđena osnova za vođenje pregovora i zaključenje Ugovora o izručenju, Ugovora o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i Ugovora o izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima</p>
<p>Aktivnost 7 Alternativno rješavanje sporova</p>	<p>Ministarstvo pravde i ljudskih prava, Centar za posredovanje</p>	<p>-Implementacija Zakona o posredovanju/Početak primjene Zakona o izmjenama i dopunama zakona o posredovanju*</p> <p>-Nastavak edukacije i specijalizacije posrednika: Sprovođenje naprednih obuka za posrednike - medijatore</p> <p>-Dalja promocija instituta posredovanja kao alternativnog načina rješavanja sporova: Organizovanje medijske kampanje</p> <p>-Nastavak edukacije kadrova u promovisanju instituta posredovanja i vođenje evidencije o postupcima posredovanja i obukama iz oblasti posredovanja**</p> <p>-Dalje unaprijeđenje međunarodne i regionalne saradnje***</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju stupio na snagu u junu a primjenjivaće se od 31.12.2012. g. Zakon usklađen sa evropskim standardima i najboljom praksom iz ove oblasti. Zakonom uređen status Centra za posredovanje koji osniva Vlada i ima svojstvo pravnog lica, postupak sprovođenja međunarodnog posredovanja u sporovima sa elementom inostranosti, a regulisano je i posredovanje u prekograničnim sporovima koje će se primjenjivati nakon pristupanja CG Evropskoj uniji.</p> <p>-U skladu sa zakonom Vlada u septembru donijela odluku o osnivanju Centra za posredovanje. Slijedi izbor članova Upravnog odbora i izvršnog direktora kao i donošenje Statuta Centra</p> <p>-Na međunarodnoj konferenciji o dužničko-povjerilačkim odnosima „Non performing loans“ u organizaciji Svjetske Banke, primjer CG iz oblasti medijacije u dužničko-povjerilačkim odnosima u privrednim sporovima uzet je kao pokazatelj dobre prakse u svijetu za rješavanje sporova u ovoj oblasti. Nastavljene aktivnosti Centra u opštinama BR, PG, NK i BP na realizaciji projekta „Posredovanje u maloljetničkom pravosuđu“. Centar je nastavio saradnju sa centrima za medijaciju i srodnim institucijama iz regiona na planu razmjene iskustava i dobre prakse</p> <p>**Kontinuirano se prati rad posrednika i obavlja edukacija kadrova u promovisanju instituta posredovanja i vode se evidencije o postupcima posredovanja, kao i obukama iz oblasti posredovanja</p> <p>***Kontinuirano se radi na unaprijeđenju međunarodne i regionalne saradnje</p> <p>-Na web stranicama Centra za posredovanje i MPLJP, kao i u svim sudovima i sudijama pojedinačno dostupna je evidencija o postavljenim posrednicima.</p>
		1.3.5. Reforma zatvorskog sistema		
<p>Aktivnost 1 -Poboljšanje zatvorskog sistema-dalja</p>	<p>MPLJP, Zavod za izvršenje krivičnih</p>	<p>-Početak IPA 2011 projekta »Podrška reformi sistema Izvršenja krivičnih sankcija u Crnoj Gori«*</p> <p>-Donošenje Zakona o izvršenju kazni lišenja</p>		<p>*Uredbom Vlade Crne Gore koja je stupila na snagu u januaru Zavod za izvršenje krivičnih sankcija je organ u sastavu Ministarstva pravde i ljudskih prava. *Projekat će početi u novembru, trajati 18 mjeseci i ostvarivaće se kao Twinning projekat</p>

implementacija Akcionog plana za unaprijeđenje zatvorskog sistema	sankcija, Centar za obrazovanje kadrova Zavoda	slobode** -Donošenje Zakona o izvršenju alternativnih sankcija*** -Izrada Analize stanja normativnog okvira i dosadašnje prakse alternativnih sankcija i mjera koje su alternativa boravku u zatvoru**** -Izrada Izvještaja o realizaciji mjera iz Akcionog plana za unaprijeđenje zatvorskog sistema***** -Dalja saradnja sa civilnim sektorom i ostalim segmentima društva*****	2012-13	<p>u partnerstvu sa SR Njemačkom i Kraljevinom Holandijom. Predviđene su aktivnosti u cilju unaprijeđenja i efikasnog sprovođenja zakonodavstva u oblasti izvršenja krivičnih sankcija, jačanja probacionih i reintegracionih službi i unaprijeđenja sistema upravljanja u zatvorima. U okviru Projekta će biti sprovedene obuke za zaposlene u Upravi ZIKS-a, pripadnike službe obezbjeđenja i zaposlene u MPLJP- Sektoru za izvršenje krivičnih sankcija. Projektom je predviđena i izgradnja objekata Zatvora za duge kazne i zatvorske bolnice.</p> <p>**Formirana radna grupa za izradu nacrta zakona kojim će se otkloniti nedostaci postojećeg sistema izvršenja i unaprijediti sistem a primjeniti se preporuke SE iz ove oblasti.</p> <p>***Cilj je stvaranje uslova za efikasno sprovođenje alternativnih sankcija i mjera (uslovni otpust, uslovna osuda, uslovna osuda sa zaštitnim nadzorom, rad u javnom interesu)</p> <p>****Analizom će se sagledati postojeći normativni okvir koji uređuje alternativne sankcije (uslovnu slobodu) kao i usaglašenost sa međunarodnim standardima.</p> <p>*****Izvještajem će se pokazati stepen realizacije mjera definisanih Akcionim Planom</p> <p>***** Ministarstvo potpisalo Memorandum o saradnji odnosno razumijevanju sa NVO Akcija za ljudska prava, NVO Juventas i NVO Centar za monitoring. Pripremljen je Memorandum o saradnji sa katoličkim duhovnim centrom »Sanctae Crusis« koji će definisati vidove saradnje u oblasti izvršenja krivičnih sankcija, koja se prvenstveno tiču obuke kadra za rad sa licima koja služe alternativne kazne poput kazne rada u javnom interesu, ali i pomoći licima u njihovoj resocijalizaciji</p> <p>-Donijet Zakon o pomilovanju; Pravilnik o uslovnoj slobodi i Pravilnik o načinu izvršavanja pritvora.</p> <p>-Izvršeno kadrovsko popunjavanje Sektora za izvršenje krivičnih sankcija MPLJP sa 5 novih službenika.</p> <p>-Vlada usvojila Analizu stanja normativnog okvira i dosadašnje prakse kaznenog i zatvorskog sistema. Takođe usvojena Informacija o načinu vođenja kaznene i prekršajne evidencije kao i Informacija o sprovođenju Zakona o izvršenju krivičnih sankcija. U maju imenovani direktor Zavoda za izvršenja krivičnih sankcija i pomoćnik direktora. Vlada usvojila Pravilnik o sistematizaciji MPLJP kojim je obuhvaćen i Zavod za izvršenje krivičnih sankcija.</p>
1.3.6. Reforma policije				

<p>Aktivnost 1 Donošenje novih i implementacija postojećih strateških dokumenata, zakona, podzakonskih akata kojima se regulišu nadležnosti i postupanja u oblasti djelovanja MUP-a i Uprave policije.</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-Implementacija Zakona o unutrašnjim poslovima * -Implementacija Strategije razvoja i funkcionisanja policije za period 2011-2013** -Unaprijeđenje saradnje sa zemljama u regionu, kroz izradu sporazuma o saradnji, s ciljem stvaranja pravnog osnova za uspostavljanje i jačanje međunarodne policijske saradnje -Upućivanje policijskih službenika u mirovne misije i druge aktivnosti u inostranstvu (3 službenika u mirovnoj misiji na Kipru i 2 u Avganistanu) -Unaprijeđenje funkcionisanja policije i realizacija prioriteta*** -Sprovođenje projekta "Dežurne službe Crne Gore-revizija i mogućnost unaprijeđivanja****</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>*Donijet Zakon o unutrašnjim poslovima kojim je propisano da će se podzakonski akati donijeti u roku od šest mjeseci. **Strategija ima za cilj poboljšanje funkcionisanja policije, uvođenje savremenih metoda i evropskih standarda. Ovim dokumentom se želi osigurati koordinacija širokog spektra aktivnosti i harmonizovanje sa drugim strateškim dokumentima i preuzetim međunarodnim obavezama. ***Restruktuiranje Uprave policije i organizacije rada u skladu sa policijskim standardima i realnim potrebama Crne Gore: analiza stanja kao osnove za projekciju buduće organizacije i funkcionisanja policije i racionalizacija broja službenika u skladu sa policijskim standardima; izrada i implementacija metodologija i procedura rada u skladu sa evropskim standardima; realizacija svih obaveza utvrđenih međunarodnim dokumentima; shodno Sporazumu o sprovođenju zakona između Vlade Crne Gore i Vlade SAD, koji je potpisan 08. jula 2011, u saradnji sa Programom za pružanje pomoći u krivičnim istragama Ministarstva pravde SAD (ICITAP), nastavljene su aktivnosti na reorganizaciji Uprave policije, kao jednog od ključnih nosilaca borbe protiv organizovanog kriminala. U toku je II faza „Analiza stanja”. ****U saradnji sa OEBS pokrenut proces unapređenja rada dežurnih salužbi. Uspostavljanje baznih stanica i nabavka uređaja TETRA tehnologije.</i></p>
<p>Aktivnost 2 Jačanje ukupnih kapaciteta Uprave policije kroz međunarodnu i regionalnu policijsku saradnju</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-Upućivanje policijskih službenika u mirovne misije i specijalistička edukacija* -Dalje obuke službenika u oblasti saradnje sudstva, tužilaštva i policije u fazi izviđaja i istrage sa posebnim akcentom na iskustva država članica EU** -Realizacija IPA 2009 projekta za jačanje kapaciteta UP, u saradnji sa Saveznom kriminalističkom policijom Njemačke*** -Dalje aktivno učešće UP u implementaciji modela Policija vođena obavještajnim radom (ILP), u saradnji sa Saveznom kriminalističko-obavještajnom službom Republike Austrije -Učešće UP u IPA projektu „Saradnja u krivičnom pravosuđu: Zaštita svjedoka u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma“ -Učešće UP u aktivnostima projekta „Policijska</p>	<p>2012-13, kontinuirano</p>	<p><i>*Početkom septembra dva službenika Uprave policije upućena su u ISAF misiju u Avganistan. Obavljače poslove policijskih savjetnika u sastavu Savjetodavnih policijskih timova sa policijom Republike Hrvatske. **U okviru implementacije Tving projekta IPA 2009 „Podrška implementaciji Zakonika o krivičnom postupku“, koje je Ministarstvo pravde realizovalo u saradnji sa Agencijom za međunarodno-pravnu pomoć Francuske, realizovane specijalističke obuke za policijske službenike koji postupaju u predmetima organizovanog kriminala, s posebnim osvrtom na primjenu specijalnih istražnih mjera. ***U kontinuitetu se realizuju programi obuke za policijske službenike iz oblasti borbe protiv organizovanog kriminala, otkrivanja koruptivnih krivičnih djela, primjene savremenih forenzičkih tehnika, kao i efikasnog obavljanja granične kontrole u skladu sa standardima Šengena. ****Cilj je intenziviranje strateške i operativne saradnje na regionalnom i međunarodnom nivou između agencija za</i></p>

		<p>saradnja: Borba protiv organizovanog kriminala, sa posebnim osvrtom na krijumčarenje narkotika i borbu protiv terorizma (ILECUs II)****</p> <p>-Učešće UP u IPA projektu EU i SE o Regionalnoj saradnji u borbi protiv sajber kriminala u jugoistočnoj Evropi</p> <p>-Učešće UP u projektu IPA »Jačanje policijskih kapaciteta za borbu protiv droge u Crnoj Gori«, koji se realizuje sa Agencijom za borbu protiv teškog i organizovanog kriminala Velike Britanije (SOCA)****</p> <p>-Učešće u aktivnostima Asocijacije šefova policija zemalja Jugoistočne Evrope (SEPCA) *****; regionalnog centra za migracije, azil i raseljena lica (MARRI); Sekretarijata Konvencije o policijskoj saradnji zemalja jugoistočne Evrope (PCC SEE); ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF)</p> <p>-Potpisivanje bilateralnih sporazuma*****</p>		<p>spvođenje zakona na planu suzbijanja krijumčarenja narkotika i borbe protiv terorizma.</p> <p>****Realizovane četiri obuke u cilju osposobljavanja za efikasnu primjenu specijalnih istražnih metoda (MTN) i savremenih kriminalističko-obavještajnih tehnika.</p> <p>*****U svojstvu predsjedavajućeg Asocijacije šefova policija zemalja jugoistočne Evrope (SEPCA), Uprava policije Crne Gore je organizovala Konferenciju o visokotehnološkom kriminalu, kojom prilikom je potpisan Memorandum o razumijevanju između SEPCA-e i Međunarodne asocijacije šefova policija – IACP, kojim je predviđeno jačanje saradnje i partnerstva po svim pitanjima od zajedničkog interesa, putem razmjene iskustava i sprovođenja programa obuke.</p> <p>*****Potpisani protokoli o saradnji tokom turističke sezone sa Ravnateljstvom policije Republike Hrvatske, Direkcijom policije Republike Srbije, Upravom policije Republike Albanije i INTERPOL-om, u cilju pružanja podrške u prevenciji kriminalnih aktivnosti međunarodnog karaktera tokom ljetnjeg perioda</p>
1.3.7. Granična policija i integrisano upravljanje granicama				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Uvođenje jedinstvenog elektronskog nadzora državne granice</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-Nastavak projekata implementacije elektronskog nadzora državne granice*</p> <p>-U toku je izrada nacrtu Projekta sistema elektronskog nadzora „zelene granice“ sa idejnim rješenjem</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*Pomoću sistema elektronskog nadzora „plave granice“ detektovano 530 nezakonitih prelazaka državne granice, od čega na Jadranskom moru i rijeci Bojani 501, a na Skadarskom jezeru 29; Nastavljene aktivnosti na izgradnji i opremanju 2 interventna patrolna broda u Hrvatskoj. Planirano je da se nakon izgradnje, opremanja i testiranja patrolnih brodova primopredaja realizuje u Crnoj Gori tokom novembra. Projekat IPA 2010 predviđa nabavku brodova u cilju jačanja sistema granične i javne bezbjednosti u crnogorskoj akvatoriji i priobalju Jadranskog mora, čime će sistem elektronskog nadzora „plave granice“ postati efikasniji u borbi protiv svih vidova prekograničnog kriminala i drugih bezbjednosnih izazova.</p>
<p>Aktivnost 2</p> <p>Implementacija strategije integrisanog upravljanja granicama i Akcionog plana</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-Nastavak aktivnosti na izgradnji i funkcionisanja Prihvatilišta za strance*</p> <p>-Implementacija Zakona o graničnoj kontroli i donošenje podzakonskih akata**</p> <p>-Aktivnosti na implementaciji Uredbe o standardima i uslovima koje moraju da ispunjavaju granični prelazi</p> <p>-Priprema Strategije integrisanog upravljanja</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*Nastavljeno je sa II fazom radova na uređenju terena i opremanju Prihvatilišta za strance u Spuzi. U saradnji sa stručnim konsultantom EU tokom juna realizovana obuka službenika za rad u Prihvatilištu za strance, predviđena kroz projekat IOM-a „Podrška upravljanju migracijama u Crnoj Gori“. Radi se o licima koja su zatečena na teritoriji CG da nezakonito borave bez utvrđenog identiteta; najčešće se radi o ilegalnim imigrantima koji su prešli granicu na nezakonit način u cilju boravka ili tranzita preko CG</p>

		<p>granicama i Akcionog plana za period 2013-2016</p> <p>-Unaprijeđivanje međuresorske saradnje na sprovođenju Strategije na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou</p> <p>-Jačanje saradnje sa graničnim policijama susjednih zemalja</p>		<p>(zadržavaju se do povratka u matičnu zemlju).</p> <p>**U maju 2012 donesena 2 pravilnika u skladu sa Zakonom o graničnoj kontroli i Zakonom o registrima prebivališta i boravišta: Pravilnik o načinu vršenja nadzora državne granice i Pravilnik o obrascu i načinu predaje prijave i odjave boravišta i sadržaju i načinu vođenja evidencije.</p>
Aktivnost 3 Razgraničenje i utvrđivanje državne granice i zaključivanje međunarodnih sporazuma o državnoj granici sa susjedima*	Vlada, Komisija za razgraničenje	<p>-Nastavak aktivnosti u okviru Komisije za razgraničenje</p> <p>-Nastavak aktivnosti u okviru Komisije za određivanje graničnih prelaza i utvrđivanje režima pograničnog saobraćaja</p>	2012-12.	*Vidi poglavlje 1.2.1. Jačanje saradnje sa susjedima
Aktivnost 4 Poboljšanje infrastrukture i materijalno-tehničko opremanje graničnih prelaza uz jedinstvenu računarsku mrežu Uprave policije	MUP, UP, UC	<p>-Izrada 3 zajednička granična prijelaza sa BiH *</p> <p>-Izgradnja zajedničkih graničnih prelaza između Crne Gore i Republike Kosovo**</p> <p>- Uspostavljanje zajedničkih graničnih prelaza u željezničkom saobraćaju sa Republikom Srbijom i Republikom Albanijom***</p> <p>-Realizacija projekta prelaska sa MIND na FIND/MIND tehnologiju i sistem provjera Interpol-ovih baza podataka na graničnim prelazima, koje je sprovode u saradnji sa Generalnim sekretarijatom INTERPOLA-a****</p>	2012-13.	<p>*Kašnjenje uslijed nedostatka finansijskih sredstava u 2012.</p> <p>** U toku usaglašavanje Sporazuma o graničnim prelazima između CG i Kosova. Predviđeno otvaranje putnog pravca Murino-Čakor-Peć, koji je zatvoren 1999.</p> <p>***Otpočete aktivnosti na uspostavljanju zajedničkih željezničkih stanica i za početak primjene sporazuma o graničnoj kontroli u željezničkom saobraćaju;</p> <p>**** U toku su aktivnosti na prelasku sa MIND na MIND/FIND sistem, i izradi aplikacije za pristup Interpol-ovim bazama podataka, putem FIND sistema, za službenike na graničnim prelazima. Planirano je da softver bude implementiran na GP u trećem kvartalu 2012. INFOSTREAM - softverski modul za protok operativnih informacija i drugih dokumenata, kroz projekat "Policija vođena obavještajnim radom, instaliran u svih 8 Ispostava granične policije i na pripadajućim graničnim prelazima. U Ispostavama granične policije Nikšić i Pljevlja sistem je djelimično uspostavljen.</p>
Aktivnost 5 Jačanje saradnje sa graničnim policijama susjednih zemalja	UP	-Nastavak saradnje sa graničnim policijama susjednih zemalja na osnovu sporazuma i potokola o saradnji	2012-13.	Na osnovu potpisanih sporazuma i protokola, na regionalnom i lokalnom nivou održano 75 zajedničkih sastanaka i realizovano 319 patrola sa graničnim policijama susjednih zemalja. Službenici granične policije u saradnji sa graničnom policijom BiH, Srbije i Albanije, sproveli nekoliko značajnih akcija. Tokom maja održano trilateralno savjetovanje granične policije Crne Gore, Albanije i Kosova u Budvi, u organizaciji Njemačke fondacije „Hans-Zajdel“ i trilateralno savjetovanje graničnih policija Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine u Neumu – BiH, takođe u organizaciji fondacije „Hans-Zajdel“.
1.3.8. Ratni zločini				
Aktivnost 1	Sudovi,	-Deportacija*	2010-	*U krivičnom predmetu »Deportacija« završne riječi pred Višim

Nastavak rješavanja slučajeva ratnih zločina u Crnoj Gori	Tužilaštvo	-Kaluđerski laz** -Morinj*** -Bukovica****	sudom u Podgorici zakazane su za 24.10.2012. godine. **U krivičnom predmetu „Kaluđerski laz“ suđenje u toku, a sljedeći glavni pretres pred Višim sudom u Bijelom Polju je zakazan za 23., 24. i 26.10.2012. godine. ***Odlukom Apelacionog suda potvrđena je prvostepena presuda u odnosu na dva optužena, koji su oslobođeni optužbe, dok je u odnosu na ostale optužene prvostepena presuda ukinuta i predmet vraćen Višem sudu u Podgorici na ponovno suđenje. ****Krivični postupak u predmetu »Bukovica« je pravosnažno okončan. Vrhovno državno tužilaštvo podnijelo Vrhovnom sudu CG vanredni pravni lijek Zahtjev za zaštitu zakonitosti.
1.4 Cilj Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala	Vlada, MP, UP, UAI, USPNFT, Sudovi, Tužilaštvo		
1.4.1 Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala			
Aktivnost 1 Jačanje borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala	MPLJP	-Dalja implementacija Zakonika o krivičnom postupku* -Izmjene Krivičnog zakonika** -Funkcionisanje Specijalnog istražnog tima – Unaprijeđenje rada Specijalnog istražnog tima*** -Kontinuirana edukacija o ZKP-u i borbi protiv organizovanog kriminala MEĐUNARODNA I REGIONALNA SARADNJA -Implementacija Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade SAD o sprovođenju zakona**** -Dalje jačanje regionalne i međunarodne saradnje u borbi protiv organizovanog kriminala - Potpisivanje ugovora o izručenju***** -Saradnja sa EUROPOL *****	2012-13. *Vlada u aprilu usvojila Informaciju o sprovođenju instituta sporazuma o priznanju krivice za period od uvođenja tog instituta u krivično zakonodavstvo do 1. maja 2012. koju je pripremio MPLJP. Za period od februara 2010. kada je počela primjena instituta do 1. maja zaključeno 27 sporazuma o priznanju krivice. Institut odloženog krivičnog gonjenja se često koristi; u 2011. na ovaj način završen 571 krivični postupak. **Formirana je radna grupa za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama KZ. Cilj je dalje usaglašavanje sa evropskim standardima, UNCAC Konvencijom kao i preporukama GRECO i MONEYWAL ***Tim postoji od novembra 2011 (njegovi članovi preuzeti iz matičnih institucija i za svoj rad odgovaraju isključivo specijalnom tužiocu) za koje vrijeme je njegov rad rezultirao sa tri optužnice i jednom presudom („Slučaj Šarić“) na polju visokoprofilnog kriminala, što predstavlja uspjeh za kratko vrijeme od kada je osnovan. U narednom periodu radiće se na daljem unaprijeđenju rada ove jedinice organizovanjem specijalizovanih obuka i daljim tehničkim opremanjem. Donacijom Ambasade SAD Tužilaštvu kroz IT program za finansijske istrage, obezbijeđen dio opreme i kupljena jedna licenca za pristup podacima, a slijedi drugi dio vrijedan preko 80.000 eura, čijom će se realizacijom stvoriti pretpostavke za elektronsko uvezivanje Tužilaštva sa svim bazama podataka u zemlji i regionu.

			<p>-Vlada u julu usvojila Analizu primjene Zakona o zaštiti svjedoka koju je izradilo MPLJP. CG je zemlja korisnica regionalnog projekta WINRO – Zaštita svjedoka u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma, koji sprovodi SE a koji ima za cilj unaprijeđenje zakonskih rješenja zemalja Zapadnog Balkana radi lakše i efikasnije primjene zakona. Pravni eksperti analizirali odredbe Zakona u svjetlu preporuka SE i uporednih analiza mjera zaštite u krivičnim postupcima u svim ostalim zemljama ZB. Na osnovu preporuka SE u narednom periodu pristupiće se pripremi izmjena i dopuna Zakona o zaštiti svjedoka, sa ciljem unapređenja stanja.</p> <p>MEĐUNARODNA I REGIONALNA SARADNJA ****31.08.2012. Potpredsjednik Vlade i ministar pravde i ljudskih prava i ambasador SAD potpisali amandman Sporazuma o sprovođenju zakona između Vlade CG i Vlade SAD kojim se produžava program američke pomoći jačanju vladavine prava u CG do kraja 2013. Ovim Sporazumom od jula 2011. započet je zajednički projekat koji sprovodi StateDepartment-ov Biro za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona (INL), kroz programe višeg policijskog savjetnika i stalnog pravnog savjetnika pri Ambasadi SAD. Cilj je jačanje vladavine prava kroz jačanje institucionalnih kapaciteta za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Uz pomoć sporazuma do sada postignuti značajni rezultati na ovom planu.</p> <p>-U martu MPLJP u saradnji i pod pokroviteljstvom ambasada SAD, Italije i Hrvatske organizovalo je konferenciju „Modeli zakonskih rješenja u borbi protiv organizovanog kriminala“. Najbolji tužioci i istražitelji iz SAD-a, Italije i Hrvatske koji se bave organizovanim kriminalom predstavili su svoja iskustva zvaničnicima CG, nadležnim za kreiranje politika i zakonodavstva, za rukovođenje istragama, krivično gonjenje i presuđivanje u predmetima organizovanog kriminala, sa naglaskom na specifičnim zakonskim rješenjima koja su se pokazala uspješnim. Konferencija rezultirala preporukama za unaprijeđenje zakonodavstva i prakse u oblasti tužilačko-policijske saradnje, finansijskih istraga, oduzimanja imovine stečene kriminalom itd. Više institucija zaduženo da sprovede aktivnosti na realizaciji preporuka sa konferencije, od kojih su neke već realizovane ili se nalaze u fazi realizacije (vidjeti</p>
--	--	--	---

			<p>prvu napomenu u okviru ovog poglavlja).</p> <p>****Potpisivanje ugovora o izručenju koji predviđaju izručenje sopstvenih državljana za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca pokazalo se kao jedan od najefikasnijih mehanizama saradnje na suzbijanju organizovanih oblika kriminala u regionu. Ambicija CG je da ima ovakve ugovore sa svim zemljama regiona, radi lakše primjene propisa EU, koji predviđaju da države članice međusobno izručuju svoje državljane.</p> <p>-CG ima zaključene takve ugovore sa Srbijom, Hrvatskom i Makedonijom. Usaglašen je nacrt ugovora o izručenju sa BiH. Utvrđena osnova za vođenje pregovora i zaključivanje dva ugovora sa Italijom iz oblasti pravosudne saradnje. (Među pitanjima koja će biti razmatrana u cilju potpisivanja Ugovora o olakšanju primjene Evropske konvencije o ekstradiciji jeste i mogućnost izručenja i transfera sopstvenih državljana, čime bi se stvorili bolji uslovi za borbu protiv svih oblika kriminala). U narednom periodu planirani su ovakvi ugovori i sa Kosovom.</p> <p>****U julu dogovoreno intenziviranje komunikacije između crnogorskih institucija i EUROPOL-a u pripremi izvještaja ovog tijela EU za Akcioni plan EK u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, kao i u cilju potpisivanja Operativnog sporazuma o saradnji kojim će se unaprijediti razmjena informacija u borbi protiv kriminala. -Određene su kontakt osobe u MPLJP i EUROPOL-u čime je ostvarena direktna saradnja Ministarstva i EUROPOL-a.</p>
<p>Aktivnost 2 Implementacija Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2010-2014 i Akcionog plana za njeno sprovođenje za 2010-2012, kao i izrada Akcionog plana za period 2013-2014.</p>	<p>Vlada, UAI, Nacionalna komisija za BKOK</p>	<p>-Realizacija strateških ciljeva iz prioriternih oblasti i ciljeva iz oblasti od posebnog rizika koji su navedeni u Strategiji. Prema Startegiji prioritne oblasti u borbi protiv korupcije su: privatizacija, urbanizam, javne nabavke, zdravstvo, lokalna samouprava i obrazovanje*</p> <p>-Izrada i usvajanje Akcionog plana za sprovođenje Strategije za 2013-2014. **</p> <p>-Dalje unaprjeđenje rada Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala</p> <p>-Efektivnija implementacija relevantnih zakona, kao i efikasnije djelovanje svih organa nadležnih za</p>	<p>2012-2013</p> <p>*Prosle godine Vlada usvojila Analizu rizika za navedenih 6 priritetnih oblasti u borbi protiv korupcije u CG. Kroz Projekat IPA 2010 (UAI glavni korisnik)planirana je izrada procjene rizika od korupcije u oblasti pravosuđa i carina.</p> <p>**UAI je pripremila Plan aktivnosti na izradi novog AP za period 2013-2014, koji je usvojen na sjednici Vlade CG od 12. jula prema kojem će UAI sprovesti srednjoročnu evaluaciju Strategije, dok će MPLJP formirati Međuresorsku radnu grupu za izradu novog AP. Dodatno, UAI će organizovati Result Based Management trening za članove MRG.</p> <p>U toku je izrada srednjoročne evaluacije Strategije od strane eksperta, koji će zajedno sa Sekretarijatom NK izvršiti procjenu dosadašnje realizacije ciljeva postavljenih u Strategiji i mjera u</p>

		<p>prevenciju i suzbijanje korupcije;</p> <p>-Nastavak saradnje sa civilnim društvom i medijima u cilju zajedničke antikorupcijske aktivnosti.</p>		<p>pratećem AP, izraditi izvještaj zasnovan na sveobuhvatnoj analizi nacionalnih strateških dokumenata (Strategije 2010-2014., Inoviranog AP 2010-2012., tri Izvještaja o realizaciji AP) i definisati preporuke koje će dati smjernice za sadržinu budućeg AP (2013-2014) i eventualne predloge za izmjenu strateških ciljeva.</p>
<p>Aktivnost 3</p> <p>Obezbjedenje efikasnosti u procesu otkrivanja, istrage i gonjenja izvršilaca krivičnih djela povezanih s korupcijom i organizovanim kriminalom</p>	<p>Vlada, Tužilaštvo, UAI, UP, MF/Uprava za imovinu</p>	<p>-Izrada analitičkih materijala o preventivnom djelovanju protiv korupcije (promocija antikoruptivnih mjera, prijava korupcije od strane građana; prijedlog mjera za unaprjeđenje, jačanje i konkretizovanje modaliteta koordinacije u oblasti prevencije; Informacija o efikasnosti sprovođenja antiorupcijskih zakona kojima su zadnjim izmjenama proširene kontrolne nadležnosti (UJN, USPNFT, KSSI, DRI, DIK) i dr)- UAI.</p> <p>-Prikupljanje objedinjenih podataka o prijavama korupcije od organa koji primaju prijave, njihova analitička obrada i preporuke za unaprjeđenje ove značajne aktivnosti za prepoznavanje tekućih trendova u slučajevima sa elementima korupcije i njeno suzbijanje.</p> <p>-Priprema šestomjesečne Informacije o informativnim kampanjama i istraživanjima javnog mnjenja, na osnovu izvještaja institucija koje sprovode kampanje u cilju podizanja nivoa javne svijesti i podsticanja građana (i pojedinih ciljnih grupa) da prijavljuju korupciju.*</p> <p>-Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje u istragama krivičnih djela s elementima organizovanog kriminala, droga i ostalih teških krivičnih djela**</p> <p>-Jačanje institucionalnih kapaciteta za upravljanje privremeno oduzetom/zamrznutom imovinom***</p>	<p>2012-2013.</p>	<p>*Strategija i prateći AP predviđaju da UAI preuzme ulogu centralnog i koordinirajućeg organa za preventivne aktivnosti, kao i za analizu aktivnosti koje proizilaze iz sprovođenja strateških dokumenata za borbu protiv korupcije.</p> <p>Vidjeti Anex, poglavlje 2.4.2 Organizovani kriminal</p> <p>**U oblasti suzbijanja organizovanog kriminala u prvom polugodistu 2012. godine realizovane su procesuiranjem Specijalnom tužiocu dvije policijske akcije međunarodnog karaktera - pod operativnim nazivom „Zelena milja“ i „Toronto“.</p> <p>U toku I polugodišta 2012. godine Uprava policije je nadležnim tužiocima podnijela 39 krivične prijave protiv 60 fizičkih i 3 pravna lica kojima su prijavljena 63 koruptivna krivična djela, a materijalna šteta prouzrokovana ovim djelima iznosi 1 055 590 eura</p> <p>***Organ nadležan za upravljanje privremeno oduzetom imovinom je Uprava za imovinu Crne Gore. Ovlašćenja Uprave za imovinu u ovoj oblasti regulisana su članom 3 Zakona o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini. Nakon što nadležni Sud donese rješenje o privremenom oduzimanju imovine, ta imovina se povjerava Upravi za imovinu na upravljanje.</p>
<p>Aktivnost 4</p> <p>Zakonodavno i institucionalno unaprjeđenje instituta integriteta u javnom sektoru i zaštite lica koja prijavljuju korupciju</p>	<p>UAI MUP</p>	<p>-Dalje unaprjeđenje integriteta u javnom sektoru *</p> <p>-Dalje Normativno unapredjenje zaštite lica koja prijavljuju korupciju**</p>	<p>2012-2013.</p>	<p>*Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, koji će se primjenjivati od 1. januara 2013. godine, normativno je uređena obaveza usvajanja planova integriteta u javnom sektoru. UAI će do kraja godine donijeti Smjernice za izradu Planova integriteta, dok će nakon stupanja na snagu Zakona redovno pratiti usvajanje i sprovođenje planova integriteta, te ojačati kapacitete organa za praćenje implementacije odredbi o planovima integriteta.</p>

				<i>**Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, koji počinje da se primjenjuje od 1. januara 2013. g, uređena zaštita državnih službenika i namještenika koji prijavljuju korupciju (čl. 79 i 80), a Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu (»Službeni list CG«, broj 59/11) je uređena zaštita zaposlenih koji prijave korupciju (član 102a).</i>
Aktivnost 5 Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva u GRECO	UAI u saradnji s drugim državnim organima	-Implementacija GRECO preporuka iz III evaluacije, koje se tiču oblasti finansiranja političkih partija i inkriminacija.*	2012-13	<i>*GRECO Izvještaj o III rundi evolucije za Crnu Goru sadrži devet preporuka u cilju usklađivanja propisa sa standardima SE u oblasti finansiranja političkih partija, a koje se odnose između ostalog i na revidiranje gornje granice za prikupljanje/trošenje sredstava političkim partijama koje nemaju pravo na budžetska sredstva, uspostavljanje preciznih pravila za utvrđivanje, uračunavanje i izvještavanje o nenovčanim donacijama, uvođenje jasnih pravila i smjernica za korišćenje javnih resursa za aktivnosti partija i predizborne kampanje, jačanje finansijskih i ljudskih kapaciteta tijela zaduženih za slanje evidencija o finansiranju kampanja/partija. Takođe, II Izvještaj o III rundi evaluacije sadrži ukupno pet preporuka kojima se predviđa usklađivanje postojećih odredbi krivičnog zakonodavstva Crne Gore u odnosu na Krivično-pravnu konvenciju protiv korupcije i njen Protokol, a koje se odnose na: usklađivanje odredbi koje se odnose na krivična djela podmićivanja i trgovine uticajem, konzistentna definicija podmićivanja u privatnom sektoru, nadležnost za krivična djela korupcije počinjena u inostranstvu od strane nedržavljana, ali koja uključuju javne funkcionere, članove nacionalnih i međunarodnih parlamentarnih skupština, zvaničnike međunarodnih organizacija, koji su istovremeno i crnogorski državljani i sl. UAI je, kao tijelo zaduženo za praćenje implementacije preporuka GRECO-a, u skladu sa procedurom GRECO-a Sekretarijatu u junu prosljedila Izvještaj o ispunjenosti preporuka iz III evaluacije. Na plenarnom zasjedanju u decembru GRECO će razmatrati Izvještaj o usaglašenosti za CG i dati ocjene ispunjenosti preporuka.</i>
Aktivnost 6 Učešće u globalnoj evaluaciji primjene UNCAC-a	UAI	-Finalizacija postupka ocjene primjene UNCAC-a (poglavlja III i IV) u CG.* - Učešće predstavnika Crne Gore kao evaluatora u postupku ocjene neke od država koje su definisane za evaluaciju u periodu 2013-2014. godine.**	2012-13	<i>*Postupak evaluacije sprovode eksperti iz Jermenije i Ujedinjenog Kraljevstva. Nacrtr izvjestaja o primjeni poglavlja III i IV UNCAC od strane Sekretarijata UNCAC dostavljen je UAI u septembru a okončanje postupka očekuje se do kraja 2012. godine. ** Žrijeb država evaluatora za države čija će se evaluacija sprovoditi u 4. godini prvog ciklusa evaluacije (2013/2014.) održaće se juna 2013. godine na redovnom zasjedanju Grupe za ocjenu primjene UNCAC-a.</i>

<p>Aktivnost 7 Dalje organizaciono i funkcionalno unapređivanje i specijalizovanje jedinica za suzbijanje organizovanog kriminaliteta i korupcije</p>	<p>UP, MUP</p>	<p>-Nastavak reorganizacije Uprave policije* -Formiranje operativnih timova na rasvijetljavanju teških krivičnih djela -Obuka službenika UP u oblasti suzbijanja organizovanog kriminala i korupcije**</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*Novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova donijet je u julu **Kontinuirano se sprovode obuke službenika UP na planu specijalizacije u borbi protiv organizovanog kriminala. U izvještajnom periodu sprovedeno je 37 obuka kojima je prisustvovalo 247 službenika UP</p>
<p>Aktivnost 8 Razvoj modela rada u Upravi policije (Policija vođena obavještajnim radom – Intelligence Led Policing)ILP</p>	<p>UP</p>	<p>-Sprovođenje projekta Policija vođena obavještajnim radom – Intelligence Led Policing) IL *</p>	<p>2012-2013.</p>	<p>*U skladu sa standarima EU OCTA, sačinjen strateški dokument - Analiza uticaja teškog i organizovanog kriminala u regionu na stanje u Crnoj Gori. Definisani prioriteti i preporuke za efikasnu borbu i smanjenje uticaja organizovanog kriminala, jačanje međunarodne saradnje i dr.-Na bazi jedne od preporuka iz Procjene opasnosti od organizovanog kriminala u Crnoj Gori (OCTA MNE 2011), UP usvojila Plan aktivnosti za borbu protiv organizovanog kriminala. Izrađen prototip GIS softvera, čiji razvoj je još u toku, a prema Mapi puta za ILP, njegova integracija u sistem se očekuje u III kvartalu 2012. Iz budžeta projekta IPA2010 realizovana nabavka, u iznosu od 304.000 eura, računarske opreme za centralni i regionalni nivo policije.</p>
<p>Aktivnost 9 Razvijanje međunarodne policijske saradnje u borbi protiv organizovanog kriminala</p>	<p>UP</p>	<p>-Obezbjedenje efikasnog rada jedinice za međunarodnu policijsku saradnju (ILECU) sa centralizovanim i objedinjenim upravljanjem svih ključnih funkcija međunarodne policijske saradnje* -Uspostavlja nacionalnog biroa Europol -Uspostavljanje SIRENE biroa -Operacionalizacija Sporazuma o saradnji između institucija za sprovođenje zakona na nacionalnom nivou, potpisanog u okviru ILECU projekta -Nastavak saradnje sa inostranim oficirima za vezu i drugim međunarodnim policijskim organizacijama -Suprostavlanje djelatnostima usmjerenim na vršenje organizovanog kriminala međunarodnog karaktera</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*Preduzete aktivnosti na što efikasnijem funkcionisanju novoformiranog Odsjeka za međunarodnu policijsku saradnju koji ima funkciju centralne kontakt tačke za međunarodnu operativnu policijsku saradnju. Obezbijedena sigurnosna i komunikaciona oprema (oprema za sigurnu komunikaciju sa Interpol-om, Europol-om, SELEC-om), kao i oprema za kontrolu pristupa, shodno Zakonu o tajnosti podataka. Odsjek je uvezan u jedinstven krimianlističko-obavještajni sistem UP i ima pristup svim dostupnim policijskim bazama podataka, kao i bazama podataka (izdatih dokumenata, registrovanih vozila) MUP-a. U I polugodištu ostvareno 12186 komunikacija u vezi sa 12650 predmeta. Najintenzivnija komunikacija ostvarena sa drugim biroima Interpola (7441), oficirima za vezu (201), Europol-om (24), SELEC Centrom (86). Izrađena je testna verzija aplikacije "Case Management", a IOM je obezbijedio donaciju za njegovu izradu</p>
<p>Aktivnost 10. Unapređenje tehničkih i administrativnih kapaciteta Carinske službe u borbi protiv organizovanog kriminala</p>	<p>UC</p>	<p>-Priprema Uprave carina za implementaciju novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema –NCTS * - Uspostavljanja carinske laboratorije** - Modernizacija sistema za analizu rizika*** -II faza SEED sistema (elektronska razmjena informacija i najava dolaska robnih pošiljki i praznih kamiona)****.</p>	<p>2012-2013</p>	<p>*Raspisan tender za izbor eksperata za implementaciju Projekta koji će se realizovati kroz twinning light, iz sredstava IPA rezervi, u iznosu od 250,000 eura. Početak implementacije IV kvartal 2012 **U toku su završni poslovi oko izrade glavnog projekta ***Na osnovu Sporazuma o donaciji sa UC Slovenije, kojim je predviđeno da UC CG dobije savremeni elektronski sistem za analizu rizika, početkom 2012 počela je implementacija a planirano</p>

		<p>-Obuke carinskih službenika na teme bezbjednosti.</p> <p>-Uspostavljanje video nadzora graničnih prelaza i unutrašnjih carinskih ispostava****</p> <p>-Elektronsko povezivanja Uprave carina sa Upravom policije*****.</p>		<p>je da ovaj sistem bude stavljen u funkciju do kraja 2012 .</p> <p>****Faza I Projekta funkcioniše sa Albanijom, Kosovom, Srbijom i BiH. Predviđeno da se faza II implementira u svim carinskim upravama u roku od godinu dana. Sredstva obezbijedila EU. U okviru faze II SEED Projekta zaključeni Protokoli o elektronskoj razmjeni carinskih podataka UC Crne Gore sa UC Srbije i Kosova, kao i Uprave za indirektno oporezivanje BiH. U toku su aktivnosti za zaključivanje Protokola sa UC Albanije.</p> <p>*****Planirana izrada jedinstvenog IP (internet protokol) sistema video nadzora. Dogovoreno da nosilac ovog projekta bude Međuresorska komisija za sprovođenje Strategije integrisanog upravlja granicom i Akcionog plana za njeno sprovođenje.</p> <p>*****Realizovan direktan elektronski optički link koji povezuje Upravu carina i Upravu policije, na osnovu Protokola o saradnji. U toku razradjivanje setova informacionih podataka koje će razmjenjivati UC i UP. Uprava carina i Uprava policije koriste link i za pristupe svojim informacionih sistema sa pojedinih graničnih prelaza. Ova aktivnost će biti realizovana do kraja 2012g.</p>
1.4.2. Borba protiv pranja novca				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Jačanje normativnog okvira i kapaciteta Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i obezbjeđivanje sveobuhvatne istrage i krivičnog gonjenja lica povezanih sa pranjem novca</p>	<p>USPNFT, UP, VDT</p>	<p>-Donošenje odgovarajućih podzakonskih akata u cilju implementacije Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma*</p> <p>-Implementacija Akcionog plana Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma**</p> <p>-Realizacija mjera iz inoviranog AP za sprovođenje Startegije za borbu protiv korupcije</p> <p>-Realizacija mjera iz inoviranog AP za sprovođenje Startegije za borbu protiv korupcije</p> <p>-Realizacija IPA2010 Twining Light projekta "Jačanje borbe protiv pranja novca"****</p>	<p>2012-13.</p>	<p>*U okviru svojih nadležnosti i u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma USPNFT je tokom prvih 7. mjeseci 2012. privremeno obustavila 4 transakcije koje su se odnosile na jedno nerezidentno pravno lice i 2 fizička nerezidentna lica. Takođe, tokom prvih 7. mjeseci 2012.godine USPNFT je nadležnim državnim organima prosljedila 81 obavještenje.</p> <p>**Usvojen pravilnik o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija u oblasti prometa nekretnina i građevinarstva i Lista inidkatora za notare. U toku je izrada Pravilnika o elektronskom transferu novca i Smjernica za prepoznavanje neuobičajenih transakcija.</p> <p>***Projekat se realizuje u saranji sa tvinig partnerima iz Velike Britanije. Cilj projekta je unapređenje sistema SPNFT i jačanje kapaciteta USPNFT</p>
<p>Aktivnost 2</p> <p>Intenziviranje međunarodnih aktivnosti kroz učešće u MONEYVAL, EGMONT i Evroazijskoj grupi potpisivanje bilateralnih sporazuma</p>	<p>USPNFT</p>	<p>-Učešće u radu MONEYVAL-a u Strazburu, Plenarnom zasjedanju Evroazijske grupe za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma (EAG), zasjedanju Komiteta i Radnih grupa EGMONT-a</p> <p>-Praćenje Izvještaja MONEYVALA: mišljenja i preporuka eksperata od značaja za unaprijeđenje djelotovornosti borbe protiv pranja novca i</p>	<p>2012-13</p>	

		<p>finansiranja terorizma, kao i za povećanje kapaciteta države za saradnju u ovoj oblasti na međunarodnom nivou.</p> <p>-Potpisivanje sporazuma sa finansijsko obavještajnim službama Saudijske Arabije, Indije i Paname</p>		
Aktivnost 3 Unapređenja IT sistema	USPNFT	<p>-Izrada strategije za razvoj IT-a*</p> <p>-Inoviranje postojeće Web aplikacije za elektronsko izvještavanje Uprave od strane korisnika, kao i aplikacije za analizu i obradu podataka</p> <p>-Nabavka i implementacija sistema za elektronsko upravljanje dokumentima i predmetima (Document & Case Management)</p>	2012-13.	<p><i>*Izrada strategije za razvoj IT-a kao i predloga softverskih i hardverskih rješenja biće ostvareni kroz Twinning Light projekat.– Strengthening the Fight Against Money Laundering koji bi trebalo da počne do kraja 2012.</i></p> <p><i>Realizacija druge i treće aktivnosti u potpunosti je uslovljena dobijanjem finansijske pomoći od stranih donatora.</i></p>

1.4.3. Trgovina ljudima i drogama

1.4.3.1. Trgovina ljudima

Aktivnost 1 Implementacija obaveza preuzetih Akcionim planom za borbu protiv trgovine ljudima za period 2012-2013.	KNKBPT LJ	<p>-Podizanje nivoa svijesti javnosti o trgovini ljudima</p> <p>-Jačanje kapaciteta sudstva, tužilaštva i policije, zdravstvenih i socijalnih ustanova</p> <p>-Kontinuirano ažuriranje baza podataka o žrtvama i izvršiocima krivičnih djela na nacionalnom i međunarodnom nivou</p> <p>-Obuka predstavnika Vojske CG koji se upućuju u mirovne misije u inostranstvo i trgovini ljudima</p> <p>-Unapređivanje mehanizama za reintegraciju žrtava: obezbjeđivanje finansijskih sredstava za funkcionisanje Vladinog Skloništa za žrtve i SOS linije za žrtve trgovine ljudima i izrada kvartalne kvalitativne analize dnevnih izvještaja o pozivima sa SOS linije</p>	2012 -13	<p><i>*U septembru usvojena Strategija za borbu protiv trgovine ljudima za period 2012-2018. sa pratećim Akcionim planom za period 2012-2013.</i></p>
---	--------------	---	----------	---

<p>Aktivnost 2 Jačanje međunarodne saradnje na planu borbe protiv trgovine ljudima</p>	<p>KNKBPT LJ</p>	<p>-Sprovođenje daljih aktivnosti na planu uspostavljanja zajedničkih istražnih timova -Održavanje intezivne komunikacije sa predstavnicima relevantnih institucija iz regiona (radi razmjene iskustava i primjera dobre prakse) -Praćenje zakonodavstva EU iz oblasti trgovine ljudima i harmonizacija nacionalnog zakonodavstva -Sprovođenje aktivnosti na planu ispunjavanja preporuka EK, ekspertske grupe SE GRETA, Izvještaja State departmenta i Komiteta UN</p>	<p>2012 -13</p>	
<p>Aktivnost 3 Koordinacija rada i jačanje partnerstva i saradnje na planu borbe protiv trgovine ljudima</p>	<p>KNKBPT LJ</p>	<p>-Unapređivanje sistema evaluacije Strategije za borbu protiv trgovine ljudima kroz rad Koordinacionog tima za praćenje sprovođenja Strategije i akcionih planova -Jačanje međuinstitucionalne saradnje svih subjekata koji učestvuju u procesu suzbijanja trgovine ljudima, kroz implementaciju Sporazuma o saradnji institucija i NVO. * -Organizovanje sastanaka na lokalnom nivou u cilju jačanja saradnje između lokalnih službi i organizacija civilnog društva</p>	<p>2012 -13.</p>	<p><i>*Kroz potpisivanje revidiranog Sporazuma o međusobnoj saradnji institucija i NVO iz 2007.</i></p>
<p>1.4.3.2. Sprečavanje trgovine narkoticima i zloupotrebe droga</p>				
<p>Aktivnost 1 Implementacija Nacionalnog strateškog odgovora na droge 2008-2012</p> <p>1.1. Aktivnosti Državnog savjeta za sprečavanje zloupotrebe droga*</p>	<p>Vlada, MZ, UP</p>	<p>-Utvrđivanje Kontrolne liste opojnih droga i psihotropnih supstanci u skladu sa Konvencijama UN -Usvajanje standarda za prikupljanje podataka iz oblasti droga u skladu sa smjernicama EMCDDA -Aktivna saradnja i učešće u radu Pompidou grupe SE -Učešće u Regional Programme for South Eastern Europe 2012/2015 UNODC Countering Illicit Trafficking and Organized Crime for improved governance, Justice and Security; -Međunarodna saradnja sa referentnim međunarodnim tijelima i agencijama iz oblasti droga; Izvještaji za UNODC i Fact sheet za Pariski pakt -Saradnja sa UNODC u izradi novog nacionalnog strateškog dokumenta iz oblasti droga</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>-UP učestvuje u implementaciji Nacionalnog strateškog odgovora na droge i to u oblasti koja se odnosi na smanjenje ponude droge na tržištu. -U opisu realizacije drugih aktivnosti iz oblasti borbe protiv droge u Crnoj Gori dati su rezultati (policijske akcije, količina oduzete droge, procesuirana lica idr) na realizaciji sprovođenja i ovog poglavlja iz Nacionalnog strateškog odgovora na droge.</i></p>

		-Podnošenje izvještaja o aktivnostima Državnom savjetu za sprečavanje zloupotrebe droga -Kordinacija funkcionisanja Mreže od 21 opštinskih kancelarija u državi za prevenciju narkomanije i saradnja sa civilnim sektorom -Kvartalno i vanredno izvještavanje INCB -Bilateralna saradnja sa Republikom Slovenijom kroz projekat tehničke podrške u razvoju administrativnih kapaciteta u oblasti droga		
Aktivnost 2 Dalje organizaciono unapredjenje i efikasno funkcionisanje linije rada Uprave policije za borbu protiv droga	UP, MUP	-Nastavak intenzivnih aktivnosti na presjecanju krijumčarskih kanala trgovine drogom i suzbijanju djelovanja kriminalnih grupa* -Jačanje međunarodne saradnje -Jačanje kadrovskih kapaciteta kroz stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika angažovanih na suzbijanju krijumčarenja opojnih droga**	2012-13.	* VIDJETI ANEX **Realizovana su dva specijalistička kursa za 23 službenika angažovanih na poslovima suzbijanja krijumčarenja opojnih droga.
1.5. KONTROLA NAORUŽANJA I BORBA PROTIV TERORIZMA	MUP,UP ANB,ME MVPEI MORT			
1.5.1. Cyber odbrana				
Aktivnost 1 Strategija Cyber odbrane	MIDIT,MO i ostali državni organi	-Izrada Nacionalne Strategije Cyber odbrane i pratećih akata -Izrada Elaborata s jasno definisanim nadležnostima državnih organa u borbi protiv Cyber prijetnji -Implementacija propisa iz oblasti Cyber bezbjednosti	2012-13	
Aktivnost 2 Kordinacija na nacionalnom nivou	MIDIT,MO ostali državni organi	Uspostavljanje neophodnih mehanizama u cilju koordinacije aktivnosti cyber odbrane na nacionalnom nivou	2012-13	
Aktivnost 3 Computer Security Incident Response (CSIRC)- CIRT na nacionalnom nivou	MIDIT,MO i ostali državni organi	- Uspostavljanje Computer Security Incident Response (CSIRC)- CIRT na nacionalnom nivou. -Uspostavljanje CIRT-a (CSIRC) u ostalim državnim organima i njihovo uvezivanje sa nacionalnim CIRT-om (CSIRC). - Uspostavljanje real-time mehanizama za	2012-13	

		koordinaciju sa drugim državama u cilju pravovremenog reagovanja		
Aktivnost 4 Disaster recovery	MIDIT,MO i ostali državni organi	-Izgradnja kapaciteta Disaster recovery za potrebe državnih organa	2012-13	
1.5.2. Borba protiv terorizma i širenja oružja za masovno uništenje				
Aktivnost 1 Implementacija međunarodnih instrumenata i podrška međunarodnim inicijativama za borbu protiv nuklearnog terorizma (GICNT, PSI)	MUP, MO, ANB MORT, UP	-Jačanje međunarodne saradnje -Učešće u aktivnostima koje se sprovode u okviru navednih inicijativa, definisanje osnovnih ciljeva za jačanje kapaciteta Crne Gore na osnovu međunarodnih standarda u ovoj oblasti	2012-13.	<i>Usvojena Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma i Akcioni plan za njenu implementaciju. Formirano nacionalno koordinaciono tijelo za praćenje implementacije strategije.</i>
Aktivnost 2 Borba protiv aktivnosti finansiranja terorizma i jačanje mehanizama i sprovođenje aktivnosti na prevenciji terorizma	Sudovi, Tužilaštvo, USPNFT, ANB,UP	-Preduzimanje mjera na planu suprostavljanja ekstremizmima i radikalizaciji, koji potencijalno mogu prerasti u terorizam (saradnja sa nadležnim institucijama u zemlji, regionu i šire)* -Sprovođenje mjera krivičnog gonjenja i procesuiranja izvršilaca, saizvršioaca, podstrekača, pomagača i/ili drugih lica koje su na bilo koji način povezani s pranjem novca i finansiranjem terorizma** -Suzbijanje djelovanja pravnih subjekata povezanih s pranjem novca i finansiranjem terorizma; -Preduzimanje mjera zamrzavanja i oduzimanja imovine fizičkim i/ili pravnim licima povezanim s terorizmom. -Implementacija Akcionog plana Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma *** -Izrada Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje rezolucije SB UN 1540	2012-13.	<i>*Saradnja sa partnerskim službama na planu borbe protiv terorizma ostvaruje se kroz sve modalitete, uključujući i sprovođenje i zajedničkim operacija. Izrađen je watchlist potencijalnih terorista kako bi, u koordinaciji sa drugim nadležnim organima, blagovremeno evidentirali njihov eventualni boravak i prelazak preko teritorije Crne Gore. **Nacionalno tijelo redovno informise Vladu o svojim aktivnostima, a aktivnosti na izradi izvještaja koordinira MO ***Formiranje Radne grupe za izradu dokumenta</i>
Aktivnost 3 Unapređivanje interoperativnosti između vojske i posebnih jedinica za borbu protiv terorizma i osposobljavanje za učešće u međunarodnim operacijama	MUP, MO	-Izrada Zakona o prevozu opasnih materija * -Osposobljavanje Pješadijskog voda za učešće u međunarodnim operacijama** -Pripreme za angažovanje Medicinskog tima u međunarodnim operacijama -Priprema štabnog osoblja za učešće u komandama	2012-13.	<i>*Zakonom će se, imajući u vidu dosadašnje iskustvo na cjelovit i kvalitetan način, na savremenim principima i evropskim standardima pravnog uređivanja ove materije, urediti sistem prevoza opasnih materija, a samim tim i robe dvostruke namjene. **Vod se osposobljava za svaku novu rotaciju.</i>

		<p>međunarodnim operacijama</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obuka oficira za vojne posmatrače UN -Obuka mornaričkih starješina za učešće u pomorskim međunarodnim operacijama -Angažovanje službenika Uprave policije u sastavu, Crnogorskog kontingenta kroz učešće u PAT u međunarodnim operacijama -Izdavanje dozvola za transport i tranzit opasnih materija prema propisima EU 		
Aktivnost 4 Implementacija međunarodnih konvencija i konvencija UN iz oblasti razoružanja i kontrole oružja	MO, MVPEI, UP	<ul style="list-style-type: none"> -Redovno ispunjavanje obaveza koje se odnose na implementaciju konvencija iz oblasti razoružanja i neproliferacije* -Aktivnosti na bezbjednom smještaju i uništavanju viškova naoružanja, eksplozivnih sredstava i municije u posjedu UP** -Izdavanje dozvola shodno odredbama Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti*** -Priprema zakona o sprovođenju međunarodnih restriktivnih mjera 	2012-13.	<p>*Crna Gora je 30. juna o.g. postala članica Izmijenjenog protokola II uz Konvenciju o raznim vrstama konvencionalnog naoružanja (CCW).</p> <p>**U skladu sa Strategijom za kontrolu i smanjenje malokalibarskog i lakog naoružanja i utvrđenim prioritetima, UP uz podršku Ambasade SAD, nastavila aktivnosti na prikupljanju, smještaju i uništavanju viškova zastarjelog i nepotrebnog naoružanja, eksplozivnih sredstava i municije. U maju izmješteno i uništeno oko 10 tona (434.959) municije različitog kalibra koja je zbog starosti i uslova smještaja postala nestabilna. U junu izmješteno i predato na uništavanje 12 tona municije (500.000 komada). Aktivnosti realizovane u okviru sporazuma o uništavanju malog i lakog naoružanja i raznih vrsta municije, koji su potpisale Vlade SAD i Crne Gore – nosilac posla Ministarstvo odbrane.</p> <p>***7 dozvola za uvoz radioaktivnih materijala; 3 dozvole za izvoz radioaktivnih materijala; 8 dozvola za uvoz djelova</p>
Aktivnost 5 Implementacija Sporazuma o primjeni zaštitnih mjera MAAE s Crnom Gorom, uključujući Dodatni protokol i Protokol o malim količinama radioaktivnih izvora	MORT, Agencija za zaštitu životne sredine, Skupština	<ul style="list-style-type: none"> -Implementacija Sporazuma o primjeni zaštitnih mjera MAAE s Crnom Gorom, uključujući Dodatni protokol i Protokol o malim količinama radioaktivnih izvora -Priprema prve verifikacione komisije inspektora Međunarodne agencije za atomsku energiju, Odjeljenja za zaštitne mjere koja se odnosi na nuklearne materijale 	2012-13.	<p>*Crna Gora će raditi na unaprjeđenju zaštitnih mjera za nuklearne materijale posebno kroz inspeksijski nadzor, kao i jačanje administrativnih, implementacionih i tehničkih kapaciteta. Drugi nacionalni izvještaj i izvještave o nuklearnim materijalima usvojen u maju</p>
1.5.3. Kontrola naoružanja i mehanizmi bezbjednosne saradnje				
Aktivnost 1 Kontrola izvoza/uvoza oružja, vojne opreme i robe dvostruke namjene	MUP,MO, ME, MVPEI, UC	<ul style="list-style-type: none"> -Kontinuirana kontrola izvoza/uvoza naoružanja i vojne opreme, u skladu sa Zakonom o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene* -Kontinuirana kontrola izvoza robe dvostruke namjene 	2012-13	<p>*U primjeni su tri zakona i to: Zakon o spoljnoj trgovini, Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene i Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene</p> <p>**U izradi Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima.</p> <p>***Ministarstva nadležna za spoljne poslove, odbranu i unutrašnje</p>

		<p>u skladu sa Zakonom o kontroli izvoza robe dvostruke namjene koji je u primjeni od 01. jula 2012. i donošenje seta podzakonskih propisa koji regulišu oblast izvoza robe dvostruke namjene **</p> <p>-Primjena softvera za praćenje prometa naoružanja i robe dvostruke namjene</p> <p>-Ažuriranje Nacionalne kontrolne liste roba dvostruke namjene i Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme u skladu sa relevantnim direktivama EU</p> <p>-Poštovanje međunarodnih obaveza, naročito sankcija UN, EU, OEBS, međunarodnih sporazuma o neširenju naoružanja</p> <p>-Izdavanje dozvola za uvoz/izvoz/transport oružja u skladu sa kriterijumima EU***</p>		<p><i>poslove daju svoj puni doprinos u postupku izdavanja Izdavanje dozvola za uvoz /izvoz /brokering/ transport oružja u Cmoj Gori kroz davanje ili nedavanje saglasnosti za takve aktivnosti, a u skladu sa svojim ovlaštenjima.</i></p>
<p>Aktivnost 2 Izrada Akcionog plana za Strategiju za smanjenje lakog i malokalibarskog naoružanja (SALW)</p>	<p>Nac. komisija za sprovođenje Strategije za kontrolu naoružanja</p>	<p>-Donošenje izmjene Strategije za smanjenje lakog i malokalibarskog naoružanja*</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>*Radna grupa pripremila prvi nacrt izmjene Strategije. Osnovni ciljevi Strategije, između ostalog, su: smanjenje količine oružja dostupnog za nezakonite aktivnosti; smanjenje vidljive prisutnosti opružja u zajednici, suzbijanje nezakonite trgovine oružjem, djelotvornije sprovođenje međunarodnih mjera radi prevencije, borbe protiv i iskorjenjivanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem i poboljšanje pravnih propisa, kao i poboljšanje standarda i procedura u vezi sa skladištenjem.</i></p>
<p>Cilj 1.6. Ekonomski razvoj</p>	<p>Vlada, MF,ME</p>			
		<p>1.6.1. Makroekonomske projekcije</p>		
<p>Aktivnost 1 Ostvarenje glavnih ciljeva i usmjerenja u skladu sa smjericama makroekonomske i fiskalne politike za period 2012-2015.</p>	<p>MF</p>	<p>-Rast budžetskih prihoda u skladu sa rastom BDP-a, kroz smanjivanje sive ekonomije, intenziviranje naplate poreskog duga i realizaciju započetih i planiranih stranih direktnih investicija</p> <p>-Smanjenje budžetskih izdataka u cilju dostizanja nivoa od 32% BDP-a u 2015. godini</p> <p>Smanjenje deficita javnog sektora u 2013. godini na 1,4% BDP-a i uravnoteženi budžet u 2015. (0,5% BDP-a)</p> <p>-Uspostavljanje primarnog suficita u 2013. godini, što</p>	<p>2012-13.</p>	

		<p>znači da će prihodi biti veći od izdataka umanjnih za kamate</p> <ul style="list-style-type: none"> -Postepeno povećanje kapitalnog budžeta -Ukidanje izdavanja garancija osim za razvojne projekte -Kreiranje fiskalne rezerve, na minimalnom nivou od 60 mil€ -Sprovođenje mjera u cilju uspostavljanja trenda smanjivanja državnog duga u srednjem roku. 		
<p>Aktivnost 2 Sprovođenje mjera ekonomske a posebno fiskalne politike u cilju dalje reforme javnih finansija</p>	MF	<ul style="list-style-type: none"> -Izmjena Sistemskog zakona o budžetu kako bi se stvorile pretpostavke za izradu srednjeročnog budžeta i uvođenje fiskalnih pravila, radi unaprjeđenja fiskalne odgovornosti -Jačanje funkcije i kapaciteta unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru -Racionalizacija broja zaposlenih u državnoj upravi kroz vođenje restriktivne politike zapošljavanja i korišćenje internih transfera zaposlenih, definisanje tehnoloških viškova u javnom sektoru i centralizaciju obračuna zarada -Smanjenje učešća mandatorne potrošnje u ukupnim troškovima budžeta -Obezbeđivanje sredstava za redovno servisiranje budžetskih obaveza -Unaprjeđenje institucionalnih i kadrovskih pretpostavki za efikasno povlačenje IPA sredstava. 	2012-13.	
<p>Aktivnost 3 Liberalizacija trgovine</p>	ME	<ul style="list-style-type: none"> -Liberalizacija poljoprivrednog sektora između Crne Gore i članica CEFTA stupila na snagu 6. januara 2012.* -Ispitivanje mogućnosti za otpočinjanje pregovora vezanih za liberalizaciju u sektoru usluga između Crne Gore i članica CEFTA. -Primjena notifikacije šema državne pomoći CEFTA potpisnica. -Preuzimanje održavanja „CEFTA Trade Portal“ od strane CEFTA potpisnica, od 1. januara 2013. godine. 	2012-13.	<p><i>*CG je jedna od potpisnica CEFTA 2006 sporazuma. Vezano za sporazume o slobodnoj trgovini (FTA) CG primjenjuje FTA sa Ruskom Federacijom, Turskom, kao i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU. Sporazum o slobodnoj trgovini zaključen sa Ukrajinom, u novembru 2011. u kontekstu pregovora za pristupanje CG Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, ratifikovan je od strane Skupštine CG u februaru 2012, stupiće na snagu mjesec dana nakon diplomatske razmjene instrumenata ratifikacije između CG i Ukrajine.</i></p> <p><i>**CG je jula 2011 zaključila pregovore sa članicama Evropskog udruženja slobodne trgovine (EFTA - European Free Trade Association). Sporazum, potpisan na Ministarskoj konferenciji</i></p>

		<p>-Primjena Sporazuma o slobodnoj trgovini sa EFTA zemljama.**</p> <p>-Obaveze iz članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji***</p> <p>-Potpisivanje Protokola uz postojeći Sporazum o slobodnoj trgovini sa Ruskom Federacijom.</p> <p>-Potpisivanje Sporazuma o slobodnoj trgovini sa Bjelorusijom i Kazahstanom****</p>		<p>EFTA-e, u novembru 2011, stupio na snagu 1. septembra 2012. u odnosu na Švajcarsku i Lihtenštajn, 1. oktobra u odnosu na Island, dok će 1. novembra stupiti na snagu u odnosu na Norvešku.</p> <p>*** Članstvom u STO Crna Gora je u obavezi da implementira obaveze preuzete Protokolom o pristupanju, što predstavlja kontinuiranu aktivnost. CG postala punopravna članica 29. aprila 2012. g.</p> <p>****U toku su pregovori s članicama Carinske unije (Ruska Federacija, Bjelorusija i Kazahstan). Sporazumi će biti potpisani bilateralno s Bjelorusijom i Kazahstanom, dok se s Ruskom Federacijom ne pregovara FTA, već samo Protokol uz postojeći Sporazum, tako da izmjena u Sporazumu neće doći. Sporazum o slobodnoj trgovini sa Ruskom Federacijom je u primjeni od maja 2001. godine. Skupština ratifikovala Regionalnu konvenciju o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu robe, 29.05.2012. Konvencija je stupila na snagu 01. septembra 2012.</p>
Aktivnost 4 Strane direktne investicije	ME	<p>- Izrada Vodiča za investiciona ulaganja u Crnoj Gori.*</p> <p>-Raspisivanje tendera za dodjelu ugovora o koncesiji za istraživanje i proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore**</p> <p>-Nastavak rada na promociji investicija</p>	2012-13.	<p>*Vodič se ažurira na godišnjem nivou, radi prezentovanja relevantnih podataka.</p> <p>** Obavještenje o pokretanju javnog postupka za dodjelu prava na istraživanje i proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore u skladu sa Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika je objavljeno, priprema tenderske dokumentacije je u toku, a planirano trajanje tendera je od 9 do 12 mjeseci.</p> <p>U narednom periodu će biti usvojen i veći dio podzakonske regulative koja se odnosi na ovu oblast.</p>
Aktivnost 5 Nastavak procesa privatizacije	ME, Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte	-Dalji proces privatizacije preduzeća u skladu s Odlukom o izmjeni i dopunama plana privatizacije za 2012.	2012-13.	<p>Odluka o izmjeni i dopunama plana privatizacije za 2012. usvojena je u aprilu 2012. Planom utvrđena dinamika privatizacije preduzeća u oblasti transporta, proizvođačke industrije, turizma i energetike. Na osnovu donijetih odluka Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte nastaviće se priprema tendera za sljedeća društva: - AD Montecargo Podgorica;- Montenegro airlines AD Podgorica;- AD Kontejnerski terminal i generalni tereti Bar;- Jadransko brodogradilište AD Bijela; - AD Zora Berane; - HG Budvanska rivijera AD Budva; - HTP Ulcinjska rivijera AD Ulcinj;- Institut crne metalurgije AD Nikšić; - Fabrika elektroda Piva, Plužine.</p>
Aktivnost 6 Mala i srednja preduzeća	ME, Direkcija za razvoj malih i srednjih	<p>-Nastavak implementacije projekta razvoja biznis zona u manje razvijenim opštinama Crne Gore u okviru kojih će se podstaći razvoj mikro i malih preduzeća</p> <p>-Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-</p>	2012-13.	<p>*Za investitore će biti omogućen set administrativnih i poreskih olakšica. Sa opštinama će se razmatrati potencijalni kapaciteti koji bi im omogućili promociju poželjnih grana privrede i veće zapošljavanje građana, podsticanje ulaganja, kao i industrijsko povezivanje. Donijete su Odluke o proglašenju dvije biznis zone, 'Bakovići' u Kolašinu i 'Rudeš' u Beranama. U proceduri donošenja</p>

	preduzeć a Investicio no razvoji fond	2015* -Strategija podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015** -Vaučerske šeme za inovativna mala i srednja preduzeća*** -Pružanje usluga putem Tržišno Informativnog Servisa**** -Izrada Izvozno razvojnog programa Rusija 2012-2013, u kojem ce učestvovati do 10 preduzeća iz sektora prehrambene industrije -Internacionalizacija mentoring sistema u malim i srednjim preduzećima u Cmoj Gori*****		Odluke o proglašenju su opština Nikšić i Prijestonica Cetinje, dok je opština Podgorica u razvojnoj fazi *Usvojen je Akcioni plan 2012 za Strategiju za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015, kojim su definisane aktivnosti koje će biti realizovane u naredom periodu u cilju povećanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća. **Usvojen Akcioni plan 2012 za Strategiju podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015 ***CG učestvuje u trogodišnjem regionalnom projektu OECD-a za regionalnu konkurentnost Zapadnog Balkana. Projekat implementira Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća (DRMSP). Raspisan javni poziv za realizaciju pilot projekta podrške Vaučerske šeme za inovativna mala i srednja preduzeća koji ima za cilj razvoj kulture investiranja u inovativnost radi povećanja konkurentnosti. Prijavilo se 16 preduzeća kojima će se sufinansirati konsultantske usluge u cilju realizacije inovativnih aktivnosti sa rokom završetka do 1. novembra 2012. ****U toku 2012. i 2013. nastaviće se sa aktivnostima pružanja informativne podrške preduzećima koja su izvozno orijentisana ili bi željela da započnu sa izvozom kako bi bolje razumjela svoja ciljna tržišta i u skladu sa tim razvila odgovarajuće strategije i planove kroz usluge Tržišno Informativnog Servisa. Planira se izrada tržišnih studija za: Hrvatsku, Srbiju, Bosnu i Hercegovinu, Makedoniju, Albaniju i Kosovo. *****Japanska Vlada odobrila implementaciju projekta „Internacionalizacija mentoring sistema u malim i srednjim preduzećima u Cmoj Gori“ za čiju realizaciju je zadužena DRMSP. Projekat se realizuje u saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju i ima za cilj podržavanje nesmetanog razvoja i smanjenja broja neuspješnih preduzeća i preduzetnika. U toku 2013. raspisaće se Javni poziv za realizaciju mentoring programa u Cmoj Gori.
Aktivnost 7 Energetika	ME	-Izrada Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. -Izrada Akcionog plana za implementaciju Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine za period 2013 – 2017* -Praćenje realizacije ugovora o koncesijama za male hidroelektrane (mHE) do 10MW snage (I i II Tender, energetske dozvole)	2012-13.	*Izrada Akcionog plana će početi nakon usvajanja Strategije

		-Praćenje realizacije ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrana na lokalitetima Možura, opštine Ulcinj i Bar, kao i Krnovo, opštine Nikšić i Šavnik		
Aktivnost 8 Rudarstvo i geološka istraživanja	ME	Praćenje realizacije ugovora o koncesijama za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina	2012-13.	
1.7. CILJ UPRAVLJANJE U VANREDNIM SITUACIJAMA	MUP			
Aktivnost 1 Razvoj sistema zaštite i spašavanja	MUP, Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost	<p>-Dalje aktivnosti na usklađivanju modela organizacije upravljanja u vanrednim situacijama u skladu sa preporukama međunarodne zajednice i sa dobrom praksom organizacije ovih službi u zemljama u okruženju i zemljama EU</p> <p>-Početak pregovora i usaglašavanje teksta Memoranduma o razumijevanju između CG i EU o pristupanju Mehanizmu za civilnu zaštitu Zajednice</p> <p>-Potpisivanje ugovora o pristupanju regionalnoj inicijativi CMEP SEE</p> <p>-Nastavak aktivnosti uspostavljanja Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa</p> <p>-Implementacija IPA projekta*</p> <p>-Implementacija projekta u okviru UNISDR-WMO/DRR po nazivom „Building Resilience to Disasters in Western Balkans and Turkey“</p> <p>-Intenziviranje aktivnosti na formiranju jedinica i timova civilne zaštite do projektovanog nivoa, kao i nabavka sredstava i opreme za potrebe jedinica i timova civilne zaštite</p> <p>-Nastavak izrade programa razvoja sistema zaštite i spašavanja za period od 2012. do 2017. (program će bit usklađen sa stabilnim izvorom finansiranja)</p> <p>-Izrada opštinskih planova zaštite i spašavanja od poplava za 12 opština**</p> <p>-Implementacija projekta Operativno-komunikacionog centra 112 i njegovo stavljanje u funkciju</p> <p>-Sprovođenje stručnog osposobljavanja i</p>	2012-13.	<p><i>*Zaštita i spašavanje od poplava“ u okviru prekogranične saradnje između Crne Gore i Srbije; Završetak projekta u okviru IPA programa „Civil protection for candidate countries and potential candidates“ (Civilna zaštita za zemlje kandidate i potencijalne kandidate) kroz učešće službenika Sektora na nekoliko aktivnosti u vidu razmjene eksperata, kurseva i seminara.</i></p> <p><i>**Nastavak izrade opštinskih i preduzetnih planova za zaštitu i spašavanje za različite hazarde</i></p> <p><i>*** U planu održavanje Info day sa ekspertima Odjeljenja</i></p>

		<p>usavršavanja spasilačkih službi na lokalnom i državnom nivou, kao i dostizanje standarda u obuci spasilačkih timova</p> <p>-Učešće na seminarima i kursevima</p> <p>-Učešće imenovanih kontakt osoba radnih grupa za civilnu zaštitu, transport, industrijske resurse i komunikacije, javno zdravlje ishranu i vode na sastancima CEPC</p> <p>-Identifikovanje i realizacija projekta sa Odjeljenjem za nove bezbjednosne izazove NATO****</p>		
1.8. NAUČNA SARADNJA I EKOLOŠKA BEZBJEDNOST	MN, MRT, UCG, SZCG			
Aktivnost 1 Unaprijeđenje harmonizovanih karata seizmičkog hazarda za Zemlje Zapadnog Balkana	Seizmički zavod Crne Gore	-Unapređenje i harmonizovane karte seizmičkog hazarda uvođenjem najsavremenijih tehnika probabilističkog utvrđivanja hazarda i integracija savremenih evropskih studija hazarda kao i unaprijeđenje profesionalne saradnje u regionu*	2012-13. Oktobar 2012 – Oktobar 2015	<i>*Projekat je predstavljen na Nato radionici SfP programa održanoj u Istanbulu u maju 2012; u oktobru 2012. očekuje se kick-off meeting</i>
Aktivnost 2 Jačanje saradnje u okviru definisanih prioriteta u NATO komitetu Nauka za mir bezbjednost*	MN, Univerzitet Crne Gore	<p>-Pripreme za puštanje u rad Centra za simulaciju elementarnih katastrofa i učionice za obuku pri Ministarstvu odbrane kao i Laboratorije za trening iz softverske simulacije elementarnih katastrofa na Univerzitetu CG*</p> <p>-Nastavak aktivnosti na sprovođenju GEPSUS projekta i obuka mladih istraživača**</p> <p>Aktivan je rad na verziji softvera koja obuhvata disperziju polutanata u urbanim sredinama baziranog na Navier-Stokesovim jednačinama.</p> <p>Nastavljeno je sa dodjelom stipendija, 4 mlada istraživača</p> <p>-Projekat je prezentiran u okviru manifestacije RECT 2012, 30.09. 2012.</p> <p>-U toku pripreme za prezentaciju dosadašnjih rezultata projekta ciljnim grupama u Crnoj Gori, predviđeno za kraj septembra.</p>	Feb. 2012- Sep. 2012	<p><i>*Postavljena je optička komunikacija do vojnog Aerodroma u Podgorici, gdje će biti smješten Centar. Izraelski partner je napravio studiju koja daje detaljni plan Centra. Poslovi su u nadležnosti Ministarstva odbrane. Kasni se sa Tenderom za dobavku opreme zbog preklapanja nadležnosti Ministarstva odbrane i Univerziteta u Projektu, kao i različitih zakonskih procedura za nabavku opreme, propisanih od strane NATOa i definisanih postupkom domaćih javnih nabavki.</i></p> <p><i>**Projekat je predstavljen na IEEE internacionalnoj konferenciji MECO 2012, koja je održana u Baru u junu, 2012. Na kome je učestvovao NATO Direktor GEPSUS projekta, R. D. Amicis. i održao predavanja u okviru BalkanGeo Net projekta. Predavanje je održala i ministrica odbrane Crne Gore. Naučni rad proistekao iz GEPSUS projekta je prezentovan na MECO 2012 od strane mladih istraživača stipendista na projektu. Rad je proglašen kao najbolji u konkurenciji mladih istraživača. Naučni rad proistekao iz GEPSUS projekta je prezentovan od strane slovenačkog partnera na konferenciji Sent Galen, Švajcarska, jul 2012.</i></p> <p><i>Završeno je kompletiranje treće verzije softvera i njegovo testiranje. Verzija podržava integraciju PDA uređaja u obliku smart telefona</i></p>

II VOJNA ODBRAMBENA PITANJA

2.1. Bezbjednosna i odbrambena politika

<p>Aktivnost 1 Reforma i razvoj sistema odbrane</p>	<p>MO, ANB</p>	<p>-Kontinuiran rad na reformi i razvoju Vojske Crne Gore, kao i sektor odbrane u cjelini. -Uspostavljanje vojno-obavještajne službe u skladu sa zahtjevima NATO integracija* -Uspostavljanje sistema upravljanja logistikom koja će biti usklađena sa NATO standardima i smanjenje viškova NVO sa ciljem povećanja bezbjednosti društva u odnosu na mogućnosti nastanka nekontrolisanih incidenata opasnih za živote i imovinu</p>	<p>2012-2013</p>	<p><i>*U toku je implementacija Zakona o odbrani u dijelu koji se odnosi na vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne poslove; U Ministarstvu odbrane izrađeni su podzakonski akti neophodni za implementaciju Zakona i slijedi procedura njihovog usvajanja i donošenja na Vladi Crne Gore, odnosno u Ministarstvu. Prema sadašnjoj dinamici, sve pravne pretpostavke za formiranje Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove će biti obezbijedene do kraja 2012. g.; U zgradi Ministarstva je određen prostor u u kojem će biti smješteno Odjeljenje za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove. U toku su aktivnosti na bezbjednosno-tehničkom i građevinsko-tehničkom prilagođavanju ovog prostora</i></p>
<p>Aktivnost 2 Jačanje odbrambene regionalne saradnje</p>	<p>MO MO/GŠ MO</p>	<p>-Nastavak saradnje sa saveznicima i zemljama regiona i međunarodnim organizacijama. -Učešće ministra odbrane na sastancima kao i predstavnika MO na aktivnostima u okviru regionalnih inicijativa: SEEC (South-Eastern Europe Cooperation Procces), RACVIAC (centar za regionalnu bezbjednost), SEECH (South-Eastern Europe Claring House), SEDM (South East Defence Ministerial) -Međusobne posjete ministara odbrane i načelnika Generalštabova država regiona -Realizacija aktivnosti po Godišnjim planovima bilateralne saradnje -Učešće Crne Gore u inicijativi „Building Integrity“ u okviru SEDM.* -Učešće Crne Gore u inicijativi „Female leadership in Security and Defence“ u okviru SEDM.**</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>Troškovi kontribucije, članarine, učešća na sastancima u okviru regionalnih inicijativa, ministarske posjete i dr. u okviru regionalne odbrambene saradnje iznose 299.000 € *MO u julu 2012. poslalo pismo namjera u NATO štab u kome smo izrazili želju da učestvujemo u projektu „Building Integrity“ **MO, u saradnji sa Odjeljenjem za poslove rodne ravnopravnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Odborom za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, u novembru i decembru 2011. godine, realizovalo aktivnost koja se odnosi na vršenje edukacije vojske na temu: Rodna ravnopravnost, s posebnim osvrtom na Rezoluciju 1325 SB UN.</i></p>
<p>Aktivnost 3 Unapređenje podrške civilnim institucijama</p>	<p>MO/MUP</p>	<p>-Unapređenje saradnje MO sa Sektorom za vanredne situacije (SVS) sa svim elementima sistema zaštite i spasavanja, kroz obuku i zajedničke vježbe za djelovanje u vanrednim situacijama na osnovu izrađenih planova -Aktivno učešće CG u vježbama SEESIM*</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>* Crna Gora učestvuje u vježbi SEESIM 2012 u Bugarskoj</i></p>
<p>Aktivnost 4 Jačanje regionalne saradnje u okviru inicijative A5</p>	<p>MO (GŠ)</p>	<p>-Rad na regionalnom projektu rešavanja pitanja nadzora vazdušnog prostora u okviru BRAAD</p>	<p>2012-13.</p>	<p><i>*Crna Gora ima JEDNOG vojna instruktora.</i></p>

		inicijative pod pokroviteljstvom NATO -Učešće zajedničke jedinice država članica A-5 u misiji ISAF u Školi vojne policije avganistanske nacionalne armije u Kabulu* -Sastanci ministara odbrane država članica A-5 -Sastanci Načelnika Generalštabova zemalja članica A5 -Učešće na ostalim aktivnostima u okviru A5 inicijative			
Aktivnost 5 Obuka za djelovanje u vanrednim situacijama	MO/MUP	-Realizacija obuke i zajedničke vježbe na osnovu izrađenih nacionalnih planova za djelovanje u vanrednim situacijama.	2012-13.		
2.2. Planovi odbrane					
Aktivnost 1 Razvojno planiranje odbrane	MO GŠ	-U toku je rad na izmjenama i dopunama Strategijskog pregleda odbrane. -Izrada Dugoročnog plana razvoja -DPR*	2012-13.	6500€	*Aktivnost se realizuje uz pomoć CCMR tima. Usvajanje izmjena i dopuna Strategijskog pregleda odbrane će biti realizovano do kraja 2012.godine.
Aktivnost 2 Implementacija PARP i Partnerskih ciljeva	MO (SPO, GŠ)	-Realizacija i praćenje III paketa Partnerskih ciljeva* -Izrada PARP odgovora	2012-13.		*Treći paket sadrži 49 partnerskih ciljeva
Aktivnost 3 Uvođenje i implementacija sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja (PPBES)	MO (SPO, SFP)	-Izrada uputstva za implementaciju Pravilnika o PPBS	2012-13.		
2.2.1. Izrada studija					
Aktivnost 1 Unapređenje sistema nadzora i kontrole vazdušnog prostora	MO (SPO, GŠ)	-Iznalaženje optimalnog modela integrisanog sistema nadzora i kontrole vazdušnog prostora*	2012-13.		*Vlada odobrila učešće Crne Gore u izradi studije za nabavku radara za nadzor vazdušnog prostora u kojoj učestvuju BiH i Makedonija. Aktivnost realizuje Interresoma radna grupa (7 članova)
Aktivnost 2 Unapređenje sistema nadzora, kontrole i zaštite mora	MO (SPO, GŠ)	-Realizacija projekta nadzora mora*	2012-13		*U toku je realizacija projekta nadzora mora u saradnji sa firmom Reiton iz SAD. Finansijska sredstva su obezbijedena iz FMF programa oko 60% a preostala sredstva će obezbijediti MO Crne Gore.U toku je formiranje operativnog centra u mornarici i izgradnja potrebne infrastrukture za ugradnju radarskih sistema)
2.3. Upravljanje odbranom					
Aktivnost 1 Pravni aranžmani za učešće u kolektivnoj odbrani	Odjeljenje za normativn	-Predlaganje donošenja novih i izmjena i dopuna postojećih pravnih propisa radi otklanjanja prepreka za učešće Crne Gore u kolektivnoj odbrane*	2012-2013	6000 €	*Formirana interresorna radna grupa za pravna pitanja

	u djelatnost i evr.int.				
2.3.1. Jačanje kapaciteta rukovodstva za saradnju sa NATO					
Aktivnost 1 Realizacija preostalih 49 IPCP aktivnosti za 2012 godinu	SPO, Odsjek za NATO i EU	-Realizacija svake IPCP aktivnosti predstavlja apsolutni prioritet, jer svaka aktivnost ima direktnu vezu sa realizacijom Partnerskih ciljeva i povećanjem interoperabilnosti VCG sa NATO.	kraj 2012	70.000,00 €	
Aktivnost 2 Realizacija IPCP aktivnosti	SPO, Odsjek za NATO i EU	-Usaglašavanje IPCP za 2013 godinu i realizacija dijela IPCP aktivnosti za 2013. *	2013	136.000,00 €	<i>*Planiranje aktivnosti vršiče se prvenstveno na osnovu potreba nosilaca Partnerskih ciljeva. Realizacija svake IPCP aktivnosti predstavlja apsolutni prioritet, jer svaka aktivnost ima direktnu vezu sa realizacijom Partnerskih ciljeva i povećanjem interoperabilnosti VCG sa NATO</i>
2.3.2. Unapređenje kadrovskog potencijala za rukovodeća mjesta u sistemu					
Aktivnost 1 Obrazovanje i usavršavanje vojnog osoblja	Sektor za ljudske resurse	-Školovanje kadeta na inostanim vojnim akademijama*	Stalna aktivnost	146.000 €	<i>*Trenutno se 34 kadeta školuju u inostranstvim vojnim školama: pet kadeta u Republici Srbiji, osam kadeta u Republici Grčkoj; šest kadeta u Saveznoj Republici Njemačkoj; 13 kadeta u Republici Makedoniji, jedan kadet u SAD-u i jedan kadet se obrazuje u Pomorskoj akademiji u Italiji). -U toku 2013. godine planirano je upućivanje 10 kadeta na obrazovanje u inostranim VA</i>
Aktivnost 2 Usavršavanje državnih službenika i namještenika	Sektor za ljudske resurse	-Realizuje se na osnovu Programa stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika koje svake godine donosi Uprava za kadrove, kao centralni organ za upravljanje kadrovima u državnoj upravi Crne Gore. Usavršavanje u inostranstvu se sprovodi na osnovu bilateralnih sporazuma sa partnerskim zemljama.	2012-13.	6.000€	
Aktivnost 3 Učenje stranih jezika	Sektor za ljudske resurse	Učenje stranih jezika i verifikacija znanja stranih jezika po NATO standardu STANAG 6001. *	2012-13.	95.000 €	<i>*Edukacija iz engleskog jezika u zemlji povjerena je Centru za obuku, Mornarici Vojske CG, Institutu za strane jezike Univerziteta Crne Gore, Upravi za kadrove u saradnji sa Francuskim institutom i školom Double L, dok se kursevi grčkog jezika održavaju na osnovu bilateralne saradnje Oružanih Snaga Grčke i Vojske CG. Edukacija kadrova po pitanju stranih jezika, u inostranstvu</i>

					vrši se na osnovu bilateralne saradnje sa partnerskim i zemljama regiona.
Aktivnost 4 Rješavanje viška zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore	Sektor za ljudske resurse	Prestanak profesionalne vojne službe za 19 oficira i 10 podoficira	kraj 2012.		
2.3.3. Oslobođanje od nepotrebne vojne infrastrukture i viška naoružanja					
Aktivnost 1 Rješavanje viškova pokretnih stvari i opreme	MO	-Višak predstavlja 10 plovnih objekata koja će se pokušati prodati na tržištu. Od ovog broja 4 su ratni brodovi a ostalo su pomoćni plovni objekti *	2012-13.		<i>*Ukoliko se u predviđenom roku ne uspije izvršiti prodaja, plovni objekti će biti izrezani i pretvoreni u sekundarne sirovine.</i>
		Ostala sredstva: 1.Motorna vozila: prodaja viškova i zastarjelih vojnih motornih vozila* 2.Vazduhoplovi: rješavanje viška vazduhoplova u vazduhoplovstvu Vojske Crne Gore ** 3. Ostala sredstva (rezervni dijelovi, sklopovi,intendantska sredstva i dr.)	2012-13.		<i>*U Vojsci CG trenutno u višku ima ukupno 950 motornih vozila i inž.mašina za koja je u toku priprema za otpis, nakon čega će biti izložena prodaji i njihovo rješavanje očekujemo da završimo do kraja 2014. godine. **U vazduhoplovstvu su višak 7 aviona, 3 tipa »UTVA« dok za 4 aviona (G-4) treba biti donesena odluka za oglašavanje suvišnim i njihovu prodaju.</i>
Aktivnost 2 Rješavanje viška naoružanja i vojne opreme	MO	-Preventivno uništavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava (ubojnih sredstava-UbS) u organizaciji Vojske Crne Gore*	2012-13.	150.000 €	<i>*Na ovaj način uništava se municija za čiji barut je laboratorijskim ispitivanjem utvrđeno da je postao nestabilan, kao i ubojna sredstva sa isteklim rokom upotrebe. Municija sa nestabilnim barutom je izuzetno opasna zbog mogućnosti nastanka samozapaljenja, što može dovesti do eksplozije i nesagledivih posljedica po ljude, infrastrukturu i životnu sredinu. Iz ovog razloga se uništavanju municije sa nestabilnim barutom mora pristupiti odmah po eventualnom utvrđivanju nestabilnosti.</i>
		-Uništavanje naoružanja i UbS kroz programe za uništavanje (MONDEM ili Tehnički sporazum) -Po Tehničkom sporazumu između Vlade Crne Gore i Vlade SAD-a u toku je realizacija II faze u količini od 920 t. Do sada je u okviru ove faze završeno uništavanje 92,26 t, a preostalo je za uništavanje još 828,15 t. Ukupno je do sada uništeno 984,53 tona. -U toku je realizacija II faze MONDEM programa u ukupnoj količini od 702,39 t, pri čemu je do sada realizovana neutralizacija 584,37 t. Realizacija II faze planirana je zaključno sa oktobrom 2012. godine.	2012-13.		<i>*U našim skladištima smješteno je 6.026,28 tona municije od čega su viškovi 4.657,28 tona. U našim skladištima smješteno 30.718 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava, od čega su viškovi 17.489 komada. Na osnovu usvojene materijalne formacije Vojske Crne Gore, viškovi municije koji preostaju za rješavanje su 2.003,66 t, od čega će dio biti ponuđen za prodaju putem povjerljivog tendera, a dio dodat listi nekog od programa za uništavanje (MONDEM ili Tehnički sporazum), što će naknadno odrediti komisija MO. U Crnoj Gori postoje tri preduzeća koja se mogu angažovati na ovim poslovima. To su „Tara” Mojkovac, „Polix” Berane i „Booster” Nikšić i sve tri su uključene u ova dva programa (MONDEM i Tehnički sporazum). Finansijska sredstva koja su</i>

		-U okviru MONDEM programa do sada je ukupno neutralizovano 1.014,8 t *		namijenjena za ovo su sredstva naših partnera (SAD za Tehnički sporazum) i donatora u okviru UNDP i OEBS u sklopu MONDEM programa. Do kraja 2012. planirano uništavanje 313,11 tona viškova municije. U III fazi planirano je da se uništi oko 400 tona municije. Dinamika rješavanja viškova municije zavisice od obezbjeđenja finansijskih sredstava.	
2.3.4. Kontrola naoružanja					
Aktivnost 1 Kontrola naoružanja	Odsjek za kontrolu naoružanj Verifikac. centar	-Dostavljanje redovnih izvještaja po pitanju kontrole naoružanja OUN u skladu sa određenim konvencijama. -U skladu sa "Bečkim dokumentom 2011" vršice se razmjena godišnje informacije (GEMI) i učestvovati u radu radnih tijela OEBS-a. U toku 2013. godine Crna Gora u skladu sa propisanim kvotama planira da prihvati 1 evaluacijsku inspekciju i 3 inspekcije specifičnog područja od strane zemalja članica OEBS-a, i sprovede 2 aktivne inspekcije u inostranstvu. Takođe je planiran nastavak dugogodišnje bilateralne saradnje na polju kontrole naoružanja sa R. Mađarskom i SR Njemačkom. -Po Sporazumu o podregionalnoj kontroli naoružanja (SPKN) realizovaće se 3 inspekcije prijavljene lokacije, u Crnoj Gori od strane BiH, R. Hrvatska, R.Srbija, i 3 inspekcije od strane Crne Gore u ovim zemljama, kao i redovno učeće u radu Podregionalne konsultativne komisije.	2013.	24.497 €	
				27.716 €	
2.3.5. Opremanje i modernizacija Vojske Crne Gore					
Aktivnost 1 Opremanje i modernizacija Vojske Crne Gore	MO	-Realizacija projekta nadzora mora* -Nabavka opreme za bording tim -Nabavka opreme za davanje plovnosti remorkeru PR-41	2012-13.	900.000 € 92.000 € 84.000 €	*Uspostavljanje sistema nadzora mora i operativnog centra u mornarici do sredine 2013.godine
	MO	-Nastavak opremanja CBRN sredstvima lične zaštite -Opremanje sredstvima i softverom za implementaciju NATO programa „ASDE“ -Nabavka opreme za specijalne jedinice -Donošenje Odluke Vlade CG o nabavci višenamjenskih helikoptera*	2012-13.	80.000 € 120.000 € 270.000 €	*Ministarstvo odbrane planira nabavku dva višenamjenska helikoptera sa dodatnom opremom koji bi imali funkcije transporta, medicinske evakuacije, traganja i spašavanja i gašenja požara.

Aktivnost 2 Poboljšanje infrastrukturnih kapaciteta	MO (SMR)	-Tekuće održavanje objekata -Rekonstrukcija skladišta municije „Brezovik“ u Nikšiću* -Investiciono održavanje objekata**	2012-13.	208.000 € 200.000 €* 750.000 €	*U okviru MONDEM programa, na osnovu urađenog i revidiranog glavnog projekta u toku je rekonstrukcije skladišta Brezovik (objekata M-7 i S-2, donacija Vlade R.Njemačke. ** Investiciono održavanje odnosi se na planiranu rekonstrukciju objekata u kasarnama u Nikšiću, Baru i u Pljevljima, sidrištu u Luci Bar, remont i servisiranje trafo-stanice u kasarni u Danilovgradu, i dr.
Aktivnost 3 Održavanje - podizanje nivoa tehničke ispravnosti naoružanja i tehnike	MO (SMR)	-Servisiranje i remont plovnih objekata Mornarice	2013-14.	2.375.000 €	Patrolni brodovi P33.34 će biti izvedeni iz operativne upotrebe a umjesto njih uvešće se 2 raketne topovnjače i višenamjenski brod koje je potrebno remontovati.
		-Servisiranje i remont tehničkih sredstava KoV		430.000 €	
		-Remont komponenti vazduhoplova		200.000 €	
2.4. Vojska Crne Gore					
Aktivnost 1 Priprema i angažovanje pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim operacijama	MO (GŠ J-3/7)	-Obuka i upućivanje VI, VII i VIII kontingenta VCG u mirovnu misiju ISAF - Obuka i upućivanje pripadnika VCG u mirovnu operaciju EU NAVFOR ATALANTA -Obuka i upućivanje pripadnika VCG u mirovnu misiju UNMIL,Liberija	2012-13.	4.050.000 € 106.000 € 118.000 €	*U toku je procedura izbora kandidata za VII kontigent.
Aktivnost 2 Opremanje i obuka deklariranih jedinica po OCC konceptu	MO (brKoV)	-Opremanje sa sredstvima veze (uređajima taktičkog radija). * Nastavak pripreme deklarirane čete VCG za ocjenjivanje na nivou SEL2 po OCC	2013.	700.000 \$	
Aktivnost 3 Obuka, školovanje i usavršavanje kadra	MO (GŠ J-3/7)	-Nastavak usavršavanja oficira na KŠU i GŠU u inostranstvu.* -Učešće na kursovima u zemlji i inostranstvu po planovima bilateralne saradnje.	2013.	190.000 €	
Aktivnost 4 Nastavak Vojno-vojne saradnje sa partnerskim zemljama	MO (GŠ J-5)	-Saradnja sa zemljama okruženja i partnerskim zemljama u skladu sa planovima bilateralno-vojne saradnje za 2012 i 2013. godinu	2012-13.	588.000 €	
Aktivnost 5 Učešće na zajedničkim vježbama u zemlji i inostranstvu	MO (GŠ J-3/7 i J-5)	-Učešće na međunarodnim vježbama: „STEADFAST JOINT 2013“ / „B-9 SPECIAL OPERATION / »FORCES exercise“ / „IMMEDIATE RESPONSE 13“ / „SHARED RESILIENCE 13“ / „LOGEX 13“ / „ADRION CAX“ „ADRION LIVEX 12“ / „COMBINED ENDEAVOR 2013“	2013.	86.000 €	

Aktivnost 6 Učešće na kursovima u inostranstvu sa težištem na kursovima u regionalnim centrima zemalja okruženja	MO (GŠ J-5)	-Nastavak obuke pripadnika plb/BrKoV u Austriji, -Kursevi za pripadnika NHB u Kruševcu, Srbija, -realizacija artiljerijskih gađanja u regionu, -Nastavak obuke vojnih policajaca u R. Hrvatskoj i R. Sloveniji -Padobranski kurs u R. Srbiji -Obuka deminera u Bosni i Hercegovini -Realizacija kurseva od strane mobilnih trening timova partnerskih zemalja u Crnoj Gori	2013.	72.000 €	
Aktivnost 7 Obezbeđenje objekata, materijalnih sredstava i ljudstva	MO (GŠ J-3/7)	-Ugovorom o djelu obezbeđuje se 10 objekata -Čuvarskom i prijavnom službom obezbeđuju se 32 objekta od čega je 11. neperspektivno	2013.	218.000 €* 300.000 €	<i>*Izdvajanja za obezbeđenje neperspektivnih objekata</i>
Aktivnost 8 Unapređenje komunikacionog sistema	MO (GŠ J-6)	-Modernizacija informaciono-komunikacione infrastrukture, -Opremanje VCG uređajima dig. radija „TETRA“, -Realizacija projekta optičke kablovske mreže u kasarni „Milovan Šaranović“, Danilovgrad, -Licenciranje i održavanje informaciono-komunikacione opreme	2013.	250.000 € 120.000€ 50.000€	
III RESURSI					
Aktivnost 1 Finansiranje odbrane u skladu sa finansijskim mogućnostima države, prioritetima ekonomske i fiskalne politike Vlade i odbrambenim programima za naredno razdoblje	MO, MF	-Povećanje budžetskih izdataka za odbranu (sa neto vojnim penzijama i kapitalnim troškovima) na nivou od 1,8% BDP.	2013	55,48 mil €	
Aktivnost 2 Poboljšanje strukture odbrambenog budžeta u korist opremanja i modernizacije	MO, MF	-Povećanje učešća izdataka za opremanje i modernizaciju	2013	Do 15% odbrambenog budžeta	
IV BEZBJEDNOSNA PITANJA					
Aktivnost 1 Legislativa – jačanje normativnog okvira	MO i Direkcija za zaštitu tajnih podataka (DZTP)	-Donošenje bližih Instrukcija za rukovanje NATO i EU tajnim podacima -Donošenje dopunskih Instrukcija za implementaciju Uredbe o INFOSEC -Izrada nove Uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja fizičkih mjera zaštite tajnih podataka.*	2012-13.		<i>*Uredba će u skladu sa najnovijim trendovima, sadržati matrični sistem bodovanja prilikom sertifikacije bezbjednosnih zona</i>

		- Izrada Uredbe o bližim kategorijama podataka kojima se može odrediti stepen tajnosti STROGO TAJNO, TAJNO i POVJERLJIVO.		
Aktivnost 2 Organizacija i jačanje kapaciteta Direkcije za zaštitu tajnih podataka	DZTP	-Usvajanje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije za zaštitu tajnih podataka, kojim će se uspostaviti organizaciona jedinica INFOSEC (NCSA, SAA i NDA)	2012-13.	
Aktivnost 3 Bezbjednost lica	Organi državne uprave, DZTP	-Nastavak realizacije programa edukacije državnih službenika i namještenika za rad i postupanje sa tajnim podacima. - Redovni brifinzi lica koja posjeduju NATO sertifikate	2012-13.	
Aktivnost 4 Administrativna bezbjednost i sistem registara	DZTP, MO	-Uspostavljanje novih podregistara tajnih podataka za potrebe ministarstava i drugih državnih organa - u skladu sa potrebama -Početak dostave NATO tajnih podataka u skladu sa Memorandumom o razumijevanju između Vrhovne komande savezničkih snaga za Evropu (SHAPE) i Direkcije za zaštitu tajnih podataka (NSA) o transportu tajnog materijala i Tehničkim aranžmanima između Vrhovne komande savezničkih snaga za Evropu (SHAPE) i Vlade Crne Gore -Vršenje redovnih unutrašnjih kontrola -Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem Zakona o tajnosti podataka i primjenom međunarodnih ugovora	2012-13.	
Aktivnost 5 Fizička bezbjednost	Direkcija za zaštitu tajnih podataka, MO, VCG, ANB	-Pružanje stručne pomoći i nadzor nad uspostavljanjem mjera fizičke bezbjednosti u novim prostorijama Vojske Crne Gore (Operativni centar GŠ i operativni centri vazduhoplovstva i mornarice), kao i novoformiranom Odjeljenju MO za vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove. -Održavanje i unaprijeđivanje postojećeg nivoa fizičke bezbjednosti u prostorijama u kojima se rukuje tajnim podacima, u skladu sa NATO standardima	2012-13.	
Aktivnost 6 INFOSEC	Vlada, MO, DZTP	-Proširenje sistema MOTOROLA SY 71 sa još jednom radnom stanicom za potrebe jednice VCG u ISAF misiji. -Nastavak korišćenja i po potrebi proširenje mreže	2012-13.	

		PEM HART stanica za razmjenu NATO RESTRICTED tajnih podataka		
Aktivnost 8 Realizacija Partnerskog cilja za Crnu Goru »Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO« visoko-prioritetna aktivnost	DZTP	-Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa izmjenama i dopunama bezbjednosne politike NATO	2012-13	
Aktivnost 9 Međunarodna saradnja	Vlada, DZTP	-Zaključivanje bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa Albanijom i Grčkom. -Usaglašavanje bilateralnih sporazuma sa Hrvatskom, Slovenijom i Makedonijom	2012-13.	
V PRAVNA PITANJA				
Aktivnost 1 Pripreme za preuzimanje obavezujućih pravnih instrumenata koji prate proces pristupanja NATO	Skupština Ekspertska radna grupa	-Sprovođenje mjera u cilju stupanja na snagu Dopunskog dodatnog Protokola NATO /PzM SOFA Sporazuma* -Nastavak rada ekspertske Radne grupe koja će analizirati i pripremiti predloge za realizaciju aktivnosti koje prate proces pristupanja NATO-u i pratiti njihovo sprovođenje.** -Dalja komunikacija sa pravnim ekspertima NATO u NATO štabu u Briselu	2012-13	*Ambasador Crne Gore u Vašingtonu je, u skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore, potpisao Dopunski dodatni protokol 26. juna 2012 **Ekspertska radna grupa formirana u aprilu 2011.